

V. . Lenin

Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky

10 Kasım 1918

Türkçesi: Proleter Devrim ve Dönek Kautsky,
Bilim ve Sosyalizm, Aralık 1989, Be inci Baskı

Bilim ve Sosyalizm Yayınları

ÖNSÖZ

KAUTSKY'NİN şu yakınlarda Viyana'da yayınlanmış bulunan Proletarya Diktatörlüğü broşürü (Wien, 1918, Ignaz Brand, 63 sayfa), bütün ülkelerin bütün dürüst sosyalistlerinin uzun zamandan beri sözünü ettikleri II. Enternasyonal'in en tam, en yüz kızartıcı batkısının (iflasının) en çarpıcı örneğini veriyor. Proleter devrim sorunu bugün birçok devletin gündeminde pratik olarak yer alıyor. Öyleyse Kautsky'nin kişiliğinde dönemin yanılmacaları ile marksizmin bütünsel yadsınmasını çözümlenmek büyük bir zorunluluk taşıyor.

Ama ilkin, daha savaşın (birinci dünya savaşı -ç] başından beri, bu satırların yazarının Kautsky'nin marksizmden koptuğunu birçok kez anımsatmak zorunda kaldığını belirtelim. 1914'ten 1916'ya değin yurt dışında çıkan Sosyal-Demokrat[1] ve Komünist'te[2] bu konuya bir dizi makale ayrılmıştı. Bu makaleler, Petrograd Sovyeti tarafından yayınlanan bir kitap içinde bir araya getirildi: G. Zinovyev ve N. Lenin: Akıntıya Karşı, [sayfa 13] Petrograd 1918 (550 sayfa). 1915 yılında Cenevre'de yayınlanmış ve aynı dönemde Almanca ve Fransızcaya çevrilmiş olan bir broşürde,[3] "kautskizm" konusunda şöyle diyordum:

"II. Enternasyonal'in en büyük otoritesi olan Kautsky, marksizmin sözde kalan kabulünün, gerçekte onu 'struvizm' ya da 'brentanizm' durumuna (yani Rus yazarı Struve ile Alman iktisatçısı Brentano tarafından son derece çarpıcı bir biçimde dile getirilmiş olduğu gibi, proletarya için devrimci olmayan 'sınıf savaşımını kabul eden liberal bir burjuva öğretisi durumuna) dönüştürmeye yol açma biçiminin son derece tipik ve parlak bir örneğini veriyor. Plehanov'da bunun bir başka örneğini görüyoruz. Besbelli yanılmacalar yardımıyla, marksizm kendi canlı, devrimci ruhundan arındırılıyor; devrimci savaşım araçları, bunların propaganda ve hazırlanması, yığınların işte bu yönde eğitimi dışında, marksizmde ne varsa kabul ediliyor. Her türlü ilkeyi çiğneyerek, Kautsky sosyal-şovenizmin temel tezini, güncel savaşta ulusal savunmanın kabulünü, sollara verilen diplomatik ve gösterişçi bir ödün ile: savaş ödeneklerinin oylamasında çekimserlik, muhalefet anlayışının sözde kalan dışavurumu vb. ile 'uzlaştırıyor'. 1909 yılında bir devrimler çağının yakınlığı ve savaş ile devrim arasındaki bağlar üzerine koca bir kitap yazan Kautsky; 1912 yılında yarınki savaşın devrimci kullanımı konusundaki Basel Bildirgesini[4] imzalayan Kautsky, bugün elinden gelen her şeyi yaparak sosyal-şovenizmi doğrulamaya ve allayıp pullamaya çalışıyor. Plehanov gibi, tüm devrim fikrini, dolaysız bir devrimci savaşımı amaçlayan bütün eğilimleri alaya almak için, burjuvaziye katılıyor.

İşçi sınıfı, bu yadsımaya, bu alçaklığa, oportünizm karşısındaki bu aşağılık yaltaklanmaya, marksizmin teorik plandaki bu inanılmaz alçaltılmasına karşı amansız bir savaşım vermedikçe, kendi dünya devrimi ereklerine erişemez. Kautskizm bir rastlantı sonucu değil, II. Enternasyonal'in çelişkilerinin, marksizme, gerçekte oportünizme boyun eğme ile birleşen sözde bağlılığın toplumsal ürünüdür" [sayfa 14] (G. Zinovyev ve N. Lenin: Sosyalizm ve Savaş, Cenevre 1915, s. 13-14, Rusça baskı).

Sonra, 1916'da yazılan bir kitapta, Emperyalizm, Kapitalizmin Yeni Evresi'nde[5] (1917'de Petrograd'da yayınlandı), Kautsky'nin emperyalizm konusundaki bütün açıklamalarının teorik yanlışlığını ayrıntılı olarak çözümlerdim. Emperyalizmin Kautsky tarafından verilen tanımını yineliyordum: "Emperyalizm son derece gelişmiş bulunan sanayi kapitalizminin bir ürünüdür. Her sanayici kapitalist ulusun, bu bölgelerde hangi uluslar yaşarsa yaşasın, tarımsal (altı Kautsky tarafından çizilmiş) bölgeleri kendine gitgide daha çok katma ya da bağlama eğilimine dayanır." Bu tanımın kesinlikle yanlış olduğunu, daha sonra oportünizm ile bir uzlaşma alanı bulmak için, emperyalizmin en derin çelişkilerini hafifletecek biçimde "uydurulmuş" olduğunu gösterdim. Ve, kendi emperyalizm tanımımı veriyordum: "Emperyalizm, tekellerin ve mali sermayenin egemenliğinin kendini gösterdiği; sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı; dünyanın uluslararası tröstler arasındaki paylaşılmasının tamamlandığı bir gelişme aşamasına erişmiş bulunan kapitalizmdir." Emperyalizmin Kautsky'deki eleştirisinin, hatta kaba burjuva eleştirisinden bile aşağı olduğunu gösterdim.

Ensonu, ağustos ve eylül 1917'de, yani 25 ekim (7 kasım 1917) Rus proleter devriminden önce, 1918 başlarında yayınlanan bir broşür olan Devlet ve İhtilâl'i (Marksist Devlet teorisi ve Proletaryanın Devrimdeki Görevleri) yazdım. Orada "Marksizmin Oportünistler Tarafından Alçaltılması" başlıklı VI. bölümde, Marx'ın öğretisini adamakıllı bozduğunu, onu oportünizme uydurduğunu, "devrimi sözde kabul ederken gerçekte yadsıdığını" tanıtlamak için, Kautsky'ye özel bir ilgi gösterdim.

Aslında Kautsky'nin proletarya diktatörlüğünü inceleyen broşüründeki temel teorik yanığı, Marx'ın devlet öğretisinin Devlet ve İhtilal broşüründe uzun uzadıya sergilediğim bu oportünist çaptımların ta kendisine dayanır.

Bu ilk açıklamalar zorunluymdu, çünkü benim [sayfa 15] Kautsky'yi, bolşeviklerin iktidarı almasından ve, bu nedenle de, Kautsky tarafından suçlanmalarından uzun zaman önce açıkça dönek olarak davranmakla suçladığımı kanıtlar.

KAUTSKY MARX'I NASIL SIRADAN BİR LIBERAL DURUMUNA DÖNÜŞTÜRÜYOR

KAUTSKY'NİN broşüründe incelediği temel sorun, proleter devrimin temel içeriği, yani: proletarya diktatörlüğü sorunudur. Bütün ülkeler, hele ileri ülkeler, hele savaşan ülkeler için, hele şu anda çok büyük önem taşıyan bir sorun. Abartmasız denebilir ki, tüm proleter sınıf savaşımının baş sorunu budur. Öyleyse onu yakından incelemek önemli.

Kautsky sorunu, "iki sosyalist akım (yani bolşevikler ile bolşevik olmayanlar) arasındaki karşıtlığın, temelden ayrı iki yöntem: demokratik yöntem ile diktatörce yöntem arasındaki karşıtlık" olduğu biçiminde koyar (s. 3).

Bu arada, Rusya'daki bolşevik olmayanlara, yani menşevikler ile devrimci-sosyalistlere sosyalist diyerek, Kautsky'nin burjuvaziye karşı proletaryanın savaşımında bunların gerçekten tuttukları yere değil, ama adlarına, yani bir sözcüğe önem verdiğini belirtelim. Marksizmi anlama ve uygulamanın bundan iyisi de, can sağlığı! Ama bu konuya gene döneceğiz.

Şimdilik işin özüne: Kautsky'nin "demokratik ve diktatörce yöntemler" in "temel karşıtlığı" konusundaki büyük bulgusuna bakalım. Sorunun düğüm noktası burada. Kautsky'nin broşürünün özü burada. Ve teorik planda öylesine şaşılmalı bir karışıklık, marksizmin öylesine toptan bir yadsınmasıdır ki bu, Kautsky, itiraf edelim, Bernstein'ı fersah fersah geride bırakmıştır.

Proletarya diktatörlüğü sorunu, proleter devletin burjuva devlet, proleter demokrasinin burjuva demokrasi karşısındaki durumu sorunudur .Gün gibi açık,değil mi?

Oysa Kautsky, tarih elkitaplarının yinelenmesinde kalıplaşmış bir öğretmen gibi, XX. yüzyıla sırtını dönmekte direnir ve, yüzü XVIII. yüzyıla dönük, burjuva demokrasinin [sayfa 16] mutlakiyet ve feodalite karşısındaki durumu üzerine köhne düşünceleri, tüm bir paragraflar dizisi içinde, yüzüncü kez olarak, usanç verici bir biçimde geveler durur!

Tıpkı uykuda hep aynı şeyleri sayıklayan biri gibi.

Sorunların nedenini hiç anlamamanın ta kendisidir bu. Kautsky'nin "demokrasiyi önemsememe"yi vb. öğütleyen kimseler bulunduğunu tanıtlama çabaları (s. 11) karşısında ancak gülünür. Kautsky sorunu bulandırmaya, karmakarışık etmeye işte bu türlü zevzekliklerle sürüklenir; çünkü sorunu, burjuva demokrasiyi değil, ama genel olarak demokrasiyi konu edinen bir liberal olarak koyar. Hatta bu belirgin sınıfsal kavramı (burjuva demokrasi -ç.) kullanmaktan bile sakınır ve "ön-sosyalist" ("Presocialiste") demokrasiden söz etmek için boşuna çabalar durur. Söz değirmenimiz 63 sayfa üzerinden 20 sayfayı, broşürün aşağı yukarı üçte birini, burjuva demokrasiyi allayıp pullama ve proleter devrim sorunu üzerine bir örtü örtme anlamına geldiği için, burjuvazi için çok hoş bir gevezelikle doldurmuştur.

Kautsky'nin broşürünün adı gene de Proletarya Diktatörlüğü olmaktan geri kalmaz. Marx'ın öğretisinin özünün bu olduğu herkesçe bilinir. Ve Kautsky'de, konunun kıyısındaki

tüm bu gevezelikten sonra, Marx'ın proletarya diktatörlüğü konusundaki sözlerini anmak zorundadır.

"Marksist" Kautsky bu işi nasıl yapar, işte işin en eğlenceli yanı! Dinleyin daha iyi:

"Bu görüş biçimi (Kautsky'nin demokrasinin önemsenmemesi olduğunu söylediği görüş biçimi) Karl Marx'ın bir tek sözüne dayanır." 20. sayfada sözcüğü sözcüğüne okunan şey, işte bu. Ve Kautsky 60. sayfada bunu gene yineler ve: "Marx'ın proletarya diktatörlüğü üzerine 1875'te bir mektupta bir kez kullandığı önemsiz bir sözü (harfi harfine!! des Wörtchens) (bolşeviklerin) tam zamanında anımsadıkları"nı söylemeye değin gider.

İşte Marx'ın o "önemsiz söz"ü:

"Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında birinden öbürüne devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Bu döneme, devletin proletaryanın devrimci diktatörlüğünden [sayfa 17] başka bir şey olamayacağı bir siyasal geçiş dönemi karşılık düşer."[6]

İlkin, Marx'ın tüm devrimci öğretisini özetleyen bu ünlü açıklamasını "bir tek söz" ve hatta "önemsiz bir söz" olarak adlandırmak, marksizmi umursamamak, onu büsbütün yadsımak demektir; Kautsky'nin Marx'ı hemen hemen ezbere bildiğini; bütün yazılarına bakarak bir yargıya varmak gerekirse, masasının üzerinde ya da kafasının içinde, alıntıları kolayca kullanabilmek için, Marx'ın bütün yazdıklarını özenle yerleştirdiği bir raflar dizisine sahip bulunduğunu unutmamalıyız. Marx ile Engels'in, yalnızca mektuplarında değil, basılmış yapıtlarında da, Komünden önce ve özellikle Komünden sonra, proletarya diktatörlüğünden birçok kez söz etmiş olduklarını bilmiyor olamaz Kautsky. "Proletarya diktatörlüğü" formülünün, proletaryanın o: burjuva devlet makinesini "parçalama" görevinin, Marx ile Engels'in, 1848 devrimleri deneyini ve daha da çok 1871 deneyini göz önünde tutarak, 1852'den 1891'e değin; yani kırk yıl boyunca sözünü etmiş oldukları o görevin, tarihsel bakımdan daha somut ve bilimsel bakımdan daha doğru bir anlatımından başka bir şey olmadığını bilmiyor olamaz Kautsky.

Marksizm yorumlayıcısı Kautsky tarafından marksizmin bu şaşılacak çarpıtılmasını nasıl açıklamalı? Eğer bu olayın felsefi temeli düşünülürse, sorun diyalektik yerine seçmecilik (eklektizm) ve safsatıcılığın geçirilmesine indirgenir. Kautsky, bu yerine geçirme işinde ustalık derecesine yükselmiştir. Siyasal ve pratik bakımdan, sorun gelip, oportünistler karşısında, yani sonunda burjuvazi karşısında küçülmeye dayanır. Savaşın başından beri gitgide daha hızlı ilerleyen Kautsky, bir yandan burjuvazi uşağı olarak davranırken, öte yandan marksist olarak konuşma sanatında bir virtüöz olmuştur.

Marx'ın proletarya diktatörlüğü konusundaki "önemsiz" sözünü Kautsky'nin ilginç "yorumlama" biçimi incelenince, buna daha da çok inanılır. Dinleyin:

"Marx bu diktatörlüğü nasıl düşündüğünü daha ayrıntılı bir biçimde belirtmekten ne yazık ki geri kalmıştır..." (Döneğin tümcesi kesinlikle yalan, çünkü Marx ile Engels, bu konuda [sayfa 18] bir çok noktaları bize ayrıntılı olarak vermişlerdir. Marksist bilgiç taslağı Kautsky, bunu bile bile görmezlikten geliyor) ..."Tam anlamıyla, diktatörlük sözcüğü demokrasinin ortadan kaldırılması anlamına gelir. Ama harfi harfine alınır, bu sözcüğün hiçbir yasa ile bağlı olmayan bir tek bireyin kişisel iktidarı anlamına da geldiği açıktır. Zorbalıktan, sürekli bir devlet kurumu olarak değil, ama aşırı bir geçiş önlemi olarak anlaşılmasıyla ayrılan kişisel iktidar.

'Proletarya diktatörlüğü' deyimi, dolayısıyla hiç de bir tek bireyin değil, ama tek bir sınıfın diktatörlüğü, Marx'ın burada sözcüğün gerçek anlamı ile diktatörlüğü düşünmediğini tanıtlar.

O burada hükümet biçiminden değil, ama proletaryanın siyasal iktidarı eline geçireceği her yerde zorunlu olarak ortaya çıkacak bir durumdan söz eder. İngiltere ve Amerika'da geçişin barışçıl olarak, yani demokratik yoldan gerçekleşebileceğini düşünmesi de, Marx'ın burada bir hükümet biçimi düşünmediğini tanıtlar" (s. 20).

Okurun "teorisyen" Kautsky tarafından kullanılan yöntemleri açıkça anlayabilmesi için bu usavurmaya özellikle tam olarak veriyoruz.

Kautsky soruna diktatörlüğü "söz"ünün bir tanımıyla yanaşmak istemiş.

Çok iyi. Soruna istediği gibi yanaşmak herkesin kutsal hakkıdır. Ancak ciddi ve dürüst yaklaşım biçimini, dürüst olmayan yaklaşım biçiminden ayırmak gerekir. Soruna bu biçimde yanaşarak onu gerçekten incelemek isteyen kişi, bu "söz" e ilişkin kendi öz tanımını vermeliydi. O zaman sorun gerçekten ve açıkça konmuş olurdu. Kautsky böyle yapmıyor. "Tam anlamıyla, diye yazıyor, diktatörlük sözcüğü demokrasinin ortadan kaldırılması anlamına gelir."

İlkin, bu bir tanımlama değil. Eğer diktatörlük kavramının tanımından kaçınmak Kautsky'nin hoşuna gidiyorsa, sorunu bu biçimde incelemeyi neden seçmiş?

İkincisi, açıkça yanlış bu. Bir liberalin genel olarak "demokrasi"den söz etmesi doğaldır. Bir marksist ise: "hangi sınıf için?" diye sormaktan hiçbir zaman geri kalmayacaktır. Örneğin, ilkçağ kölelerinin ayaklanmaları ve hatta büyük kaynaşmalarının, ilkçağ devletinin özünü, yani köleciler diktatörlüğünü hemen açığa vurduklarını herkes -ve "tarihçi " Kautsky de- bilir. Bu diktatörlük, köle sahipleri arasındaki, onlar için demokrasiyi ortadan kaldırıyor muydu? Herkes bilir ki, hayır.

"Marksist Kautsky, sınıflar savaşımını" "unuttuğu" için, şaşılacak bir saçmalığa düşmüş ve bir gerçeğe [sayfa 19] aykırılığı dile getirmiştir.

Kautsky'nin liberal ve düzmece kesinlemesinin, marksist ve gerçeğe uygun bir duruma gelmesi için: Diktatörlük, zorunlu olarak, bu diktatörlüğü öbür sınıflar üzerinde uygulayan sınıf için demokrasinin ortadan kalkması anlamına gelmez, ama diktatörlüğün kendisi üzerinde ya da kendisine karşı uygulandığı sınıf için demokrasinin zorunlu olarak ortadan kaldırılması (ya da gene ortadan kaldırma biçimlerinden biri olarak, iyice sınırlandırılması) anlamına gelir, demek gerekir.

Ama bu kesinleme ne denli doğru olursa olsun, diktatörlüğü tanımlamaz.

Kautsky'nin bundan sonraki tümcesini inceleyelim:

"Ama harfi harfine alınırsa, bu sözcüğün hiç bir yasa ile bağlı olmayan bir tek bireyin kişisel iktidarı anlamına da geldiği açıktır..."

Burnunu rastgele şuraya buraya sokan kör bir köpek yavrusu gibi, Kautsky burada, bilmeyerek, dönüp dolaşıp doğru bir düşünceye (yani diktatörlüğün hiçbir yasa ile bağlı olmayan bir iktidar olduğu düşüncesine) gelmiştir; bununla birlikte diktatörlük üzerine bir tanım vermemiş, ve ayrıca diktatörlüğün bir tek bireyin iktidarı olduğu yolundaki o açık tarihsel gerçeğe aykırılığı da dile getirmiştir. Diktatörlük bir kişiler topluluğu, bir oligarşi, bir sınıf vb. tarafından da uygulanabildiğine göre, etimolojik bakımdan (sözcük kaynak bilimi bakımından) bile doğru değildir bu.

Kautsky daha sonra diktatörlük ile zorbalık arasındaki ayrımı belirliyor; ama, savının açıkça yanlış olmasına karşın, bizi ilgilendiren sorunla hiçbir ilgisi olmadığından, bunun üzerinde durmayacağız. Kautsky'nin XVIII. yüzyıla bakmak için XX. yüzyıla, ilkçağa bakmak için de XVIII. yüzyıla sırt çevirme eğilimi bilinir; ve biz de umarız ki, bir kez diktatörlüğe eriştikten sonra, Alman proletaryası bunu hesaba katacak ve Kautsky'yi örneğin bir liseye ilkçağ tarihi öğretmeni olarak atayacaktır. Zorbalık konusunda ince düşüncelere dalarak proletarya diktatörlüğünün tanımına yan çizmek, aşırı bir alıklık ya da çok beceriksiz bir düzenbazlık göstermek demektir. [sayfa 20]

Sonuç: Diktatörlükten söz etmeye girişen Kautsky, hiçbir tanımlama vermeksizin, herkesçe bilinen birçok gerçeğe aykırılık ileri sürmüştür. Eğer entelektüel yeteneklerine güvenecek yerde, belleğine başvursaydı, Marx'ın diktatörlükten söz ettiği bütün örnekleri kendi "raflarından çıkartabilirdi. O zaman, hiç kuşkusuz ya aşağıdaki tanımı, ya da öz bakımından benzer bir tanım elde etmiş olurdu:

Diktatörlük, doğrudan doğruya zora dayanan ve hiçbir yasa ile bağlı olmayan bir iktidardır.

Proletaryanın devrimci diktatörlüğü, proletaryanın burjuvazi üzerinde uyguladığı, zor aracıyla kazanılıp sürdürülen, hiçbir yasa ile bağlı olmayan bir iktidardır. Ve bilginler

bilgini Bay Kautsky'den "zorla fethetmek" zorunda kaldığımız şey de, işte bu yapıyalın, (kapitalistler tarafından satın alınmış o küçük-burjuva ayaktakımının yukarı katmanları olan bütün ülkeler sosyal-emperyalistlerini değil, ama yığını temsil eden) her bilinçli işçi için gün gibi açık olan gerçek, kurtuluşları için savaşılan sömürülenlerin her temsilcisi için ortada, ve her marksist için söz götürmez bir şey olan bu gerçektir! Bunu nasıl açıklamalı? Burjuvazi hizmetinde aşağılık muhbirler durumuna gelmiş bulunan II. Enternasyonal önderlerinin iliklerine işlemiş kölelik ruhu ile.

Kautsky ilkin, diktatörlük sözünün gerçek anlamının bir tek bireyin diktatörlüğü olduğu yolundaki o apaçık saçmalığı ileri sürerek aldatmacaya sapar; sonra -bu sahtecilikten yola çıkarak!- "buna göre", sınıf diktatörlüğü deyiminin, Marx'ta gerçek anlamını taşımadığını (ama diktatörlüğün, devrimci zor değil, dikkat edin, burjuva demokrasi altında çoğunluğun "barışçıl" fethi anlamına geldiğini) açıklar.

Önemli olan, görüyor musunuz, "durum" ile "hükümet biçimi" arasında bir ayrım yapmaktır. Çok derin bir ayrım, tıpkı kafasızca düşünen bir adamın budalalık "durum"u ile, budalalıklarının "biçim"i arasında bir "ayrım" yapıyor muyuz gibi!

Kautsky diktatörlüğü bir "egemenlik durumu" (bir sonraki sayfada, s. 21'de kullandığı deyim tıpatıp bu) [sayfa 21] olarak sunma gereksinimini duyar, çünkü o zaman devrimci zor, zorlu devrim ortadan kalkar. "Egemenlik durumu", herhangi bir çoğunluğun... "demokrasi" altında varoluşunu içeren bir durumdur! Bu hileli el çabukluğu sayesinde devrim düpedüz yok olur.

Ama hile çok kabadır ve Kautsky'ye hiçbir yardımı olmayacaktır. Diktatörlüğün, bir sınıfın bir başka sınıfa karşı -döneler için öylesine tatsız- bir devrimci zor "durum"unu içerdiği ve böyle bir durum anlamına geldiği, "göz çıkarıcı" bir gerçektir. "Durum" ile "hükümet biçimi" arasındaki ayrımın saçmalığı apaçık ortaya çıkar. Burada hükümet biçiminden söz etmek alıklığın daniskasıdır, çünkü her yumurcak, krallık ile cumhuriyetin iki ayrı hükümet biçimi olduğunu bilir. Bu iki hükümet biçiminin her ikisinin de, kapitalist rejimdeki bütün öbür geçici "hükümet biçimleri" gibi, burjuva devletin, yani burjuvazi diktatörlüğünün çeşitlerinden başka bir şey olmadıklarını Bay Kautsky'ye tanıtlamak gerek.

Ensonu, hükümet biçimlerinden söz etmek, burada hükümet biçiminden değil, ama açık açık devlet biçimi ya da tipinden söz eden Marx'ı budalaca, ama çok da kaba bir biçimde çarpıtmak demektir.

Burjuva devlet makinesini zorla yıkmadan ve onun yerine, Engels'e göre "artık sözcüğün gerçek anlamında bir devlet olmayan"[7] bir yenisini geçirmeden, proleter devrim olanaksızdır .

Kautsky bütün bunları el çabukluğuna getirme, soysuzlaştırma gereksinimini duyar: dönük konumu bunu böyle gerektirir.

Bakın ne sefil kaçamaklara başvurur.

Birinci kaçamak... "İngiltere ve Amerika'da geçişin barışçıl olarak, yani demokratik yoldan gerçekleşebileceğini düşünmesi de, Marx'ın burada bir hükümet biçimi düşünmediğini tanıtlar..."

Hükümet biçiminin burada hiçbir ilgisi yok, çünkü burjuva devletin belirtici niteliği olmayan, örneğin kendilerini militarizm yokluğu ile gösteren krallıklar vardır; ve onun bütün belirtici niteliklerini, örneğin militarizm ile [sayfa 22] bürokrasiyi taşıyan cumhuriyetler vardır. Herkesçe bilinen tarihsel ve siyasal bir olgudur bu, ve Kautsky bunu çarpıtmayı başaramayacaktır.

Eğer Kaulsky ciddi ve dürüst bir biçimde düşünmek isteseydi, kendi kendine sorardı: Devrime ilişkin ve istisna nedir bilmeyen tarihsel yasalar var mıdır? Ve yanıtı: hayır, yoktur, olurdu. Bu yasalar ancak tipik olanı, Marx'ın bir gün ortalama, normal, tipik kapitalizm anlamında, "ideal" olarak nitelendirdiği şeyi göz önünde tutar

Sonra, 70 yıllarında İngiltere ile Amerika'yı konumuz bakımından bir istisna durumuna getiren bir şey var mıydı? Bilimin tarihsel sorunlar düzeyindeki gereklilikleri konusunda az buçuk bilgili herkes için, bu sorunun sorulması gerektiği açıktır. Bunu yapmamak, bilimi

çarpıtmak, yanıltmacalarla oynamak demektir. Bu soru bir kez sorulduktan sonra, yanıtın kuşkuya düşülemezdi: Proletaryanın devrimci diktatörlüğü, burjuvaziye karşı uygulanan zordur; ve bu zor da özellikle, Marx ile Engels'in birçok kez ve (özellikle Fransa'da İç Savaş ile bu yapının önsözünde) en belirgin bir biçimde açıkladıkları gibi, militarizm ve bürokrasinin varoluşuyla zorunlu kılınmıştır. Oysa, Marx'ın gözlemini yaptığı çağ olan XIX. yüzyılın tam da 70 yıllarında, tam da İngiltere ile Amerika'da, tam da bu kurumların kendileri y o k t u. (Şimdi hem İngiltere'de var, hem de Amerika'da.)

Dönekliğinin üstünü örtmek için, Kautsky her adımda sözcüğün tam anlamıyla gözbağcılık yapmak zorunda!

Ve bilmeyerek, asıl niyetini nasıl açığa vurduğuna dikkat edin; şöyle yazmış: "barışçıl olarak, yani demokratik yoldan" !!

Diktatörlüğü tanımlarken, Kautsky bu kavramın egemen özelliğini, yani devrimci zoru, tüm gücüyle okurdan saklamaya çalışmıştı. Ve gerçek şimdi ortaya çıkar: Söz konusu olan şey, barışçıl devrim ile zora dayanan devrim arasındaki karşıtlıktır.

Zurnanın zırt dediği yer, işte burası. Kaçamaklar, [sayfa 23] yanıltmacalar, çarpıtmalar - zora dayanan devrimden kurtulmak, dönekliğini, liberal işçi siyasasından yana geçişini gizlemek için, Kautsky bütün bunlara gereksinim duyar. Zurnanın zırt dediği yer, işte burası.

"Tarihçi" Kautsky tarihi öylesine bir utanmazlıkla bozar ki, özseli "unuttur": Doruk noktası tam da 1870 ile 1880 yılları arasındaki ön-tekelci (premonopoliste) kapitalizm, İngiltere ile Amerika'da özellikle belirtici olan temel iktisadi nitelikleri nedeniyle, kendini -bütün ölçüler saklı- en yüksek barışçılık ve liberalizm ile gösteriyordu. Emperyalizm, yani ancak XX. yüzyılda olgunlaşmaya başlayan tekelci kapitalizm ise temel iktisadi nitelikleri nedeniyle, kendini en düşük barışçılık ve liberalizm ile, militarizmin en yüksek ve en genelleşmiş gelişmesi ile gösterir. Barışçıl ya da zora dayanan devrimin hangi noktaya değin tipik ya da olası olduğu incelenirken bunu "gözden kaçırmak", burjuvazinin en bayağı uşağı düzeyine düşmek demektir.

İkinci kaçamak: Paris Komünü, proletarya diktatörlüğü idi; oysa o genel oy ile, yani burjuvaziye seçme ve seçilme haklarından yoksun bırakmaksızın, yani "demokratik olarak" seçilmişti. Ve Kautsky'nin etkeleri zil çalar: "... Marx için (ya da Marx'a göre) proletarya diktatörlüğü proletaryanın çoğunluğu oluşturduğu (bei überwiegendem Proletariat, s.21), arı demokrasiden zorunlu olarak çıkan bir durum idi."

Kautsky'nin bu kanıtı öylesine eğlendirici ki, gerçekten, (itirazların... seçiminde) gerçek bir embarras de richesses [Bolluk sıkıntısı] duyuluyor. İlkin, burjuvazinin seçkin katmanının, kurmayının, kaymağının Paris'ten Versailles'a kaçmış olduğu bilinir. "Sosyalist" Louis Blanc Versailles'da bulunuyordu, bu da Kautsky'nin, sosyalizmin "bütün akımları"nın Komün'e katıldıkları yolundaki sözlerinin yanlışlığını gösterir. Paris halkının, biri militan ve siyasal bakımdan etkin tüm burjuvaziye bir araya getiren iki savaşçı kamp biçiminde bölünmesini, "genel oy"a dayanan [sayfa 24] "arı demokrasi" olarak göstermek gülünç değil mi?

İkincisi, Komün Versailles'a karşı, Fransa işçi hükümeti olarak burjuva hükümete karşı savaşıyordu. Fransa'nın yazgısını kararlaştıran Paris olduğuna göre, "arı demokrasi" ile "genel oy"un burada ne işi var? Marx tüm ülkenin malı olan Fransa Bankası'na el koymamakla Komün'ün bir yanlışlık yaptığım düşünürken,[8] "arı demokrasi" ilkeleri ve uygulanmasından mı esinleniyordu??

Doğrusu, görülüyor ki, Kautsky polisin insanların "hep birlikte" gülmesini yasakladığı bir ülkede yazıyor, yoksa gülmek öldürürdü onu.

Üçüncü olarak, Engels'in Komün üzerine... "arı demokrasi" açısından verdiği şu aşağıdaki yargıyı, Marx ile Engels'i ezbere bilen Bay Kautsky'ye büyük bir saygı ile anımsatmakta kendimi özgür göreceğim:

"Bu baylar (anti-otoriterler) hiç devrim görmüşler midir yaşamlarında? Devrim, her halde olanaklı olan en otoriter şeydir. Devrim, nüfusun bir bölümünün, tüfek, süngü, top

gibi, söz uygun düşerse, otoriter araçlar kullanarak, kendi iradesini nüfusun öteki bölümüne zorla kabul ettirdiği bir eylemdir. Yenen taraf, egemenliğini, silahlarının gericilerde uyandırdığı korkuyla sürdürmek zorundadır. Eğer Paris Komünü, burjuvaziye karşı silahlanmış bir halkın otoritesini kullanmasaydı, bir günden çok tutunabilir miydi? Tersine, onu bu otoriteyi çok az kullanmış olmakla kınayamaz mıyız?"[9]

Alın size "arı demokrasi"! Sınıflara bölünmüş bir toplumda genel olarak "arı demokrasi"den söz etmeye kalkışan yağcı hamkafayı, yani (40 yıllarının Fransız ya da 1914-1918'in Avrupalı anlamındaki) "sosyal-demokrat"ı Engels nasıl da alaya alırdı!

Ama bu kadarı yeter. Kautsky tarafından ileri sürülen bütün saçmalıkları bir bir saymak olanaksız, çünkü tümcelerinin her biri bir yadsıma uçurumu.

Marx ile Engels Paris Komünü üzerine derin bir çözümleme yapmışlar, onun değiminin "hazır devlet makinesini" parçalamaya, yıkmaya girişmek olduğunu göstermişlerdir. Bu noktanın onların gözünde öylesine büyük [sayfa 25] bir önemi vardı ki, 1872'de Komünist Menifesto'nun (yer yer) "eskimiş" programında yaptıkları tek düzeltmeyi bu oluşturur.[10] Marx ve Engels, Komün'ün ordu ve bürokrasiyi kaldırdığını, parlamentarizmi yok ettiğini, "devlet denen o asalak ur"u yıktığını vb. göstermişlerdir. Oysa, bilgiler bilgesi Kautsky , gece takkesi başında, liberal profesörlerin bin kez anlattıkları şeyi yineler durur: "Arı demokrasi" üzerine masallar.

Rosa Luxembourg, 4 ağustos 1914 günü, Alman sosyal-demokrasisinin bundan böyle kokmuş bir ceset olduğunu söylemekte çok haklıydı.

Üçüncü kaçamak: "Her ne denli diktatörlükten bir hükümet biçimi olarak söz ediyorsak da, bir sınıf diktatörlüğünden söz edemeyiz. Çünkü bir sınıf, daha önce belirttiğimiz gibi, ancak egemen olabilir, ama hükümet edemez"... "Örgütler" ya da "partiler" hükümet ederler.

Sorunları karmakarışık ediyorsunuz, onları korkunç bir biçimde karmakarışık ediyorsunuz, bay "her şeyi karıştıran danışman". Diktatörlük bir "hükümet biçimi" değildir, gülünç bir şeydir bu. Üstelik Marx "hükümet biçimi"nden değil, ama devlet biçim ya da tipinden söz eder. Hiç de, ama hiç de aynı şey değil bu. Bunun gibi, bir sınıfın hükümet edemeyeceği de kesinlikle yanlış; böylesine bir budalalık, burjuva parlamento dışında hiçbir şey görmeyen ve "yönetici partiler" dışında hiçbir şeye önem vermeyen bir "parlamenter alık"tan başka bir kimseden gelemez. Herhangi bir Avrupa ülkesi, Kautsky'ye egemen bir sınıf tarafından hükümet örnekleri verecektir; ortaçağdaki toprak beylerinin durumu, yetersiz örgütlenmelerine karşın, böyle olmuştur.

Özetleyelim. Kautsky, Marx'ı bayağı bir liberal durumuna getirerek, proletarya diktatörlüğü fikrini en görülmemiş bir biçimde bozmuş, yani kendisi, "arı demokrasi" üzerine yavan sözler döktürerek, burjuva demokrasinin sınıf içeriğini gizleyen ve gölgelendiren, her şeyden çok ezilen sınıfın devrimci zorundan korkan bir liberal düzeyine düşmüştür. "Proletaryanın devrimci diktatörlüğü" fikrini, ezilen sınıfın eziciler üzerinde devrimci zor kullanmasını ortadan kaldıracak biçimde "yorum"layarak, [sayfa 26] Kautsky, Marx'ın liberal çarpıtılması dünya rekorunu kırmıştır. Dönek Bernstein, artık dönek Kautsky yanında, ancak bir fino köpeği olarak görünüyor.

BURJUVA DEMOKRASİ VE PROLETER DEMOKRASİ

KAUTSKY'NİN öylesine tiksiniç bir biçimde karmakarışık ettiği sorun, gerçeklikte kendini şöyle gösterir.

Mantık ve tarih ile alay etmedikçe, ayrı ayrı sınıflar var olduğu sürece "arı demokrasi"den değil, ama yalnızca sınıfsal demokrasiden söz edilebileceği açıktır ("arı demokrasi"nin yalnızca ne sınıflar savaşımından ne de devletin niteliğinden herhangi bir şey anlayan bilisiz bir formül olmakla kalmadığını, ama bomboş bir formül de olduğunu

söyleyelim araç içinde, çünkü komünist toplumda, dönüşmüş ve bir alışkanlık durumuna gelmiş demokrasi sönecek, ama hiçbir zaman "arı" bir demokrasi olmayacaktır).

"Arı demokrasi", işçileri aldatmaya çalışan liberalin uydurma bir sözünden başka bir şey değildir. Tarih, feodalitenin yerini alan burjuva demokrasi ile, burjuva demokrasinin yerini alan proleter demokrasiyi bilir.

Kautsky'nin, burjuva demokrasinin ortaçağa göre bir ilerlemeyi gösterdiği, ve burjuvaziye karşı savaşımında burjuva demokrasiden yararlanmanın proletaryanın zorunlu görevi olduğu gerçeğini "tanıtlamak" için onlarca sayfa ayırması, gerçekte işçileri aldatmaya yönelik liberal bir gevezeliğin ta kendisidir. Yalnızca uygar Almanya'da değil, ilkel Rusya'da da herkesin bildiği bir şeydir bu. Kautsky, salt güncel demokrasinin, yani kapitalist demokrasinin b u r j u v a niteliğinden ustaca sıyrılmak ereğiyle, işçilerin gözünü "ustaca" boyuyor, herkese yukardan bakarak, Weitling'den, Paragnay Cizvitleri'nden ve başka birçok şeyden söz ediyor.

Marksizmden, Kautsky , liberaller için, burjuvazi için kabul edilebilir olanı (ortaçağın eleştirisi, genel olarak kapitalizm ve özel olarak kapitalist demokrasinin [sayfa 27] tarihsel bakımdan ilerici rolü) alıyor; marksizmde burjuvazi için kabul edilmez olanı (burjuvazinin ortadan kaldırılması için ona karşı proletaryanın devrimci zoru) atıyor, susarak geçiştiriyor, silikleştiriyor. İşte bu yüzden de, öznel inançları ne olursa olsun, nesnel konumu bakımdan, Kautsky ister istemez bir burjuvazi uşağı olarak ortaya çıkıyor.

Burjuva demokrasi, ortaçağa göre büyük bir tarihsel ilerleme oluşturmakla birlikte, her zaman dar, güdük, düzmece, ikiyüzlü bir demokrasi, zenginler için bir cennet, sömürülenler, yoksullar için bir tuzak ve bir aldatmaca olarak kalır, -kapitalist rejimde başka türlü olamaz. "Marksist Kautsky"nin anlamadığı şey de, işte marksist öğretinin büyük yapıcı ögesi olan bu gerçektir. Bu -temel- sorunda, Kautsky, her burjuva demokrasiyi zenginler için bir demokrasi durumuna getiren koşulların bilimsel bir eleştirisini yapacak yerde, burjuvaziden hiçbir "nezaket"i esirgemez.

İlkin bilginler bilgini Bay Kautsky'ye, Marx ile Engels'in, yorumcumuzun (burjuvaziye yaranmak için) utanç verici bir biçimde "unutmuş" bulunduğu teorik bildirimlerini anımsatalım; sonra konuyu en anlaşılır bir biçimde açıklayacağız.

Yalnız ilkçağ devleti ile feodal devlet değil, ama "modern temsili devlet de ücretli emeğin sermaye tarafından bir sömürü aletidir" (devlet konusundaki yapıtında Engels). [11] "Devlet, savaşımında, devrimde, düşmanlarının zorla bastırılması için zorunlu olarak kullanılan geçici bir kurumdan başka bir şey olmadığından, özgür bir halk devletinden söz etmek elbette saçmadır: Proletarya bir devlet gereksinimi duydukça, bunu hiç de özgürlük için değil, ama düşmanlarını bastırmak için duyacaktır. Ve özgürlükten söz etmek olanaklı bir duruma geldiği gün de, devlet, devlet olarak varılmaktan çıkar" (Engels, Bebel'e mektup, 28 mart 1875). "Devlet bir sınıfın bir başka sınıf tarafından ezilmesi için bir makineden başka bir şey değildir, ve bu, krallıkta olduğu denli, demokratik cumhuriyette de böyledir" (Engels, Marx'ın İç Savaş'ına önsöz).[12] [sayfa 28] Genel oy "işçi sınıfının olgunluk derecesini ölçmeyi sağlayan göstergedir. Güncel devlet içinde bundan daha çok hiçbir şey olamaz, hiçbir zaman da olmayacaktır" (devlet konusundaki yapıtında Engels) [13] Kautsky, bu tezin, burjuvazi için kabul edilebilir bir nitelik taşıyan birinci bölümünü en bıktırıcı bir biçimde yineleyip duruyor. Ama, bizim altını çizdiğimiz ve burjuvazi için kabul edilir olmayan ikinci bölüme gelince, döneK Kautsky onun sözünü bile etmeden geçiyor!). "Komün parlamenter bir örgenlik değil, ama aynı zamanda hem yasamacı hem de yürütmeci, etkin bir gövde olacaktı... Genel oy hakkı, her üç ya da altı yılda bir, halkı parlamentoda yönetici sınıfın hangi üyesinin temsil edeceği ve ayaklar altına alacağını (ver-und zertreten) kararlaştıracak yerde, tıpkı kendi işi için işçi ve yönetim personeli arayan herhangi bir işverene hizmet eden bireysel seçim hakkı gibi, komünler biçiminde örgütlenmiş-halka hizmet edecekti" (Paris Komünü konusundaki yapıtı Fransa'da İç Savaş'ta Marx).[14]

Büyük bilgin Bay Kautsky'nin iyi bildiği bu tezlerin her biri onun suratına iner, onun döneKliğini ortaya koyar. Tüm broşüründe, Kautsky bu gerçeklerin en küçük bir anlayışını

göstermez. Baştan sona marksizme bir sövgüdür bu broşür!

Çağdaş devletlerin temel yasalarını alın, onların yönetimlerini alın, toplanma ya da basın özgürlüğünü alın, "yurttaşların yasa karşısında eşitliği"ni alın, burjuva demokrasinin her dürüst ve bilinçli işçi tarafından iyi bilinen ikiyüzlülüğünü her adımda göreceksiniz. "Düzenin bozulması durumunda", ama aslında sömürülen sınıfın kendi kölelik durumunu "bozması" durumunda, ve hele kölece davranmama gibi bir hevesi de varsa bu sınıfın anayasasında burjuvazinin işçilerin üzerine asker sürmesine, sıkıyönetim ilanına vb. izin veren dolambaçlı yollar ya da kısıtlamalar bulunmayan, en demokrasi da içinde, hiçbir devlet yoktur. Kautsky burjuva demokrasiyi utanmadan allayıp pulluyor; örneğin en demokrat ve en cumhuriyetçi Amerika ya da İsviçre burjuvalarının, grevdeki [sayfa 29] işçilere karşı ne yaptıkları üzerine ağızından tek söz çıkmıyor.

Oh! Bilge ve bilgin Kautsky bu konuda hiçbir şey demiyor. Bu konuda susmanın bir alçaklık olduğunu, bu çok bilgili siyasa adamı anlamıyor. İşçilere çocuk masalları, örneğin demokrasinin "azınlığın korunması" demek olduğunu anlatmayı yeğ tutuyor. İnanılmaz, ama böyle! Yıl İsa'dan sonra 1918, evrensel emperyalist insan kırımının beşinci yılında, dünyanın bütün "demokrasi"lerinde, enternasyonalist azınlıklar (yani Renaudel ve Longuetler, Scheidemann ve Kautskyler, Henderson ve Webbler vb. gibi sosyalizme alçakça ihanet etmemiş olan azınlıklar) boğazlanırken, bilgin Bay Kautsky, tatlı bir sesle "azınlığın korunması"nı açıkça övüyor. İsteyen herkes, Kautsky'nin broşürünün 15. sayfasında bunu okuyabilir. Ve 16 sayfada bu bilgin ... kişi, size İngiltere'de XVIII. yüzyıl Whigleri ile Torylerinden söz edecektir!

Ey derin bilgi! Ey burjuvazi karşısındaki incelmış uşaklık! Ey kapitalistler karşısında dalkavukluk etme ve onların elini ayağını öpmenin uygarcası! Eğer ben Krupp, Scheidemann, Clemenceau ya da Renaudel olsaydım, Bay Kautsky'ye milyonlar öder, onu içten olmayan sevgilerden bağışık tutar, işçilerin karşısında onu göklere çıkarır, "sosyalizm"in Kautsky denli "saygıdeğer" kişilerle kurulacak "birlik"ini öğütlerdim. Proletarya diktatörlüğüne karşı broşürler yazmak, İngiltere'deki XVIII. yüzyıl Whigleri ile Torylerinin öyküsünü anlatmak, demokrasinin "azınlığın korunması" demek olduğu yolunda güvence vermek ve Birleşik Devletler "demokratik" cumhuriyetindeki enternasyonalistlerin öldürülmeleri konusunda susmak, burjuvaziye uşaklık değil midir bütün bunlar?

Bilgin Bay Kautsky "ıvır zıvır" bir şeyi, yani burjuva demokrasinin egemen partisinin, azınlığın savunulmasını yalnızca bir başka burjuva partiye verdiğini; oysa proletaryanın payına her ciddi, derin, temel sorunda, "azınlığın korunması" yerine, sıkıyönetimin ya da insan kırımlarının düştüğünü -herhalde beklenmedik bir biçimde- [sayfa 30] "unutmuş". Demokrasi ne denli gelişmişse, burjuvazi için derin ve tehlikeli bir siyasal anlaşmazlık durumunda, insan kırımı ya da iç savaşa o denli yakındır. Bilgin Bay Kautsky, cumhuriyetçi Fransa'daki Dreyfus davası, demokratik Amerika Cumhuriyetinde zencilerin ve enternasyonalistlerin linç edilmesi, demokratik İngiltere'deki İrlanda ve Ulster örneği, [15] demokratik Rus cumhuriyetinde 1917 nisanında bolşeviklere karşı düzenlenen kovuşturmalar ve insan kırımları dolayısıyla, burjuva demokrasinin bu "yasa"sını inceleyebilirdi. Bu örnekleri özellikle yalnızca savaş zamanından değil, ama savaş öncesinden, barış zamanından da seçtim. İyilik taslayan Bay Kautsky, XX. yüzyılın bu olgularına göz yummak, ve buna karşılık, işçilere XVIII. yüzyıl Whigleri ile Toryleri üzerine şaşılacak derecede yeni, dikkate değer derecede ilginç, son derece öğretici, inanılmaz derecede önemli şeyler anlatmaktan hoşlanıyor.

Burjuva parlamentoyu alın. Bilgin Kautsky'nin, demokrasi ne denli gelişmişse, borsa ve bankacıların da burjuva parlamentoları o denli egemenlikleri altına aldıklarının söylendiğini hiç duymamış olması kabul edilebilir mi? Bundan burjuva parlamentarizminden yararlanmak gerekmediği sonucu çıkmaz (ve 1912'den 1914'e değin IV. Duma'daki tüm işçi grubunu biz kazandımıza göre, bolşevikler ondan büyük bir olasılıkla dünyanın herhangi bir başka partisinden daha iyi yararlanmışlardır). Ama bundan, burjuva parlamentarizminin tarihsel bakımdan sınırlı ve görece niteliğini,

Kautsky'nin yaptığı gibi, ancak bir liberalin unutableceği sonucu çıkar. En demokratik burjuva devlette, ezilen yığınlar, kapitalistlerin "demokrasi"si tarafından ilan edilmiş olan saymaca eşitlik ile, proleterleri ücretli köleler durumuna getiren binlerce gerçek kısıtlama ve kurnazca oyun arasındaki bas bas bağırın çelişkiyi aralıksız karşılarında bulurlar. Kapitalizmin kokuşmuşluğu, yalanı, ikiyüzlülüğü üzerine yığınların gözünü de işte bu çelişki açar. Sosyalizm ajitatör ve propagandacılarının, yığınları devrime hazırlamak için onlar karşısında durmadan sergiledikleri şey de, işte bu [sayfa 31] çelişkidir! Ve devrimler çağı başladığı zaman da, Kautsky ona sırtını dönüyor ve can çekişen burjuva demokrasinin güzelliklerini açıkça övmeye koyuluyor.

Sovyetler iktidarının biçimlerinden biri olduğu proleter demokrasi, nüfusun engin çoğunluğunun ta kendisi yararına, sömürülenler ve emekçiler yararına, demokrasiyi dünyanın hiçbir yerinde olmadığı denli geliştirmiş ve yaymıştır. Kautsky'nin yaptığı gibi, diktatörlük iki sayfacık ve "arı demokrasi"ye onlarca sayfa ayırmak, demokrasi üzerine koca bir broşür yazmak, ve bunu belirtmemek, olguları gerçek bir liberal olarak adamakıllı çarpıtmak demektir.

Dış siyaseti alın. En demokratik olanı da içinde, dış siyasetin açıkta yürütüldüğü hiçbir burjuva ülke yoktur. Yığınlar her yerde aldatılır; Fransa, İsviçre, Amerika, İngiltere gibi demokratik ülkelerde, aldatmaca öbür ülkelerdekinden yüz kez daha büyük ve incedir. Sovyetler iktidarı dış siyasetin gizlilik örtüsünü devrimci bir biçimde kaldırdı. Soygun savaşları ve "etki alanlarının paylaşımı" (yani dünyanın kapitalist soyguncular tarafından paylaşımı) konusundaki gizli antlaşmalar çağında, bu olgunun çok büyük bir önem taşımaya, barışın, on milyonlarca insanın yaşam ya da ölümünün buna bağlı olmasına karşın, Kautsky bunu hiç görmemiştir, bu konuda hiçbir şey söylemez.

Devlet örgütüne bakın. Kautsky, seçimlerin (Sovyet Anayasasında) "dolaylı" olduklarını saptamaya değin, "ayrıntı"lardan öfkelerini alıyor, ama sorunun özünü görmüyor. Devlet aygıtının, devlet makinesinin sınıfsal niteliğini görmüyor. Burjuva demokraside, "-arı " demokrasi ne denli gelişmişse, o denli ustalıklı ve etkin- bin türlü oyunla, kapitalistler yığınları ülke yönetimine katılmaktan, toplanma, basın özgürlüğünden vb. uzaklaştırırlar. Dünyada ilk (kesinlikle söylemek gerekirse ikinci, çünkü Paris Komünü de aynı şeye başlamıştı) Sovyetler iktidarı yığınları, özellikle sömürülen yığınları, hükümete çağırıyor. Bin türlü engel emekçi yığınların burjuva parlamentoya katılmasını köstekler (burjuva parlamento, [sayfa 32] burjuva bir demokraside, büyük sorunları hiçbir zaman çözmez; bu sorunlar borsa tarafından, bankalar tarafından çözülürler). Ve işçiler, burjuva parlamentonun onlar için yabancı bir örgenlik, proletaryanın burjuvazi tarafından bir ezme aleti, düşman bir sınıfın, sömürücü bir azınlığın örgenliği olduğunu çok güzel bilir ve sezer, görür ve kavrarlar.

Sovyetler, emekçi ve sömürülen yığınların, devleti kendi başlarına örgütlenme ve onu her araçla yönetme olanağını kolaylaştıran dolaysız örgenlikleridir. Bu durumda o, büyük işletmeler içinde en iyi birleşmiş olma üstünlüğünden yararlanan, emekçiler ve sömürülenler öncüsünün, kentler proletaryasının ta kendisidir; en büyük seçme ve seçilenleri denetleme kolaylığına o sahiptir. Sovyet örgütü, bütün emekçiler ve sömürülenlerin, kendi öncüleri olan proletarya çevresinde birleşmesini kendiliğinden kolaylaştırır. Eski burjuva aygıt, -bürokrasi, servet, burjuva eğitim, ilişkiler vb. ayrıcalıkları (burjuva demokrasi ne denli gelişmişse, bu gerçek ayrıcalıklar da o denli çeşitlidir),- bütün bunlar Sovyet rejiminde ortadan kalkmış bulunur. Basınevleri ve kağıt burjuvazinin elinden alındığı için, basın özgürlüğü bir ikiyüzlülük olmaktan çıkar. En iyi yapılar, saraylar, köşkler, konaklar vb. için de durum böyledir. Sovyet iktidarı bu yapıların en iyilerinin binlercesini bir anda sömürücülerin ellerinden aldı; ve onsuz demokrasinin bir aldatmaca olduğu yığınlar için toplanma hakkını, işte böylece b i r m i l y o n k e z daha "demokratik" bir duruma getirdi. Yerel olmayan Sovyetler için yapılan dolaylı seçimler, yerel vekilini en kısa zamanda geri çağırma ya da onu en kısa zamanda genel Sovyetler kongresine gönderme olanağına sahip olmanın önem taşıdığı yoğun bir yaşam döneminde, Sovyetler kongrelerini kolaylaştırır, tüm aygıtı daha ucuz, daha hareketli, işçilere ve

köylülere daha açık bir duruma getirir.

Proleter demokrasi, herhangi bir burjuva demokrasiden bir milyon kez daha demokratiktir; Sovyetler iktidarı, burjuva cumhuriyetlerin en demokratığından bir milyon kez daha demokratiktir. [sayfa 33]

Bunu görmemek için, ya burjuvazinin bilinçli uşaklığında, ya da siyasal bakımdan ölmüş, tozlu burjuva kitaplar ardında, canlı gerçekliği görmekte yeteneksiz, burjuva demokratik önyargılar iliklerine değin işlemiş ve, bundan ötürü, nesnel olarak burjuvazinin bir uşağı durumuna gelmiş biri olmak gerekiyordu.

Bunu görmemek için, sorunu ezilen sınıflar açısından koymakta yeteneksiz olmak gerekiyordu:

En demokratik burjuva ülkeler arasında, sıradan işçinin, ortalama işçinin, ortalama tarım ücretlisi ya da genel olarak kırlar yarı-proleterinin (yani ezilen yığın, nüfusun büyük çoğunluğunun temsilcilerinin), aşağı yukarı da olsa, en iyi yerlerde Sovyet Rusya'daki denli büyük bir toplantı düzenleme özgürlüğünden, düşüncelerini açıklamak, çıkarlarını savunmak için o denli büyük bir geniş basımevlerine ve en iyi kağıt stoklarına sahip olma özgürlüğünden, devleti yönetmeye ve "uygun yasalar koyma"ya kendi sınıfından adamları o denli büyük bir çağırma özgürlüğünden yararlandığı bir tek ülke var mıdır dünyada?

Bay Kautsky'nin, herhangi bir ülkede, bin üzerinden, bir kez bilgi edindikten sonra bu soruya verilecek yanıt konusunda duraksayacak bir tek işçi ya da tarım ücretlisi bulabileceğine inanmak gülünç olurdu. İçgüdüsel olarak burjuva gazeteler tarafından itiraf edilen gerçek kırıntılarını işterek, tüm dünya işçileri, Sovyetler cumhuriyetinde açıkça onda proleter demokrasiyi, en iyisi de içinde, her burjuva demokrasinin gerçekte olduğu gibi zenginler için demokrasiyi değil, ama yoksullar için demokrasiyi gördüklerinden, Sovyetler Cumhuriyetine karşı sevgi ve yakınlık duyuyorlar.

Biz, burjuva memurlar, burjuva parlamenterler, burjuva yargıçlar tarafından yönetilebiliriz (ve bizim devletimiz "yönetilir"). İşte, en demokratikleri de içinde, bütün burjuva ülkelerdeki ezilen sınıflardan on milyonlarca ve yüz milyonlarca insanın yaşam deneyleri sayesinde öğrendikleri, her gün duyup algıladıkları yalın, açık, söz götürmez gerçek.

Oysa Rusya'da bürokratik aygıt tamamen yıkılmış, onda taş üzerinde taş bırakılmamış, bütün eski yüksek [sayfa 34] görevli memurlar kovulmuş, burjuva parlamento dağıtılmıştır; ve özellikle işçiler ve köylülere çok daha erişilebilir bir temsil hakkı verilmiştir; memurların yerine o n l a r ı n Sovyetleri geçmiş, ya da o n l a r ı n Sovyetleri memurların üstüne konmuştur; yargıçları seçenler de o n l a r ı n Sovyetleridir. Sovyetler iktidarının, yani proletarya diktatörlüğünün bu biçiminin, burjuva cumhuriyetlerinin en demokratığından bir milyon kez daha demokratik olduğunu bütün ezilen sınıfların kabul etmeleri için, tek başına bu olgu yeter.

Her işçi için anlaşılır ve açık bir şey olan bu gerçeği Kautsky anlamıyor, çünkü o şu soruyu sormayı "unutmuş"tur: Hangi sınıf için demokrasi? O "arı" (yani sınıfsız mı? yoksa sınıflar dışı mı?) demokrasi açısından düşünüyor. Bir Shylock gibi tartışıyor o: "Yarım kilo insan eti", başka hiçbir şey değil. Tüm yurttaşların eşitliği yoksa, demokrasi de yoktur.

Bilgin Kautsky'ye, "marksist" ve "sosyalist" Kautsky'ye şu soruyu sormak zorundayız:

Sömürülen ile sömürücü arasında eşitlik olabilir mi? II. Enternasyonal'in ideolojik önderinin bir kitabı dolayısıyla bu soruyu sormak zorunda kalınması, korkunç, inanılmaz bir şey. Ama "gülü seven dikenine katlanır". Kautsky üzerine yazmaya giriştiğimize göre, sömürücü ve sömürülen arasında neden eşitlik olamayacağını bu bilgin adama açıklayalım.

SÖMÜRÜLEN İLE SÖMÜRÜCÜ ARASINDA EŞİTLİK OLABİLİR Mİ?

KAUTSKY şöyle düşünüyor:

1° "Sömürücüler hiçbir zaman nüfusun çok küçük bir azınlığından başka bir şey oluşturmamışlardır" (Kautsky'nin broşürünün 14. sayfası).

İşte söz götürmez bir doğru. Bu doğrudan hareketle nasıl düşünmek gerekir? Marksist olarak, sosyalist olarak düşünülebilir; ama o zaman temel olarak sömürülenlerin sömürücüler karşısındaki davranışını almak gerekir. [sayfa 35] Liberal olarak, burjuva demokrat olarak düşünülebilir; ama o zaman da temel olarak çoğunluğun azınlık karşısındaki davranışını almak gerekir.

Eğer marksist olarak düşünülürse, şöyle denecektir: Sömürücüler, devleti (oysa, söz konusu olan demokrasidir, yani devlet biçimlerinden biri), kaçınılmaz olarak kendi sınıflarının, sömürücüler sınıfının, sömürülenler üzerinde bir egemenlik aleti durumuna dönüştürürler. Bu nedenle demokratik devlet de, çoğunluk üzerinde, sömürülenler üzerinde egemenliklerini uygulayan sömürücüler olduğu sürece, kaçınılmaz olarak sömürücüler için bir demokrasi olacaktır. Sömürülenler devletin böyle bir devletten temelden farklı olması gerekir; sömürülenler için bir demokrasi olmalı ve sömürücüleri bastırılmalıdır o; oysa, bir sınıfın bastırılması o sınıfın eşitsizliği, "demokrasi"den dışlanması anlamına gelir.

Eğer liberal olarak düşünülürse, şöyle denecektir: Çoğunluk kararlaştırır, azınlık uyar. Uymayanlar, cezalandırılır. İşte o kadar. Genel olarak devletin sınıf niteliği ve özel olarak "arı demokrasi" üzerinde durmak yararsızdır, çoğunluk çoğunluk, azınlık da azınlık olduğuna göre, bunun burada hiçbir ilgisi yoktur. Yarım kilo et yarım kilo ettir, "hepsi bu kadar.

Kautsky de böyle düşünüyor:

2° "Hangi nedenlerle proletarya egemenliğinin demokrasi ile bağdaşmaz bir biçime bürünmesi gerekirdi ve hangi nedenlerle böyle bir biçime bürünecektir?" (s. 21). Sonra proletaryanın çoğunluğa sahip bulunduğu açıklamasını veriyor, Marx'tan bir alıntı ve Paris Komünü seçimleri üzerine rakamların da desteğiyle, çok uzun ve çok gereksiz bir açıklama. Sonuç: "Yığınlar içine böylesine sağlam bir biçimde kök salmış bir rejimin demokrasiye kastetmek için hiçbir nedeni yoktur. Bu rejim, demokrasiyi ezmek için zor kullanıldığı durumlarda, her zaman zordan vazgeçemeyecektir. Zora ancak zorla yanıt verilebilir. Ama yığınların kendinden yana olduğunu bilen bir rejim, zoru ancak demokrasiyi savunmak için kullanacaktır, [sayfa 36] yoksa onu yıkmak için değil. Eğer o en güvenilir temelini, güçlü bir manevi otorite kaynağı olan genel oyu ortadan kaldırmak isteseydi, düpedüz intihar etmiş olurdu" (s. 22).

Sömürülenlerin sömürücüler karşısındaki davranışının, Kautsky'niri kanıtlamasında yitip gittiği görülüyor. Genel olarak çoğunluk, genel olarak azınlık, genel olarak demokrasi, daha önce bildiğimiz "arı demokrasi" gibi şeylerden başka bir şey kalmıyor.

Hem de, dikkat edin, Paris Komünü konusunda! Öyleyse, daha büyük bir açıklık için, Marx ile Engels'iri Komün konusunda diktatörlüğe ilişkin düşüncelerini aktaralım:

Marx: ..."Eğer işçiler... burjuvazinin direncini kırmak için ... burjuva diktatörlüğü yerine kendi devrimci diktatörlüğünü geçirirlerse... devlete devrimci ve geçici bir biçim verirler" ... [16]

Engels: ..." (Devrimde) yenen taraf, egemenliğini silahlarının gericilerde uyandırdığı korkuyla sürdürmek zorundadır. Eğer Paris Komünü, burjuvaziye karşı silahlanmış bir halkın otoritesini kullanmasaydı, bir günden çok tutunabilir miydi? Tersine, onu bu otoriteyi çok az kullanmış olmakla kınayamaz mıyız?" [17]

Engels: ..."Devlet, proletaryanın, düşmanlarına karşı zora dayanarak baskıyı örgütlemek için, savaşında, devrimde kullanmak zorunda olduğu geçici bir kurumdan başka bir şey olmadığına göre, özgür bir halk devletinden söz etmek adamakıllı saçma bir şeydir: Proletarya devlete gene de bir gereksinim duyacağı sürece, bunu özgürlük adına değil, düşmanlarını baskı altında tutmak için duyacaktır. Ve özgürlükten söz etmenin olanaklı olduğu gün, devlet de, devlet olarak var olmaktan çıkar" ... [18]

Kautsky, Marx ile Engels'ten, göğün yerden, bir liberalin bir proleter devrimciden uzak olduğu denli uzaktır. Kautsky'nin sözünü ettiği arı demokrasi ya da yalnızca "demokrasi", o " özgür halk devleti" , yani son derece saçma bir şey için bir dolaylamadan (periphrase) başka bir şey değildir. Odasına kapanmış avanak bir bilginler bilgininin [sayfa 37] derin bilgisi, ya da on yaşında bir kız çocuğunun saflığı ile, Kautsky soruyor: Çoğunluğa sahip olduğu zaman, diktatörlük neye yarar? Oysa, Marx ile Engels bize açıklıyorlar ki:.

- - - burjuvazinin direncini kırmaya yarar;
- - - gericilerde korku uyandırmaya yarar;
- - - silahlı halkın burjuvaziye karşı otoritesini koruyup sürdürmeye yarar;
- - - proletaryanın düşmanlarını zorla bastırabilmesine yarar.

Kautsky bu açıklamalardan hiçbir şey anlamıyor. Burjuva niteliğini görmediği "arı" demokrasiye vurgun, bir "güzel mantık" ile, çoğunluğun, çoğunluk olduğu anda, azınlığın "direncini kırma"ya, onu "zorla bastırma"ya gereksinimi olmadığını savunuyor; demokrasiye saldırı olaylarının bastırılması ona yetiyor. " Arı" demokrasiye vurgun Kautsky, dalgınlıkla, burada burjuva demokratların her zaman yaptıkları küçük bir yanlışlığı yapıyor, yani (kapitalist rejimde baştan başa yalan ve ikiyüzlü) biçimsel eşitliği, gerçek eşitlik yerine koyuyor! Zaten bir bu eksikti!

Sömürücü, sömürülene eşit olamaz.

Bu gerçek, Kautsky için ne denli tatsız olursa olsun, sosyalizmin özünü oluşturur.

Öbür gerçek: Bir sınıfın bir başka sınıf tarafından tüm sömürü olanağı kesinlikle ortadan kaldırılmadıkça, asıl eşitlik, gerçek eşitlik olamaz.

Sömürücüler, başkentte başarılı bir ayaklanma ya da askerlerin bir başkaldırması ile, bir anda bozguna uğratılabilirler. Ama çok ender, istisnai durumlar bir yana, bir anda yok edilemezler. Büyücek bir ülkenin bütün toprak sahipleri ile bütün kapitalistleri bir anda mülksüzleştirilemez. Sonra, tek başına mülksüzleştirme (kamulaştırma), hukuksal ya da siyasal bir eylem olarak, sorunu çözmekten uzaktır, çünkü büyük toprak sahipleri ile kapitalistleri gerçekten görevden almak, onları fabrikaların ve yurtlukların bir başka yönetimi -işçi yönetimi- ile gerçekten değiştirmek gerekir. Uzun kuşaklar boyunca, [sayfa 38] eğitimleri, yaşama biçimleri ve kazanılmış alışkanlıkları aracıyla sivrilmiş bulunan sömürücüler ile, büyük çoğunluğu en ileri ve en demokratik burjuva cumhuriyetlerde bile beli bükülmüş, kültürsüz, bilisiz, ürkek, bölünmüş kalan sömürülenler arasında eşitlik olamaz. Devrimden uzun zaman sonra da, sömürücüler zorunlu olarak bir dizi gerçek ve önemli üstünlüklerini korurlar: paraları (bir anda ortadan kaldırılması olanaksızdır), çoğu kez pek çok bazı taşınabilir malları kalır; ilişkileri, örgüt ve yönetim alışkanlıkları, bütün yönetim "sır"ları konusundaki bilgileri (gelenekler, yöntemler, araçlar, olanaklar) kalır; yüksek eğitimleri, (yaşam ve ideolojisi ile burjuva olan) yüksek teknik personel ile yakınlıkları kalır; son derece yüksek bir askerlik sanatı deneyleri (bu çok önemlidir) kalır vb., vb..

Eğer sömürücüler bir tek ülkede yenilmişlerse, ve birçok ülkede zamandaş devrim ender bir istisna olduğundan, tipik durum kuşkusuz budur, sömürülenlerden daha da güçlü kalırlar, çünkü sömürücülerin uluslararası ilişkileri uçsuz bucaksızdır. Orta köylüler, zanaatçılar vb. arasında, sömürülen yığınların en az gelişmiş bir bölümünün de sömürücülerle birlikte yürüdüklerini ve yürümeye yatkın olduklarını, Komün de içinde (çünkü Versailles birlikleri arasında, -bilginler bilgini Kautsky'nin "unuttuğu" şey,- proleterler de vardı), daha önceki bütün devrimler göstermiştir.

Bundan dolayı, biraz ciddi ve derin bir devrimde, sorunun yalnızca çoğunluk ile azınlık arasındaki ilişkiye bağlı olduğunu sanmak, olağanüstü bir alıklık göstermek; bayağı bir liberale yaraşır son derece bönce bir önyargı ile yetinmek; yığınları aldatmak, apaçık bir tarihsel gerçeği onlardan saklamak demektir: Her derin devrimde, sömürülenler üzerinde yıllar boyu büyük gerçek üstünlükler sürdüren sömürücülerin uzun, direngen, umutsuz bir direnç gösterdikleri yolundaki gerçeği. Sömürücüler -son, umutsuz bir savaşta, bir savaşlar dizisinde- üstünlüklerinden yararlanmaksızın, sömürülenler çoğunluğunun iradesine, iyilik taslayan alık Kautsky'nin [sayfa 39] tatlı imgeleme gücü dışında, hiçbir zaman boyunca

eğmeyeceklerdir.

Kapitalizmden komünizme geçiş, koca bir tarihsel dönemdir. Bu dönem tamamlanmadıkça, sömürücüler bir geriye dönme umudunu, geriye dönme girişimlerine dönüşen bir umudu kaçınılmaz olarak korurlar. Bir ilk ağır yenilginin ardından, devrilmeyi hiç beklemeyen, buna hiç inanmayan ve bunun fikrini bile kabul etmeyen sömürücüler, öylesine tatlı bir yaşam süren ve şimdi "aşağılık halk"ın yıkım ve sefaletle (ya da "aşağılık" çalışmaya...) mahkum ettiği aileleri bakımından yitirilmiş bulunan "cennet"i yeniden ele geçirmek için, on kat artmış bir güç, zorlu bir öfke; yüz kat artmış bir düşmanlık ile savaşa atılırlar. Ve sömürücü kapitalistlerin arkasında da, -bütün ülkelerin onlarca tarihsel deneyler yılının gösterdiği gibi- duraksayan ve sallanan, bugün proletaryayı izleyen ve yarın, devrimin güçlüklerinden gözü yılacak, işçilerin ilk bozgun ya da yarı yengililerinden korkuya kapılan, şaşkına dönen, durmadan gidip gelen, sızlanan... tıpkı bizim menşevik ve devrimci-sosyalistlerimiz gibi bir kamptan öbürüne koşan geniş küçük burjuva yığını vardır.

Ve bu durum karşısında, tarihin yüzlerce ve binlerce yıllık ayrıcalıkların varlığı ya da yokluğu sorununu gündeme koyduğu zorlu, acı bir savaş döneminde, çoğunluk ve azınlık, arı demokrasi, diktatörlüğün yararsızlığı, sömürülen ile sömürücüler arasındaki eşitlik üzerine açıklamalar yapıyor!! Buraya değin gitmek için ne büyük bir alıklık kuyusu, ne derin bir hamkafalık uçurumu gerek!

Ama kapitalizmin, 1871'den 1914'e değin süren görece "barışçıl" onyılları en sonunda oportünizme boyun eğen sosyalist partiler içinde, hamkafalık, küçük işlerle uğraşan sınırlılık ve yadsımanın gerçek pislik, kokuşmuşluk ve yolsuzluklarını biriktirmişlerdir.

Yukarda yapıtımdan aktarılan parçada, Kautsky'nin genel oya zarar vermeden söz ettiğine okur her halde [sayfa 40] dikkat etmiştir (Kautsky -ayraç içinde söyleyelim- genel oyun her türlü güçlü manevi otoritenin kaynağı olduğunu söyler, oysa aynı Paris Komünü ve aynı diktatörlük sorununda, Engels burjuvaziye karşı silahlı halkın otoritesinden söz eder. Bir hain kafa ile bir devrimcinin "otorite" konusundaki fikirlerini karşılaştırmak çok özellik belirtici bir şey...).

Sömürücülerin oy hakkından yoksun olmaları, dikkat edelim, özsel olarak bir Rus sorunudur, yoksa genel olarak bir proletarya diktatörlüğü sorunu değil. Eğer Kautsky, ikiyüzlülük etmeden, broşürüne bolşeviklere karşı adını verseydi, bu başlık yapıtın içeriğine uygun düşerdi ve Kautsky o zaman açıkça oy hakkından söz etmekte haklı olurdu. Ama Kautsky her şeyden önce "teorisyen" geçinmek istemiş. Broşürüne genel olarak "Proletarya Diktatörlüğü" adını vermiş. Sovyetleri ve Rusya'yı, özel olarak ancak ikinci bölümde, altınca paragraftan başlayarak ele alır. Söz konusu parçayı aldığım birinci bölümde, genel olarak demokrasi ve diktatörlük söz konusudur, oy hakkından söz ederken, Kautsky teoriyi önemsemeyen bolşevik düşmanı bir polemikçi olarak kendini ele vermiştir. Çünkü teorinin, yani demokrasi ve diktatörlüğün -bir ulusa özgü değil- genel sınıfsal ilkelerinin irdelenmesinin, kendine konu olarak oy hakkı gibi özel bir sorunu alması değil, ama şu genel sorunu alması gerekir: Sömürücülerin devrilmesi ve onların devleti yerine sömürülenlerin devletinin geçirilmesi ile belirlenen tarihsel dönemde, demokrasi zenginler ve sömürücüler için de korunup sürdürülebilir mi?

Bir teorisyen sorunu işte böyle, ancak böyle koyabilir. Komün örneğini biliyoruz, marksizmin kurucularının onunla bağlantılı ve o konudaki bütün düşüncelerini biliyoruz. Bu belgelere dayanarak, ben Ekim Devrimi'nden önce yazılmış bulunan Devlet ve İhtilâl broşürümde, örneğin demokrasi ve diktatörlük sorununu inceledim. Seçim hakkının sınırlandırılması üzerine tek söz söylemedim. Bugün de, seçim hakkının sınırlandırılmasının şu ya da bu ulusa özgü bir sorun olduğunu, yoksa genel diktatörlük sorunu olmadığını söylemek yerinde olur. [sayfa 41] Bu soruna, Rus devriminin özel koşullarını, gelişmesinin özel gidişini inceleyerek yaklaşmak gerekir. Açıklamamızın devamında biz bunu yapacağız. Ama Avrupa'da yarınki proleter devrimcilerin hepsinin ya da aralarından çoğunun, burjuvazinin seçim hakkına kesin olarak kısıtlamalar getireceklerini önceden ileri sürmek bir yanılgı olurdu. Böyle olabilir. Savaştan ve Rus devrim deneyinden sonra, büyük bir

olasılıkla da böyle olacaktır; ama diktatörlüğün uygulanması için zorunlu değildir bu; mantıksal diktatörlük kavramının zorunlu bir göstergesi değildir bu; diktatörlük bakımından onun tarihsel ve sınıfsal gerçekliğinin zorunlu bir yönünü hiç bir zaman oluşturmaz bu.

Diktatörlüğün zorunlu göstergesi, kesin koşulu, sömürücülerin sınıf olarak zorla bastırılması ve bunun sonucu bu sınıf karşısında "arı demokrasi"nin, yani eşitlik ve özgürlüğün çiğnenmesidir..

Sorun teorik bakımdan işte böyle, ve ancak böyle konulabilir. Oysa Kautsky, sorunu başka türlü koyarak, bolşeviklere teorisyen olarak değil, ama oportünistlere ve burjuvaziye yürekten bağlı bir muhbir olarak saldırdığını tanıtlamıştır.

Sömürücüler için demokrasinin kısıtlanmasının, çiğnenmesinin şu ya da bu önlemlerinin hangi ülkelerde, şu ya da bu kapitalizme özgü hangi ulusal koşullar içinde (büsbütün ya da özellikle) uygulanacakları, şu ya da bu kapitalizmin, şu ya da bu devrimin ulusal özelliklerine bağlıdır. Teorik bakımdan sorun kendini başka türlü, şu biçimde gösterir: Sömürücüler sınıfına karşı demokrasi çiğnenmeksizin proletarya diktatörlüğü olanaklı mıdır?

Kautsky işte teori alanında önemli ve özsel tek sorun olan bu soruna yan çizmiş. Kautsky, Marx ve Engels'ten bu sorunla ilgili ve yukarıda aktardığım parçalar dışında, birçok parça aktarmış.

Kautsky istenen her şeyden, liberaller ve burjuva demokratlar için kabul edilebilir ve onların fikirleri çerçevesinden çıkmayan her şeyden söz etmiş; ama asıl önemli olan şey üzerine, yani burjuvazinin direncini kırmadan, düşmanlarını zorla bastırmadan, proletaryanın zafer kazanamayacağı, ve "zorla bastırma"nın olduğu, [sayfa 42] "özgürlük"ün bulunmadığı yerde de, demokrasinin bulunmadığının açık olduğu üzerine hiçbir şey dememiş.

Kautsky bunu ["zorla bastırma"nın olduğu, "özgürlük"ün bulunmadığı yerde, demokrasinin olmadığını -ç] anlamamış.

*

Şimdi de Rus devrim deneyine ve Sovyetler ile Kurucu Meclis arasındaki, Kurucu Meclisin dağıtılması ve burjuvazinin seçim haklarından yoksun edilmesi sonucunu veren anlaşmazlığa geçelim.

SOVYETLERİN DEVLET ÖRGENLİKLERİ DURUMUNA DÖNMESİNİN YASAKLANMASI

SOVYETLER proleter diktatörlüğünün Rus biçimidirler. Eğer marksist bir teorisyen, proletarya diktatörlüğü konusundaki bir yapıtta, (Kautsky gibi diktatörlüğe karşı küçük-burjuva yakınmaları ve menşevik nakaratları yineleyecek yerde) bu olayı gerçekten inceleyeydi, ilkin diktatörlük konusunda genel bir tanım verir, sonra onun özel, ulusal biçimini, Sovyetleri göz önünde tutardı; proletarya diktatörlüğü biçimlerinden biri olarak çözümlerdi onu.

Marx'ın diktatörlük konusundaki öğretisinde liberal olarak "değişiklik" yaptıktan sonra, Kautsky'den beklenecek ciddi hiçbir şey olmadığı kolay anlaşılır. Ama onun Sovyetler sorununa nasıl yanaştığını, ve bu işin içinden nasıl çıktığını görmek de son derece dikkat çekici.

Sovyetler, diye yazar onların 1905'teki ortaya çıkışlarını anımsatarak, "bütün ücretli işçileri kapsadıklarına göre, en evrensel (umfassendste) proleter örgüt biçimi"ni yaratmışlardır (s. 31). 1905 yılında, Sovyetler Rusya'da bölgesel birliklerden başka bir şey değillerdi; 1917'de ulusal çapta bir örgüt durumuna geldiler.

"Daha şimdiden, diye sürdürür Kautsky, Sovyet örgütünün büyük ve şanlı bir geçmişi var. Alnına daha da görkemli bir gelecek yazılmış, hem de yalnızca Rusya'da değil. Mali sermayenin iktisadi ve siyasal alanda sahip bulunduğu devsel güçlere karşı, proletaryanın eski iktisadi ve siyasal savaşım yöntemleri her yerde yetersiz [versagen, [sayfa 43] Almanca sözcük 'yetersiz'den biraz daha çok, 'güçsüz'den biraz daha az bir şey söyler] görünüyor. Bu eski yöntemlerden vazgeçilemez, normal zamanlarda zorunludur bu yöntemler, ama bazan çözecek durumda olmadıkları ve, başarıyla çözümleri için, işçi sınıfının bütün siyasal ve iktisadi olanaklarının birliğini gerektiren sorunlarla da karşı karşıya kalıyorlar" (s. 32).

Sonra, yığın grevi ve sendikaların kendileri kadar zorunlu olmakla birlikte, gene de "gitgide çağın özelliği durumuna gelen dev yığın savaşımını yönetmede yeteneksiz" olan "sendikal bürokrasi" üzerine düşünceler geliyor.

"... Demek ki, diye sonuçlandırıyor Kautsky, Sovyet örgütü çağımızın en önemli olaylarından biridir. Sermaye ile emek arasında gelecekteki büyük kararlaştırıcı savaşımında çok büyük bir önem kazanacağı umudunu uyandırıyor.

Ama sovyetlerden bundan daha çok bir şey isteme hakkımız var mı? Kasım 1917 [yeni takvim ya da, eski takvime göre, ekim 1917] devriminden sonra, sol devrimci-sosyalistler ile birlikte, Rusya İşçi Vekilleri Sovyetlerinde çoğunluğu elde eden bolşevikler, Kurucu Meclisin dağıtılmasından sonra, o zamana değin bir tek sınıfın savaş örgütü olan Sovyetleri bir devlet örgütü durumuna getirmeye giriştiler. Rus halkının mart [eski takvime göre şubat] devrimi ile, fethettiği demokrasiyi ortadan kaldırdılar. O zamandan beri kendilerine sosyal-demokrat demekten vazgeçtiler. Komünist diyorlar [s. 32-33, altı Kautsky tarafından çizilmiştir].

Rus menşevik basınına tanıyan herkes, Kautsky'nin Martov, Akselrod, Stein ve hempalarını nasıl bir bayağılıkla kopya ettiğini hemen görecektir. "Bayağılıkla" sözü tam yerinde, çünkü Kautsky, menşeviklerin önyargılarını desteklemek için, olguları kaba bir biçimde çarpıtıyor. Örneğin, Berlin'den Stein ya da Stokholm'den Akselrod gibi habercilerinden Bolşevik adının Komünist adına çevrilmesinin, ve Sovyetlerin devlet örgütleri olarak işlevinin ne zaman düşünüldüğünü sormaya özen göstermemiştir. Eğer Kautsky bu basit bilgiyi almış olsaydı, bu iki sorun bolşevikler tarafından nisan 1917'de, özellikle benim 4 nisan 1917 "tezler"imde, yani 1917 Ekim Devrimi'nden çok önce (Kurucu Meclisin 5 ocak 1918 günü dağıtılmasından haydi haydi önce) ortaya atıldığına göre, bu gülünç satırları yazmazdı.

Kautsky'nin bütünüyle aldığı düşüncesi, tüm Sovyetler sorununun düğüm noktasını oluşturur. Düğüm noktasını, şu anlamda ki, söz konusu olan şey , Sovyetlerin [sayfa 44] devlet örgenlikleri durumuna gelmeye çalışmalarının mı (nisan 1917'de bolşevikler: "Tüm İktidar Sovyetlere" belgisini atmışlardı, ve gene 1917 nisanındaki Bolşevik Parti Konferansında, burjuva bir parlamenter cumhuriyetin kendilerini doyuramayacağını, ve Komün ya da Sovyetler tipinde bir işçi ve köylü cumhuriyeti istediklerini bildiriyorlardı), yoksa buna çalışmamalarının, iktidarı almamalarının, devlet örgenlikleri durumuna gelmemelerinin, ama (Martov'un sureti haktan görünerek, menşevik yönetim altında, Sovyetlerin işçilerin burjuvaziye bir bağımlılık aleti oldukları gerçeğini sofuca bir dilekle gizleyerek söylediği gibi) bir tek "sınıf"ın "savaş örgenlikleri" olarak kalmalarının mı gerektiğini bilmektir.

Kautsky, Martov'un sözlerini körü körüne yinelemiş; menşevikler ile bolşeviklerin teorik tartışmasından parçalar, çözümleyip ayırt etmeden genel teorik alana, Avrupa alanına aktardığı parçalar almış. Bundan da, bilinçli her Rus işçisinin, eğer Kautsky'nin bu düşüncelerini okuyup öğrenseydi, katıla katıla güleceği bir düşünce ve kavram karmaşası doğmuş.

Bütün Avrupa işçileri (bir avuç koşullanmış sosyal-emperyalist dışında), onlara neyin

söz konusu olduğunu açıkladığımız zaman, Kautsky'yi aynı kahkahalarla karşılayacaklardır.

Martov'un yanlıgısını -çarpıcı bir biçimde- saçmalığa değin götürerek, Kautsky onu çok güç duruma düşürüyor. Gerçektende bakın neye varıyor Kautsky.

Sovyetler bütün ücretli işçileri kapsıyorlar. Mali sermayeye karşı, proletaryanın eski iktisadi ve siyasal savaşım yöntemleri yetersiz. Sovyetler yalnızca Rusya'da büyük bir rol oynamaya aday değiller. Avrupa'da, sermaye ile emek arasında büyük kararlaştırıcı savaşlarda belirleyici bir rol oynayacaklar. Kautsky böyle diyor.

Çok iyi: "Sermaye ile emek arasındaki kararlaştırıcı savaşlar", bu iki sınıftan hangisinin devlet iktidarını eline geçireceğini bilme sorununu kararlaştırmayacak mı?

Hayır. Hiç bir zaman!

"Kararlaştırıcı" savaşlarda, bütün ücretli işçileri [sayfa 45] kapsayan Sovyetler bir devlet örgütü durumuna gelmemelidirler!

Peki, devlet nedir?

Devlet bir sınıfın bir başka sınıfı bastırma makinesinden başka bir şey değildir.

Demek oluyor ki, ezilen sınıf, güncel toplumdaki bütün emekçilerin ve bütün sömürülenlerin öncüsü, "sermaye ve emek arasındaki kararlaştırıcı savaşlar"a can atmalı, ama sermayenin emeği ezmek için kullandığı makineye dokunmamalı! - - Bu makineyi parçalamamalı! - - Sömürüleri ezmek için kendi evrensel örgütünü kullanmamalı!

Yaşa, çok yaşa Bay Kautsky! "Biz" sınıflar savaşımını, bütün liberallerin kabul ettikleri gibi, yani burjuvazinin alaşağı edilmesi olmaksızın kabul ediyoruz...

Kautsky'nin hem marksizm ve hem de sosyalizmden koptuğu işte burda apaçık ortaya çıkıyor; gerçekte, ezdiği sınıfın örgenliklerinin devlet örgenliklerine dönüşmesi dışında istenen her şeyi kabul etmeye hazır burjuvazinin yanına geçmektir bu. Burada, Kautsky her şeyi uzlaştırma ve bütün derin çelişkilerin içinden boş sözlerle çıkma biçimindeki konumunu kurtaracak güçten kesinlikle uzak kalacaktır.

Kautsky ya siyasal iktidarın işçi sınıfının eline geçmesinden büsbütün vazgeçiyor, ya da işçi sınıfının eski burjuva devlet makinesini ele almasını kabul ediyor; ama onu kırmasını, parçalamasını ve yeni, proleter bir makine ile değiştirmesini hiçbir biçimde kabul etmiyor. Kautsky'nin düşüncesi nasıl istenirse öyle "yorum"lanıp öyle "açıklansın" , her iki durumda da marksizmden kopuşu ve burjuvaziye bağlanması gün gibi ortadadır.

Daha Komünist Manifesto'da yengin işçi sınıfına hangi devletin gerekli olduğunu belirten Marx: "Devlet, yani egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya"[19] diye yazıyordu. Ve işte, bir yandan marksist kaldığını ileri sürerken, öte yandan bütünlüğü içinde örgütlenmiş ve sermayeye karşı "kesin savaşım" yürüten proletaryanın, kendi sınıfsal örgütünü bir devlet örgütü durumuna getirmemesi gerektiğini bildiren bir adam. Bu durumda, [sayfa 46] Kautsky, Engels'in 1891'de "Almanya'da tüm burjuvazinin ve hatla birçok işçinin bilincine geçmiş" olduğunu yazdığı "devlete karşı duyulan boş inan"ın kanıtını veriyor.[20] Savaşın işçiler, "kabul ediyor" hamkafamız (işçiler nasıl olsa savaştıklarına ve savaşlarını küllendirme olanağını bulmaktan başka bir şey kalmadığına göre, burjuva da "kabul eder" bu savaşımı), savaşın, ama yenmek size yasak! Burjuvazinin devlet makinesini yıkmayın, burjuva "devlet örgütü" yerine, proleter "devlet örgütü"nü kurmayın! Devletin bir sınıfın bir başka sınıfı bastırma makinesinden başka bir şey olmadığı yolundaki marksist görüşü paylaşan kimse, bu doğruyu biraz derinleştirmiş olan kimse, mali sermayeyi yenmeye yetenekli proleter örgütlerin, devlet örgütleri durumuna dönüşmemeleri gerektiği saçmasını hiçbir zaman dile getirmezdi. Kendisi için devletin, "her şeye karşın" sınıfların dışında ya da üstünde bir kendilik (entite, zatiyet) olarak kaldığı küçük-burjuva, kendini işte burada gösteriyor. Gerçekten, egemenliğini yalnızca proletarya üzerinde değil, ama tüm halk üzerinde tüm küçük-burjuvazi, tüm köylülük üzerinde uygulayan sermayeye karşı kararlaştırıcı bir savaş yürütme izni neden proletaryaya, bir "tek sınıf"a verilecek de, bu proletaryaya, bu "tek sınıf"a kendi örgütünü devlet örgütü durumuna dönüştürme izni neden verilmeyecek? Küçük-burjuva, sınıf savaşımından korkar ve onu sonuna değin, işin özüne değin götürmez de ondan.

Kautsky kuyruğunu adamakıllı kıstırmış ve gizli niyetlerini açığa vurmuştur. Avrupa'nın sermaye ile emek arasındaki kararlaştırıcı savaflara doğru gittiğini, ve proletaryanın eski iktisadi ve siyasal savaşım yöntemlerinin yetersiz olduğunu, dikkat edin, kendisi kabul ediyordu. Oysa, bu yöntemler burjuva demokrasinin kullanılmasından başka bir şeye dayanmıyordu. Öyleyse? ..

Kautsky bunun mantıksal sonucunu çıkarmayı göze alamamış.

... Öyleyse, şimdi burjuva demokrasinin güzelliklerini göklere çıkarmak, ve yüzü uçup gitmiş geçmişe dönük olarak arı demokrasi üzerine gevezelik etmek için, [sayfa 47] bir gerici, bir işçi sınıfı düşmanı, bir burjuvazi uşağı olmak gerekir. Burjuva demokrasi ortaçağa göre bir ilerleme idi ve ondan yararlanmak gerekiyordu. Ama bugün işçi sınıfı için yetersiz. Şimdi, burjuva demokrasinin yerine proleter demokrasinin geçmesi için, geriye değil, ileriye bakmak söz konusu. Ve proleter devrime hazırlık çalışması, proleter ordunun eğitim ve yetiştirilmesi, her ne denli burjuva demokratik devlet çerçevesinde olanaklı (ve zorunlu) ise de, proletaryayı bu çerçeve içinde kapalı tutmak, "kararlaştırıcı savaflar"a değin gelmiş bulduğumuz sırada, proleter davaya ihanet etmek, döneç olarak davranmak demektir .

Kautsky kendisini son derece gülünç bir duruma sokmuş: Martov'da söz konusu kanıtın, Kautsky'de var olmayan bir başka kanıtı dayandığını farketmeksizin, Martov'un kanıtını almış! Martov, Rusya'nın henüz sosyalizm için olgun olmadığını savunuyor (ve Kautsky de onun ardından bunu yineliyor); bundan da mantıksal olarak, Sovyetleri savaş örgütleri durumundan, devlet örgütleri durumuna dönüştürmek için henüz çok erken olduğu sonucu çıkıyor (bir başka deyişle: Sovyetleri, menşevik önderlerin yardımıyla, işçilerin emperyalist burjuvaziye bağımlılığı organları durumuna dönüştürmenin tam zamanıdır). Oysa, Kautsky Avrupa'nın sosyalizm için olgun olmadığını açıkça söyleyemez. 1909'da, döneç olmadan önce, Kautsky artık mevsimsiz bir devrimden korkmamak gerektiğini, yenilgi korkusuyla devrimden vazgeçecek birinin bir hain olacağını yazıyordu. Kautsky sözünü açıkça geri almaya cüret edemiyor. Bundan da tüm küçük-burjuva budalalık ve korkaklığını ortaya koyan bir tutarsızlık doğuyor. Bir yandan, Avrupa sosyalizm için olgundur ve emeğin sermayeye karşı kararlaştırıcı savaflarına doğru yol alır; öte yandan, ezilenlerin öncüsü, örgütleyicisi ve yol göstericisi olan proletaryanın savaş (yani savaşım içinde doğan, büyüyen ve güçlenen) örgütünün, devlet örgütü durumuna dönüşmesi yasaktır!

*

Sovyetlerin savaş örgütü olarak zorunlu oldukları, [sayfa 48] ama devlet örgütü durumuna dönüşmemeleri gerektiği fikri, siyasal ve pratik bakımdan, teorik bakımdan olduğundan son derece daha saçmadır. Barış zamanında bile, durum devrimci değilken, işçiler tarafından kapitalistlere karşı yürütülen yığın savaşımı, örneğin yığın grevi, her iki yanda da, sert bir kızışmaya, coşkulu çetinlikle bir savaşıma yol açar; burjuvazi "evinin efendisi" olarak kaldığını, öyle kalmak istediğini vb. yineler durur. Oysa devrim sırasında, siyasal yaşam doruk noktasına eriştiği zaman, Sovyetler gibi bütün sanayi kollarının bütün işçilerini ve sonra bütün askerleri ve kırların tüm emekçi ve yoksul nüfusunu kapsayan bir örgüt, böyle bir örgüt, sorunu dolambaçsız olarak koymaya, savaşımın gelişmesi ile, basit saldırı ve karşı-saldırı "mantığı" ile, zorunlu olarak kendiliğinden yol açar. Aracı bir konum almaya, proletarya ile burjuvaziye "uzlaştırma"ya girişmek, budalalık göstermek ve içler acısı bir başarısızlığa koşmak demektir. Rusya'da, Martov ile öbür menşeviklerin vaazları konusunda böyle oldu; Almanya ve öbür ülkelerde de zorunlu olarak böyle olacak, yeter ki Sovyetler az çok geniş bir gelişme gösterebilir, birleşme ve güçlenme zamanını bulmuş olsunlar. Sovyetlere: savaşın, ama tüm devlet iktidarını elinize almayın, devlet örgütleri durumuna gelmeyin demek, proletarya ile burjuvazi arasında sınıf işbirliği ve "toplumsal barış" ögütlemek demektir. Amansız bir savaşım içinde, böyle bir konumun yüzkızartıcı bir

batkıdan başka bir şeye yol açabileceğini düşünmek gülünçtür. İki iskemle arasında oturmak -işte Kautsky'nin silinmez alın yazısı. Teori alanında oportünistlerle hiçbir konu üzerinde anlaşmıyormuş gibi görünüyor, ama gerçeklikte özsel olan her şeyde (yani devrimle ilgili her şeyde), pratikte onlarla anlaşma içinde.

KURUCU MECLİS VE SOVYET CUMHURİYETİ

KURUCU Meclis ve onun bolşevikler tarafından dağıtılması -Kautsky'nin broşürünün en gerisindeki fon, İşte bu. Durmadan bu konuya dönüyor. Yapıtında, [sayfa 49] II. Enternasyonal'in ideolojik önderi, her kezinde bolşeviklerin "demokrasiyi yıktıklarını" yineliyor (yukarıda Kautsky'den aktardığımız parçaya bakınız). Gerçekten ilginç ve önemli sorun, çünkü burjuva demokrasi ile proleter demokrasi arasındaki ilişki, kendini burada devrim karşısında pratik olarak gösteriyor. Öyleyse bu sorunun "marksist teorisyen"imiz tarafından nasıl incelendiğine bakalım.

Kautsky benim tarafımdan yazılmış ve 26 aralık 1917 günlü Pravda'da yayınlanmış olan "Kurucu Meclis Üzerine Tezler"i ileri sürüyor. Kautsky'nin, elde belgeler, konusuna ne ciddi bir biçimde yanaştığının bundan daha iyi bir kanıtı olamayacağı düşünülebilirdi. Ama Kautsky alıntıları nasıl kullanıyor, biraz ona bakalım. Bu tezlerin sayısının 19 olduğunu söylemiyor; bu tezlerde Kurucu Meclisli olağan burjuva cumhuriyet ile Sovyetler Cumhuriyeti arasındaki ilişkinin olduğu denli, Kurucu Meclis ile proletarya diktatörlüğü arasında bizim devrimimizde ortaya çıkan aykırılığın tarihinin de göz önünde tutulduğunu söylemiyor. Bütün bu konularda Kautsky hiçbir şey söylemiyor; okura yalnızca [bu tezler içinde] "ikisinin özel bir önem taşıdığını" bildiriyor: biri, devrimci-sosyalistlerin Kurucu Meclis seçimlerinden sonra, ama Meclisin toplantıya çağrılmasından önce bölünmüş oldukları (Kautsky bunun beşinci tez olduğunu söylemeyi unutuyor); öbürü de Sovyetler Cumhuriyetinin genel olarak Kurucu Meclisten daha yüksek bir demokratik biçim olduğu (Kautsky bunun üçüncü tez olduğunu söylemeyi unutuyor).

Ve yalnızca bu üçüncü tezden, Kautsky şu küçük parçayı tam olarak aktarıyor:

"Sovyetler Cumhuriyeti, yalnızca demokratik kurumların (bir Kurucu Meclis ile taçlandırılmış olağan burjuva cumhuriyete göre) daha yüksek bir biçimi değil, ama sosyalizme en acısız[1*] geçişi sağlamaya yetenekli tek [sayfa 50] biçimdir de." (Kautsky "olağan" sözü ile, tezin başındaki: "Burjuva rejimden sosyalist rejime geçmek için, proletarya diktatörlüğünü korumak için" sözlerini es geçiyor.)

Bu parçayı aktardıktan sonra, Kautsky görkemli bir alayla şöyle haykırıyor:

"Bu sonuca ancak Kurucu Mecliste azınlıkta kaldıktan sonra varılmış olması ne yazık. Daha önce Kurucu Meclisi kimse Lenin'den daha büyük bir coşkunlukla istememişti."

İşte Kautsky'nin kitabının 31. sayfasında olduğu gibi okunan şey, bu!

Gerçek bir inci! Okura bolşeviklerin üstün devlet tipi konusundaki bütün sözlerinin, ancak bolşevikler Kurucu Mecliste azınlıkta kaldıktan sonra düşünülmüş bir uydurma oldukları izlenimini vermek için, yalnız burjuvazi kampının bir muhbiri olguları böylesine yanlış bir biçimde sunabilirdi!! Böylesine tiksiniç bir yalan ancak kendini burjuvaziye satmış, ya da kesinlikle aynı anlama gelmek üzere, bir yandan bilgi kaynaklarını gizlerken, öte yandan Akselrod'a bel bağlamış, anasının ipini satmış bir kopuktan gelebilirdi.

Komün tipi bir devletin burjuva parlamenter cumhuriyete göre üstünlüğünü bildirdiğim tezleri daha Rusya'ya varışımın ilk günü, 4 nisan 1917 günü herkesin önünde okuduğumu, gerçekte herkes biliyor. Sonra basında örneğin siyasal partiler konusundaki broşürümde de aynı şeyi bir çok kez yineledim. İngilizceye çevrilen bu broşür,[21] ocak 1918'de, New York Evening Post[22] gazetesinde yayınlandı. Dahası, Bolşevik Parti Konferansı, nisan 1917 sonlarında, bir kararda, proleter ve köylü cumhuriyetin burjuva

parlamentar cumhuriyetten üstün olduğunu; partimizin burjuva parlamenter cumhuriyetle yetinemeyeceğini; parti programının buna göre değiştirilmesi gerektiğini belgeye geçiriyordu.

Bundan sonra Kautsky'nin Alman okurlarına, benim Kurucu Meclisin toplantıya çağrılmasını coşkunlukla [sayfa 51] istediğim, ve Kurucu Meclisin şeref ve saygınlığını ancak bolşevikler orada azınlıkta kaldıktan sonra "küçültme"ye başladığım konusunda güvence veren soylu davranışını nasıl nitelemeli? Böylesine bir davranış nasıl bağışlanabilir?[2*] Kautsky'nin olup bitenlerden haberi yok muydu? -Ama o zaman neden bunlardan söz etmeye girişti? Ya da, neden: Ben, Kautsky, menşevik Stein, Akselrod ve hempaları tarafından sağlanan bilgilere güvenerek yazıyorum, diye dürüstçe bildirmedim? Nesnel olduğunu ileri süren Kautsky, yenilgileri yüzünden yaralanmış menşeviklerin uşaklığını yaptığını gizlemeye çalışıyor.

Ama bütün bunlar çiçekçiklerden başka bir şey değil, meyveler sonra gelecek.

Kabul edelim ki, Kautsky, bilgi vericilerinden, bolşeviklerin burjuva demokratik cumhuriyetle yetinip yetinmediklerini bilme sorunu konusundaki kararlarının ve bildiregilerinin çevirisini istememiş ya da elde edememiş (??) olsun. İnanılmaz bir şey de olsa, kabul edelim. Amaya benim 26 aralık 1917 günlü tezlerim? Kautsky kitabının 30. sayfasında bu tezlerin açıkça sözünü ediyor.

Kautsky bu tezleri tam olarak mı biliyor, yoksa Steinlerin, Akselrodların ve hempalarının ona çevirmiş oldukları kadarıyla mı biliyor? Kautsky temel soruna ilişkin üçüncü tezi aktarıyor: Kurucu Meclis seçimlerinden önce, bolşevikler Sovyetler Cumhuriyetinin burjuva cumhuriyetten üstün olduğunu anhyorlar ve halka bildiriyorlar mıydı? Ama Kautsky ikinci tez üzerine hiçbir şey söylemiyor.

Oysa, bu ikinci tez şöyle: "Bir Kurucu Meclisin toplantıya çağrılmasını isteyen devrimci sosyal-demokrasi, daha 1917 devriminin başlarından beri, Sovyetler Cumhuriyetinin Kurucu Meclisli olağan bir burjuva cumhuriyet biçiminden daha yüksek bir demokratizm biçimi olduğunu birçok kez belirtmiştir" (altını ben çizdim),.

.Bolşevikleri ilkesiz kişiler olarak, "devrimci oportünistler" olarak (Kautsky, bilmem hangi konuda, kitabının [sayfa 52] bir yerinde bu deymi kullanıyor) göstermek için, Bay Kautsky tezlerin daha önceki "b i r ç o k" bildirimden açıkça söz ettiklerini Alman okurlarından gizlemiş!

Bay Kautsky'nin ince, soysuz ve aşağılık yolları işte bunlar. Teorik sorunun içinden işte böyle sıyrılabilmiş.

Burjuva demokrasinin parlamenter cumhuriyetinin Komün tipi ya da Sovyetler tipi bir cumhuriyetten aşağı olduğu doğru mu, değil mi? Sorunun düğüm noktası işte burada. Kautsky bunu bir yana bırakmış. Marx'ın Paris Komünü konusundaki çözümlemesinde verdiği ne varsa, Kautsky "unutmuş". Engels'in Bebel'e, 28 mart 1875 günlü, Marx'ın o: "Komün artık sözcüğün gerçek anlamında bir devlet değildi" yolundaki düşüncesini son derece açık ve anlaşılır bir biçimde anlatan mektubunu da bunun gibi "unutmuş".

Ve işte özel olarak Proletarya Diktatörlüğü'ne ayrılmış, burjuva demokratik cumhuriyetten daha üstün bir devlet biçimi sorununun birçok kez açıkça konmuş bulunduğu Rusya'yı özel olarak inceleyen bir broşürde, II. Enternasyonal'in en seçkin teorisyeni, bu sorunu susarak geçiştiriyor. Gerçekte burjuvazi kampına geçmek için ihanet etmek değilse, nedir bu?

(Ayraç içinde Kautsky'nin bu konuda da Rus menşeviklerinin kuyruğunda sürüklendiğini belirtelim. Rus menşevikleri arasında, Marx ile Engels'in "bütün metinleri"ni bilen istenildiği kadar kişi bulunacaktır, ama 1917 nisanından ekimine ve ekim 1917'den ekim 1918'e değin, Komün tipinde bir devlet sorununu bir tek kez çözümlemeye çalışmış bir tek menşevik yoktur. Plehanov da bu sorundan ustalıkla sıyrılmıştır. Susmak zorundaydılar, kuşkusuz).

Hiç kuşku yok, sosyalist ve marksist olduklarını söyleyen, ama gerçekte özsel sorun konusunda, Komün tipinde bir devlet sorunu konusunda burjuvadan yana geçen kimselerle Kurucu Meclisin dağıtılması üzerine konuşmak, kel başa şimşir tarak vurmak

olurdu. Kurucu Meclis konusundaki tezlerimi, bu broşüre ek olarak,[sayfa 53] in extenso[3*] yayınlamak yetecektir. Ve okur, sorunun 26 Ocak 1917 günü, teorik, tarihsel, siyasal ve pratik bakımdan konulmuş olduğunu görecektir.

Kautsky, teorisyen olarak her ne denli marksizmi büsbütün yadsımış bulunuyorsa da, tarihçi olarak, Sovyetler ile Kurucu Meclis arasındaki savaşım sorununu irdeleyebilirdi. Kautsky'nin birçok yapıtı, onun marksist bir tarihçi olmasını bildiğini, kalemine borçlu bulunduğumuz bu türlü yazıların, yazarlarının sonraki yadsımasına karşın, proletaryanın sağlam ortak malı olarak kalacaklarını gösteriyor. Ama bu sorunda Kautsky, tarihçi olarak da, gerçekten ayrılıyor, herkesin bildiği olgulara aldırıyor, muhbir olarak davranıyor. Bolşevikleri ilkesiz kimseler olarak göstermek istediği için, onların Kurucu Meclisi dağıtmadan önce, onunla olan çatışmalarını nasıl hafifletmeye çalışmış olduklarını anlatıyor. Bunda kötü hiçbir şey yok, yadsıyacak hiçbir şeyimiz yok: tezlerimi tam olarak yayınlıyorum, ve bu tezlerde açıkça şöyle söylenmiştir: Kurucu Meclise sığınmış, duraksamalı küçük- burjuva baylar, proletarya diktatörlüğüne boyun eğin, yoksa "devrimci yol"dan sizi yeneceğiz (18. ve 19. tezler).

Gerçekten devrimci proletarya duraksamalı küçük-burjuvaziye karşı her zaman böyle davranmıştır ve her zaman da böyle davranacaktır.

Kurucu Meclis sorununda, Kautsky biçimsel bir görüşle yetiniyor. Ben tezlerimde, devrim çıkarlarının Kurucu Meclisin resmi haklarından önce geldiğini açıkça söyledim ve birçok kez yineledim (16. ve 17. tezlere bakın). Salt biçimsel demokratik görüş, proletarya ve proleter sınıf savaşımı çıkarlarının önceliğini kabul etmeyen burjuva demokratın görüşüdür. Tarihçi olarak Kautsky, burjuva parlamentoların şu ya da bu sınıfın organları olduklarını kabul etmezlik edemezdi. Ama şimdi (devrimin yadsınması kirli işini yerine getirmek için) marksizmi unutmaması gerekiyordu; ve Kautsky, Kurucu Meclisin Rusya'da hangi sınıfın organı olduğu sorusunu sormuyor. Somut durumu çözümlemiyor, olguları göz önünde tutmak istemiyor, bu tezlerin yalnızca burjuva [sayfa 54] demokrasinin sınırlı niteliğinin teorik bir irdelemesini (tez 1-3), yalnızca ekim 1917 ortasında düzenlenen parti listelerinin 1917 aralığının gerçek durumuna uygun düşmemeleri sonucunu veren somut koşulların incelenmesini (tez 4-6) değil, ama ekim-aralık 1917'deki sınıflar savaşımı ve iç savaşın tarihini de (tez 7-15) içerdiklerini bildirmek için, Alman okurlarına tek söz söylemiyor. Biz bu somut tarihten, "Tüm İktidar Kurucu Meclise" belgisinin gerçeklikte, Kadetlerin, Kaledin yandaşlarının ve onların yordakçılarının belgisi durumuna gelmiş olduğu sonucunu çıkardık (tez 14).

Tarihçi Kautsky buna dikkat etmiyor. Tarihçi Kautsky genel oyun bazan küçük-burjuva, bazan gerici ve karşı-devrimci parlamentolar verdiğinin söylendiğini hiç işitmemiş. Marksist tarihçi Kautsky, seçimlerin biçiminin, bir demokrasinin biçiminin bir şey, ve belli bir kurumun sınıfsal içeriğinin bir başka şey olduğunun söylendiğini duymamış. Kurucu Meclisin bu sınıfsal içeriği sorunu benim tezlerimde açıkça konmuş ve çözülmüş bulunuyor. Çözümüm doğru olmayabilir. Bizim için çözümlememizin dışardan yapılmış marksist bir eleştirisinden daha istenir hiçbir şey olmazdı. Bolşevizmi eleştirmenin engellendiğini ileri süren saçma sapan tümceler yazacak yerde (Kautsky'de bu tümceler pek çok), Kautsky bu eleştiriye girişebilirdi. Ama gerçek şu ki, eleştiri konusunda hiçbir şey yok. Bir yanda Sovyetlerin, ve öte yanda Kurucu Meclisin sınıfsal bir çözümleme sorununu koymuyor bile. Bundan ötürü Kautsky ile polemik yapmak, tartışmak, olanaksız; ve geriye, Kautsky'nin neden dönemden başka türlü nitelendirilemeyeceğini okura göstermekten başka da bir şey kalmıyor.

Sovyetler ile Kurucu Meclis arasındaki uyuşmazlığın, sınıflar savaşımı görüşünü benimsemeyen bir tarihçinin bile bir yana bırakamayacağı bir tarihi var. Oysa, Kautsky bu olguların tarihçesini bile şöyle bir incelemek istememiş. Menşeviklerin egemenliği altında, yani 1917 şubatı sonlarından ekimine değin bile, Sovyetlerin "devlet" (yani burjuva) kurumları ile uyuşmazlık içinde oldukları yolundaki (bugün yalnızca en kötü [sayfa 55] menşeviklerin gizledikleri) o herkesçe bilinen olguyu Alman okurlarından saklıyor. Gerçekte, Kautsky proletarya ile burjuvazinin uzlaşma, anlaşma ve iş birliğinden yanadır; o

buna karşı kendini boş yere savunuyor, ama bu görüş onun görüşünün ta kendisidir, ve tüm broşürü de bunu gösteriyor. Kurucu Meclisi dağıtmamak gerekiyordu demek, burjuvaziye karşı savaşımı sonuna değin götürmemek gerekiyordu, proletaryanın burjuvazi ile uyuşması gerekiyordu demektir.

Peki, Kautsky, 1917 şubatından ekimine değin, menşeviklerin kendilerini bu pek de yüz ağartıcı olmayan işe verdiklerini ve hiçbir sonuç elde edemediklerini neden gizlemiş? Eğer burjuvaziye proletarya ile uzlaştırmak olanaklı idiye, peki neden menşeviklerin egemenliği altında uzlaşma başarı sağlamadı, neden burjuvazi kendini Sovyetlerden uzak tuttu, neden Sovyetler (menşevikler tarafından) "devrimci demokrasi", ve burjuvazi de "vergi vererek seçim hakkını kazanmış ögeler" ("elements censitaires") olarak adlandırıldı?

Egemenlikleri "çağ"ında (şubat-ekim 1917), Sovyetleri devrimci demokrasi olarak nitelendirerek, böylece onların bütün öbür kurumlar üzerindeki üstünlüklerini kabul eden kimselerin, menşeviklerin ta kendileri olduklarını Alman okurlarından gizlemiş. Sovyetlerin burjuvazi ile uzlaşmazlığının bir tarihi olmadığı; bu uzlaşmazlığın birdenbire, ansızın, nedensiz, bolşeviklerin kötü davranışı yüzünden ortaya çıktığı izlenimini, tarihçi Kautsky ancak bu olguyu gizleyerek verebiliyor. Oysa gerçeklikte, altı aydan çok süren (bir devrim için çok uzun bir süre) proletarya ile burjuvaziye barıştırmaya girişimleri, menşevik uzlaştırmaya deneyinin ta kendisi, halkı bu girişimlerin boşuna olduğuna inandırmış ve proletaryayı menşeviklerden uzaklaştırmıştır.

Kautsky, Sovyetlerin proletaryanın görkemli bir savaş örgütü, büyük bir geleceğe aday bir örgüt olduklarını kabul ediyor. Bundan dolayı, Kautsky'nin tüm konumu iskambilden bir şato, ya da proletaryanın burjuvaziye karşı keskin savaşımının önlenmesini isteyen bir küçük [sayfa 56] burjuvanın düşü gibi çöküyor. Çünkü her devrim sürekli ve üstelik amansız bir savaşım; ve proletarya da bütün ezilenlerin öncü sınıf, her kategori ve her sınıftan ezilenlerin bütün kurtuluş özlemlerinin odağı ve merkezidir. Sovyetler , -ezilen yığınların savaşım organları -, bu yığınların anlayışlarını ve düşünce değişikliklerini, başka herhangi bir kurumdaki elbette son derece daha hızlı bir biçimde, çok daha büyük bir bütünlük ve bağlılık ile yansıtmış ve dile getirmişlerdir (Sovyet demokrasisini daha yüksek bir demokrasi tipi durumuna getiren nedenlerden biri de, işte bu).

28 şubattan 25 ekim 1917'ye değin (eski takvim), Sovyetler, ilçe, kent, eyalet ve bölge bakımından birçok yerel kongreyi bir yana bırakalım, Rusya nüfusunun engin çoğunluğunun, bütün işçi ve askerlerin, köylülüğün onda yedi ya da sekizinin, iki ulusal kongresini toplayabilmişlerdir. Bu dönem boyunca, burjuvazi (öfkeden zıvanadan çıkardığı proletaryaya gerçek bir hakaret olan, düpedüz düzmece "Demokratik Konferans" dışında) çoğunluğu temsil eden bir tek kurum toplayamadı. Kurucu Meclis, yığınların Rusya Sovyetlerinin hazirandaki Birinci Kongresinde yansıyan aynı anlayışını, aynı siyasal kümelenmeleri yansıtıyordu. Kurucu Meclisin toplanması sırasında (ocak 1918), Sovyetlerin, her ikisi de yığınların sola döndüklerini, devrimci anlayışın etkisi altına girdiklerini, bolşeviklerden yana geçmek üzere menşevikler ve devrimci-sosyalistlerden ayrıldıklarını, yani küçük-burjuva yönetime, onun burjuvazi ile uzlaşma düşlerine sırt çevirdiklerini, ve burjuvazinin alaşağı edilmesi için devrimci savaşıma katıldıklarını en açık bir biçimde gösteren ikinci (ekim 1917) ve üçüncü (ocak 1918) kongreleri toplandı.

Öyleyse tek başına Sovyetlerin tarihçesi, Kurucu Meclisin gerici ve dağıtılmasının da kaçınılmaz olduğunu gösteriyor. Gene de Kautsky kendi "belgi"sine sıkı sıkıya sarılıyor: Devrim batıp gitsin, burjuvazi proletaryanın üstesinden gelsin, yeter ki "arı demokrasi" ışıl ışıl ışıldasın: Fiat justitia, Pereat mundus![4*] [sayfa 57]

İşte Rusya Sovyetleri kongrelerinin Rus devrimi içindeki bileşiminin genel bir çizelgesi:

Rusya Sovyetleri Kongreleri oranı	Delege sayısı	Bolşevik sayısı	Bolşeviklerin %
Birinci (3 haziran 1917)			

103

13
İkinci (25 ekim 1917)

675

343

51
Üçüncü (10 ocak 1918)

710

434

61
Dördüncü (14 mart 1918)

1.232

795

64
Beşinci (4 temmuz 1918)

1.164

773

66

Kurucu Meclisten yana kanıtların ve -Kautsky gibi- bolşeviklerin nüfusun çoğunluğunu temsil etmediklerini ileri süren kimselerin söylemlerinin (discours) ülkemizde neden gülmeden başka bir şeye yol açmadıklarını anlamak için bu rakamlara bir göz atmak yeter.

SOVYET ANAYASASI

DAHA önce de belirttiğim gibi, burjuvazinin seçim haklarından yoksun bırakılma olgusu proletarya diktatörlüğünün zorunlu ve vazgeçilmez bir göstergesi değildir. Rusya'da bile ekimden çok zaman önce bu diktatörlük belgisini ilan etmiş olan bolşevikler, önceden

sömürücüleri seçim haklarından yoksun bırakmaktan söz etmemişlerdi. Diktatörlüğün bu bütünleyen ögesi bir partinin "planına göre" ortaya çıkmadı; savaşım içinde kendiliğinden beliriverdi. Hiç kuşku yok, tarihçi Kautsky buna dikkat etmemiş. Daha Sovyetlerde (burjuvazi ile uzlaşmadan yana olan) menşeviklerin egemenliği altında, burjuvazinin Sovyetlerden kendisinin ayrıldığını, Sovyetleri boykot ettiğini, onlara karşı çıktığını, onlara karşı entrikalar çevirdiğini anlamamış Kautsky. Sovyetler hiçbir anayasa olmaksızın ortaya çıktılar ve bir yoldan çok bir zaman boyunca (1917 ilkyazından 1918 yazına değin) varlıklarını herhangi bir anayasa dışında sürdürdüler. Burjuvazinin ezilenlerin bağımsız ve (genel olduğu için) son derece güçlü örgütlenmesine karşı öfkesi; burjuvazinin Sovyetlere karşı -en yüzüstü, çıkarıcı ve iğrenç- savaşımı; ensonu [sayfa 58] (Kadetlerden sağ devrimci-sosyalistlere, Milyukov'dan Kerenski'ye değin) burjuvazinin Komilov darbesine[23] açık katılımı): İşte burjuvazinin Sovyetlerden kesin dışlanması hazırlayan şeyler.

Kautsky Komilov darbesinden söz edildiğini duymuş, ama diktatörlüğün biçimlerini belirleyen tarihsel olguların, savaşım gelişme ve biçimlerinin görkemle içine tükürüyor: gerçekte, "arı" demokrasi söz konusu olduğuna göre, olguların bu işle ne ilgisi var? İşte bu yüzden de Kautsky'nin burjuvazinin seçim haklarının kaldırılmasına karşı eleştirisi,... bir çocukta görülse duygulandırıcı olabilecek, ama henüz resmen geri zekalı olarak tanınmamış bir kişiden geldiği için, tiksinti uyandıran iyilik taslayıcı bir bölükle kendini gösteriyor.

"...Eğer, genel oy rejimi altında, kapitalistler kendilerini çok küçük bir azınlık olarak görselerdi, yazgılarına daha çabuk boyun eğerdiler" (s. 33)... Çok güzel, değil mi? Ezilen çoğunluğun iradesine saygı gösteren büyük toprak sahipleri ve kapitalistler örneklerini, akıllı Kautsky tarihte birçok kez saptamıştır, ve genel olarak, gerçek yaşam üzerindeki gözlemleri ile de, bunun böyle olduğunu çok iyi bilir. Akıllı Kautsky kesin olarak "muhalefet" görüşü ile, yani parlamento-içi savaşım görüşü ile yetiniyor. Tıpatıp şöyle yazıyor: "Muhalefet" (s. 34 ve başka yerlerde).

Ey bilgin tarihçi ve siyasetçi! Gene de "muhalefet"in barışçıl ve salt parlamenter bir savaşım fikrini, yani devrimci olmayan bir duruma karşılık düşen bir fikri, devrim yokluğuna karşılık düşen bir fikri içerdiğini bilmeliydiniz. Devrim döneminde, iç savaşta amansız bir düşman söz konusudur, ve, Kautsky'nin korktuğu gibi, bu savaştan korkan hiçbir gerici küçük-burjuva ağlayıp sızlaması bu olguda hiçbir şeyi değiştiremez. Burjuvazinin hiçbir cinayet karşısında gerilemediği, -Versaylılar ve onların Bismarck'la pazarlıkları örneği, tarihe Gogol'un Petruşka'sından[24] başka türlü bakan herkes için bu konuda yeterince anlamlıdır,- burjuvazinin yabancı hükümetleri yardımına çağırdığı ve devrime karşı onlarla, entrikalar [sayfa 59] çevirdiği bir sırada, amansız bir iç savaşın sorunlarını "muhalefet" açısından düşünmek gülünç bir şey. "Her şeyi karıştıran danışman" Kautsky gibi, devrimci proletarya da kafasına bir gece takkesi geçirmeli, ve Dutovlar, Krasnovlar ve Çekler karşı-devrimci ayaklanmalarını düzenleyen ve baltalayıcılara milyonlar saçan burjuvaziye yasal bir "muhalefet" olarak bakmalıydı. Ne derin zeka! Kautsky'yi sorunun salt biçimsel, salt hukuksal yanı ilgilendiriyor; bu nedenle onun Sovyet Anayasası konusundaki bilimsel incelemelerini okurken, insan elinde olmadan Bebel'in şu sözlerini düşünüyor: Hukukçular gericinin gericisi kimselerdir. "Gerçeklikte, diye yazıyor Kautsky, haklarından yalnızca kapitalistler yoksun bırakılamaz. Hukuksal anlamda nedir bir kapitalist? Bir mülk sahibi mi? Proletaryasının o denli çok olduğu Almanya gibi iktisadi gelişme yolunda öylesine ilerlemiş bir ülkede bile, Sovyetler Cumhuriyetinin kuruluşu büyük yığınların siyasal haklarından yoksun bırakılması sonucunu verirdi. 1907 yılında, tarım, sanayi ve ticaret, üç büyük faaliyet kolunda çalışan kimselerin sayısı, aileleri de içinde, Alman İmparatorluğunda, ücretli, müstahdem ve işçiler grubu için 35 milyon, ve bağımsız emekçiler grubu için de 17 milyon dolaylardaydı. Öyleyse, bir parti ücretli işçiler çoğunluğunu pekala toplayabilir, ve gene de nüfus içinde bir azınlıktan başka bir şey olmayabilir" (s. 33).

İşte Kautsky'nin düşüncelerinden bir örnek. Eh peki! Karşı-devrimci bir burjuva sızlanması değil mi bu? Rus köylülerinin engin çoğunluğunun ücretli işçi çalıştırmadığını

ve, bunun sonucu, haklardan yoksun olmadıklarını çok iyi bilmemize karşın, peki neden bütün "bağımsız"ları haklarından yoksun edilmişler arasında sayıyorsunuz Bay Kautsky? Bir tahrifat değil mi bu?

İşletme grupları bakımından tarımdaki ücretli emek üzerine, sizce çok iyi bilinen ve bu aynı 1907 Alman istatistiğinin sağladığı verileri, ey bilgin iktisatçı, neden aktarmadınız? Alman istatistiğine göre toplam "kırsal mülk sahipleri" içinde ne kadar sömürücü, ne kadar az sömürücü bulunduğunu gösterecek olan bu verileri, [sayfa 60] broşürünüzün okuyucuları Alman işçilerinin incelemesine neden sunmadınız?

Yadsımanız sizi sıradan bir burjuva muhbiri durumuna getirdiğinden.

Kapitalist, görüyorsunuz, çok belirsiz bir hukuksal kavram, ve Kautsky sayfalar boyu Sovyet Anayasasının "keyfi"liğine verip veriştiriyor. İngiliz burjuvazisine, bu "kılı kırk yaran bilgin", yüzyıllar boyunca yeni (ortaçağ için yeni) bir burjuva anayasası hazırlama ve derleyip toplama iznini veriyor; ama bize, Rusya işçi ve köylülerine, aşağılık bir bilimin bu temsilcisi, hiçbir süre tanımıyor. Bizden birkaç ay içinde en önemsiz ayrıntısına değin hazırlanmış bir anayasa istiyor...

..."Keyfi"! Böyle bir kınamada burjuvazi karşısında nasıl bir iğrenç kölelik, nasıl bir dar kafalı bilgiçlik uçurumunun kendini gösterdiğini düşünün biraz. Kapitalist ülkelerde, tırnaklarının ucuna değin burjuva ve çoğunlukla da gerici olan hukukçular, işçinin belini büken, yoksulu eli ayağı bağlı tutan, sıradan emekçinin, halktan birinin karşısına binbir mızıkçılık ve engel çıkaran en ince eleyip sık dokuyan kuralları hazırlamak, onlarca ve yüzlerce yasa ve yorum ciltleri yazmak için yüzyıllar ya da onyıllar istedikleri zaman, oh! o zaman liberal burjuvalar ve Bay Kautsky bunda hiçbir "keyfi"lik görmezler! "Düzen" ve "yasallık" egemendir bu işte! Burada yoksulun daha iyi "sıkıp suyunu çıkarmak" için her şey düşünülmüş ve düzenlenmiştir. Binlerce burjuva avukat ve memur (bunlardan genellikle, Kautsky tek söz etmiyor; bunun, Marx'ın bürokratik makinenin yıkılmasına çok büyük bir önem verdiği için olduğuna inanmak gerekiyor...), yasaları, bu yasaların diktikleri dikenli teller barajını işçi ve orta köylünün parçalamasını olanaksız kılacak biçimde yorumlamasını bilirler. Burjuvazinin "keyfi"liği değildir bu, halkın kanına susamış açgözlü ve alçak sömürücülerin diktatörlüğü değildir bu. Ne münasebet. Günden güne daha da arılaşan "arı demokrasi"dir bu.

Ve yabancı ülkelerdeki kardeşlerinden emperyalist savaş tarafından ayrılmış bulunan emekçi ve sömürülen [sayfa 61] sınıflar, ilk kez olarak kendi Sovyetlerini kurdukları, burjuvazinin ezdiği, bunalttığı, ahklaştırdığı yığınları siyasal kuruluşa çağırdukları, ve yeni, proleter bir devleti kendileri kurmaya giriştikleri zaman; savaşımın kudurmuşluğu ve iç savaşın ateşi içinde sömürücüsüz bir devletin temel ilkelerini belirlemeye başladıkları zaman, burjuvazinin bütün anasının ipini satmış kopukları, bütün kan emiciler çetesi, pohpohçuları Kautsky ile birlikte, "keyfilik" diye ulumaya koyuluyorlar! Gerçekten, bu karacahil işçiler ve köylüler, bu "halk tabakası" yasalarını yorumlamayı nasıl bilebilirsin? Bunlar, kültürlü avukatların, burjuva yazarların, Kautsky'lerin ve bilgelik dolu eski memurların öğütlerinden hiç yararlanmayan bu basit emekçiler, adalet duygusunu nerede edinebilirler?

Benim 28 nisan 1918 günlü konuşmamdan, Bay Kautsky şu tümceyi aktarıyor: "Seçimlerin yöntem ve zamanını, yığınların kendileri belirler." Ve "arı demokrat" olarak, Kautsky şu sonucu çıkarıyor:

"Öyleyse her seçmenler topluluğunun seçimlerin yöntemini canının istediği gibi saptayacağı anlaşılıyor. Keyfilik ve proletaryanın içinde bile. can sıkıcı muhalefet öğelerinden kurtulma olanağı, böylece en yüksek noktaya çıkarılabilir" (s. 37).

Eğer kapitalistler tarafından kiralanmış ve bir grev sırasında, "çalışmak isteyen" gayretli işçiler üzerinde yığın tarafından uygulanan zora karşı kulak tırmalayıcı çığlıklar atan bir kalem uşağının sözleri değilse, nedir bu peki? "Arı" burjuva demokraside burjuva memurlar tarafından saptanan seçim biçimi neden keyfi değil? Her zamanki

sömürücülerine karşı savaşım için eğitilmiş yığınlarda, bu amansız savaşım tarafından aydınlatılmış ve savaşkanlaştırılmış yığınlarda, adalet duygusu neden burjuva önyargılar anlayışı içinde yetişmiş bir avuç memur, aydın ve avukattakinden daha az olsun?

Kautsky gerçek bir sosyalist; bu saygıdeğer aile babasının, bu dürüst yurttaşın iyi niyetinden kuşulanmayın. İşçilerin, proleter devrimin zaferinin ateşli ve inanmış bir yandaşdır o. O yalnızca, küçük-burjuva aydın çevreler ile gece takkeli hamkafaların, ilkin, yığınların hareketinden önce, onların sömürücülere karşı amansız [sayfa 62] savaşımından önce ve özellikle iç savaşsız, devrimin gelişmesinin ölçülü, özene bezene düzenlenmiş kurallarını hazırlamalarından hoşlanırdı...

Bilginler bilgini Küçük-Yuda Golovlev'imiz,[25] 14 haziran 1918 günü, Rusya Sovyetleri Merkez Yürütme Komitesinin sağ devrimci-sosyalist ve menşevik partiler temsilcilerini Sovyetlerden çıkarmayı kararlaştırdığını, Alman işçilerine derin bir öfke içinde anlatıyor. "Bu önlem, diye yazıyor soylu bir öfke ile alev alev yanan Küçük-Yuda Kautsky, bazı cezalandırılır işler yapan belli kişilere karşı yöneltilmemiştir... Sovyet Cumhuriyeti anayasası Sovyetler üyesi vekillerin yasama dokunulmazlığı üzerine tek söz söylemiyor. Sovyetlerden atılanlar, bu durumda, belli kişiler değil, ama belli partiler'dir" (s. 37).

Evet, gerçekten korkunç, bizim devrimci Küçük-Yuda Kautsky'mizin kurallarına göre devrim yapmak istediği an demokrasiye hoşgörülmez bir aykırılıktır bu. Biz, Rus bolşevikleri, ilkin Savinkovlar ve hempalarına, Liberdanlara[26] ve Potresovlar ("aktivistler") ile hempalarına dokunulmazlık güvencesi vermekle başlamalı, sonra da Çekoslovakların karşı-devrimci savaşına katılmayı, ya da, Ukrayna ya da Gürcistan'da, kendi ülkeleri işçilerine karşı Alman emperyalistleri ile bağlaşmayı "cezalandırılabilir" ilan eden bir ceza yasası yapmalıydık. Yalnız o zaman, ceza yasası gereğince, "arı demokrasi" anlayışına göre, "belli kişiler"i Sovyetlerden atma hakkına sahip olurduk. Kuşku yok ki, Savinkov, Potresovve Liberdanların aracılığı ile (ya da propagandaları aracılığıyla) İngiliz-Fransız kapitalistlerinden para alan Çekoslovaklar, tıpkı Ukrayna ve Tiflis menşeviklerinin yardımı sonucu Alman obüsleri ile silah gereksinimleri karşılanan Krasnovlar gibi, kurula uygun bir ceza yasası hazırlamayı tamamlamamızı uslu uslu bekler ve, en arı demokratlar olarak, bir "muhalefet" rolüyle yetinirlerdi...

Kautsky, Sovyet Anayasasının "kâr sağlamak amacıyla ücretli işçi çalıştıran" kimseleri de seçim haklarından yoksun bırakmasına daha az öfkelenmemiş. "Bir ev emekçisi ya da yardımcı bir işçi çalıştıran bir küçük [sayfa 63] patron, diye yazıyor Kautsky, gerek proleterlerin yaşama koşulları ve duygularına sahip olabilirler, ama seçim hakları yoktur" (s. 36).

"Arı demokrasi"ye amma da aykırılık! Amma da adaletsizlik! Gerçi şimdiye değin bütün marksistler küçük patronların utanmadan en yoksun kişiler, ücretli işçilerin en kötü sömürücüleri olduklarını düşünüyorlardı, ve binlerce olgu da bunu doğruluyor; ne var ki Küçük-Yuda Kautsky doğal olarak küçük patronlar sınıfından değil (tehlikeli sınıf savaşımı teorisini de kim icat etti?), ama bireylerden, "yaşam ve duyguları gerçek proleterlerin yaşam ve duyguları olan" sömürücülerden söz ediyor. Uzun zamandan beri öldüğü sanılan ünlü "tutumlu Agnes", Kautsky'nin kalemi altında yeniden canlanıyor. Bu tutumlu Agnes, bundan birkaç on yıl önce, Alman edebiyatında, "arı" burjuva demokrat Eugene Richter tarafından yaratılmış ve moda edilmişti. Richter proletarya diktatörlüğünün, sömürücülerin sermayesinin zorlmasının getireceği, sözle anlatılmaz felaketleri önceden kestiriyor; masum bir görünüşle, hukuksal anlamda bir kapitalistin ne olduğunu soruyordu. Kötü "proletarya diktatörleri"nin son meteliklerini de elinden aldıkları yoksul ve tutumlu ("tutumlu Agnes") bir terzi kadın örneğini veriyordu. Bir zamanlar tüm Alman sosyal-demokrasisi, arı demokrat Eugene Richter'in bu "tutumlu Agnes"i ile gırgır geçiyordu. Ama bu, eskiye, Bebel'in henüz yaşadığı ve Alman partisinde ulusal-liberaler[27] sayısının çok olduğu gerçeğini açıkça söylediği o eski zamana ait. Bu iş Kautsky'nin henüz bir döneke olmadığı o eski zamanın işi.

"Tutumlu Agnes" bugün bir "yardımcı işçi çalıştıran ve yaşamı ile duyguları gerçek proleterin yaşamı ve duyguları olan küçük patron türleri altında yeniden canlanıyor. Kötü

bolşevikler ona karşı adaletsiz davranıyor, onu seçim haklarından yoksun bırakıyorlar. Gerçi Sovyet Cumhuriyetinde, aynı Kautsky'nin dediği gibi "her seçim topluluğu" örneğin belli bir işyerine bağlı yoksul bir zanaatçıyı, eğer, istisna olarak, bir sömürücü değilse, eğer gerçekten "yaşamı ve duyguları gerçek bir proleterin [sayfa 64] yaşamı ve duyguları" ise, kabul edebilir. Ama işyerindeki basit işçilerin, kötü düzenlenmiş ve kuralsız (amanın!) çalışan bir topluluğun yaşam deneyine, adalet duygusuna güvenilebilir mi! İşçilerin, "tutumlu Agnes"i ve "yaşam ve duyguları gerçek proleterin yaşam ve duyguları olan küçük zanaatçı"yı incitmeleri tehlikesini göze almaktansa, bütün sömürücülere, bütün ücretli işçi çalıştıran kimselere seçim haklarını tanımanın daha iyi olduğu açık değil mi?

*

Aşağılık dönekler, burjuvazinin ve sosyal-şovenlerin alkışları arasında,[5*] sömürücülerin seçim haklarını ellerinden aldığı için bizim Sovyet Anayasamızı küçümseyip kötüleyebilirler. Çok iyi bir şey bu, çünkü devrimci Avrupa işçileri ile Scheidemannlar ve Kautskyler, Renaudeiler ve Longuetler, Hendersonlar ve Ramsay MacDonalddlar, bütün bu eski önderler ve eski sosyalizm hainleri arasındaki kopma, bundan ötürü daha çabuk ve daha derin olacaktır.

Ezilen sınıfların içindeki yığınlar, devrimci proleterlerin bilinçli ve dürüst önderleri bizden yana olacaklar. Bu proleterlere ve bu yığınlara, hemen: "işte gerçekten b i z i m a d a m l a r ı m ı z , işte gerçek işçi partisi, gerçek işçi hükümeti", demeleri için, bizim Sovyet Anayasamızı tanıtmak yeter. Bu hükümet, yukarıda adlarını andığım bütün önderlerin yaptıkları gibi, işçileri reformlar konusundaki boş sözlerle aldatmıyor; sömürücülerle gerçekten savaşıyor, gerçekten devrim yapıyor, emekçilerin tam kurtuluşu için gerçekten savaşım veriyor.

Eğer Sovyetler, bir yıllık "deney"den sonra, sömürücülerini seçim haklarından yoksun bırakmışlarsa, bunun nedeni Sovyetlerin burjuvaziye satılmış sosyal-emperyalistlerin ve sosyal-pasifistlerin örgütleri değil, ama [sayfa 65] gerçekten ezilen yığınların örgütleri olmalarıdır. Eğer bu Sovyetler sömürücülerin seçim haklarını ellerinden almışlarsa, bunun nedeni onların kapitalistlerle küçük-burjuva uzlaşma örgenlikleri ya da (Kautsky, Longuet ve MacDonalddların) parlamenter gevezelik örgenlikleri değil, ama sömürücülere karşı kıyasıya bir savaşım yürüten gerçekten devrimci proletaryanın örgenlikleri olmalarıdır.

Son günlerde (bugün 30 Ekim) iyi haber alan bir yoldaş bana Berlin'den: "Kautsky'nun kitabı burada hemen hemen bilinmiyor", diye yazıyordu. Hanidir "kokuşmuş bir ceset"ten başka bir şey olmayan bu "Avrupalı" -emperyalist ve reformist okuyun- sosyal-demokrati çamura batırmak ereğiyle, Almanya ve İsviçre'deki elçilerimize kitabın bütün baskısını satın almak ve onu bilinçli işçilere parasız dağıtmak için hiç düşünmeden para harcamalarını öğütlemek isterdim.

*

Kitabının sonunda, 61-63. sayfalarda, Bay Kautsky, "yeni teorinin (Paris Komünü'nün Marx: ile Engels tarafından yapılan çözümlemesine değinmekten korktuğu için, bolşevizmi böyle adlandırıyor), örneğin İsviçre gibi eski demokrasilerde bile yandaş bulmasından acı acı yakınıyor. "Alman sosyal-demokratların bu teoriyi kabul etmeleri" Kautsky için "anlaşılmaz" bir şey.

Tersine, çok anlaşılır bir şey bu, çünkü, savaşın şaka götürmez derslerinden sonra, devrimci yığınlar hem Scheidemannlara hem de Kautskyelere karşı tiksinti duyuyorlar. "Biz" her zaman demokrasiden yana olduk, diye yazıyor Kautsky, demokrasiye sırt çeviren meğer bizmişiz!

"Biz", sosyal-demokrasi oportünistleri, biz her zaman proletarya diktatörlüğüne karşı

olduk; Kolb ile hempaları bunu uzun zamandır açıkça doğruladılar. Kautsky bunu iyi biliyor, ve Bernsteinların ve Kolbların "kucağı dönüşü" apaçık olgusunu okurlarından saklayabileceğine inanmakla da hata ediyor [sayfa 66]

"Biz", devrimci marksistler, biz "arı" (burjuva) demokrasiyi hiçbir zaman bir fetiş durumuna getirmedi. Bilindiği gibi, Plehanov 1903'te (onu bir Rus Scheidemann'ı durumuna getiren acıklı dönüşünden önce) devrimci bir marksistti. Ve programın kabul edildiği parti kongresinde, Plehanov, proletaryanın devrimde gerekirse kapitalistlerin elinden seçim haklarını alacağını, karşı-devrimci olduğu anlaşılacak her parlamentoyu dağıtacağını söylüyordu. Marx ile Engels'in, aktardığım bildirimlerinden de olsa, bunun marksizme uygun tek görüş olduğunu herkes anlayacaktır. Marksizmin bütün ilkelerinden açıkça ortaya çıkan şey , budur.

"Biz", devrimci marksistler, biz halka, bütün ulusların, burjuvazi karşısında boyun eğen, kendilerini burjuva parlamentarizmine uyduran, güncel demokrasinin burjuva niteliğini gizleyen ve bu demokrasinin genişlemesini, bu demokrasinin sonuna değin gerçekleşmesini istemekle yetinen kautskicilerin çekmekten hoşlandıkları gibi söylevler çekmedik.

"Biz" burjuvaziye şöyle diyorduk: Sizler, sömürücüler ve ikiyüzlüler, siz demokrasiden söz ediyor, oysa ezilen yığınların siyasal yaşama katılmasını önlemek için her adımda binlerce engel dikiyorsunuz. Sözüünüzü kabul ediyoruz ve, yığınları devrime hazırlama ereğiyle, sizi, siz sömürücüleri alaşağı etmek için, bu yığınlar yararına, s i z i n burjuva demokrasinizin genişlemesini istiyoruz. Ve eğer siz, sömürücüler, bizim proleter devrimimize direnmeye kalkışırsanız, sizi acımasızca bastıracak, siyasal haklarınızı elinizden alacağız; dahası, size ekmek de vermeyeceğiz, çünkü bizim proleter cumhuriyetimizde sömürücülerin hakları olmayacak, sudan ve ateşten yoksun kalacaklar, çünkü biz Scheidemann ve Kautsky gibi sosyalistler değil, gerçek sosyalistleriz.

"Biz"im, biz devrimci marksistlerin konuştuğumuz ve konuşacağımız dil, işte bu; Scheidemannlar ile Kautskyler dönemler çöplüğüne atılırken, ezilen yığınlar işte bu yüzden bizden yana ve bizimle birlikte olacaklar. [sayfa 67]

ENTERNASYONALİZM NEDİR?

KAUTSKY, çok büyük bir inançla, kendini enternasyonalist sanır ve enternasyonalist olduğunu bildirir. Scheidemannları "hükümet sosyalistleri" sayar. Menşevikleri (kendileri ile dayanışmasını açıkça itiraf etmeksizin bütün fikirlerini benimsediği menşevikleri) savunurken, Kautsky kendi "enternasyonalizm"inin ne olduğunu çarpıcı bir biçimde göstermiş. Ve Kautsky tek başına biri değil, ama II. Enternasyonal ortamında kendini zorunlu olarak gösterecek bir akımın temsilcisi olduğundan (Fransa'da Longuet, İtalya'da Turati, İsviçre'de Nobs ile Grirm, Graber ile Naine, İngiltere'de Ramsay MacDonald vb.), Kautsky'nin "enternasyonalizm"i üzerinde durmamız öğretici olurdu.

Zimmerwald'e menşeviklerin de katıldıkları olgusu üzerinde duran Kautsky (bu bir diploma, kuşkusuz, ama... biraz küflenmiş bir diploma), onların, kendisinin de paylaştığı fikirlerini şöyle sergiliyor:

"... Menşevikler genel barışı, ve bütün savaşanların: "ne ilhak, ne tazminat" belgisini kabul etmelerini istiyorlardı. Bu ereğe erişilmediği sürece, Rus ordusu silah elde, hazır beklemeliydi. Bolşevikler ise, ne pahasına olursa olsun hemen barış istiyorlardı; gerekirse ayrı bir barış yapmaya hazırdılar ve ordunun zaten büyük olan dağınıklığını daha da kötüleştirerek bunu zorla koparmaya çalışıyorlardı" (s. 27). Kautsky'ye göre, bolşevikler iktidarı almamalı, ama Kurucu Meclisle yetinmeliydiler.

Demek ki Kautsky ile menşeviklerin enternasyonalizmi şuna dayanıyor: Emperyalist burjuva hükümetten reformlar istemek, ama onu desteklemeyi sürdürmek, bu hükümet tarafından yürütülen savaşı, bütün savaşanlar: "ne ilhak, ne tazminat" belgisini kabul edene değin desteklemeyi sürdürmek. Turati, kautskiciler (Haase ile öbürleri), Longuet ve

hempalarının, "yurt savunması"ndan yana olduklarını ilan ederek birçok kez dile getirdikleri fikir, işte budur.

Teorik bakımdan sosyal-şovenlerden ayrılmakta bütünüyle yeteneksiz olduğunu göstermek ve yurt [sayfa 68] savunması sorununda tam bir yanılma kanıtı vermektir bu. Siyasal bakımdan ise, enternasyonalizm yerine küçük- burjuva milliyetçiliğini geçirmek, ve refomizme geçmek demektir, devrimden vazgeçmek demektir bu.

"Yurt savunması"nı kabul etmek, proletarya bakımından güncel savaşı doğrulamak, onun yasallığını kabul etmek demektir. Ve savaş, belli bir zamanda düşman birliklerinin buldukları yerden bağımsız olarak -benim ülkemde ya da yabancı bir ülkede- (krallık yönetiminde olduğu denli cumhuriyet yönetiminde de) emperyalist nitelikte kaldığından, yurt savunmasını kabul etmek demek, gerçekte emperyalist, sömürücü burjuvaziye desteklemek demektir, sosyalizme ihanet etmek demektir. Rusya'da, hatta Kerenski döneminde, burjuva demokratik cumhuriyet yönetiminde bile, savaş, egemen sınıf olarak onu yöneten burjuvazi olduğuna göre, emperyalist olmakta devam ediyordu (çünkü savaş, "politikanın devamı"dır); ve savaşın emperyalist niteliğinin özellikle çarpıcı anlatımı da, dünyanın paylaşılması ve yabancı ülkelerin soyulması üzerine, eski çar tarafından İngiltere ve Fransa kapitalistleriyle imzalanmış gizli anlaşmalar idi.

Menşevikler, bu savaşı savunucu ya da devrimci bir savaş olarak göstererek, halkı alçakça aldatıyorlar, ve Kautsky de, menşeviklerin politikasını onaylayarak, halkın bu aldatılmasını onaylıyor; böylece, işçileri aldatarak, onları emperyalistlerin arabasına koşarak, sermayeye hizmet eden küçük-burjuvaların ekmeğine yağ sürüyor. Kautsky, ortaya bir belge atmanın sorunda bir şey değiştireceğini düşünerek (ve bu saçma fikri yığınlara aşılıyarak) son derece küçük-burjuva, hamkafa bir siyasa izliyor. Tüm burjuva demokrasi tarihi bu kuruntunun geçersizliğini gösterir: Halkı aldatmak için, burjuva demokratlar her zaman istenen bütün "belgi"leri söylemişlerdir ve her zaman da söylerler. Gerekli olan onların içtenliğini denetlemek, eylemleri sözlerle karşılaştırmak, idealist ya da şarlatanca sözlerle yetinmemek, ama onların gerçek sınıfsal içeriklerini araştırmaktır. Emperyalist savaş, şarlatanlar, farfaralar ya da küçük-burjuva hamkafalar duygusal [sayfa 69] "belgi" attıkları zaman değil, ama ancak bir emperyalist savaşı yürüten ve ona milyonlarca iktisadi bağla (eğer halat ile değilse) bağlı bulunan sınıf gerçekten alaşağı edildiği ve iktidarda gerçekten devrimci sınıf tarafından, proletarya tarafından değiştirildiği zaman emperyalist olmaktan çıkar. Emperyalist savaştan olduğu gibi, emperyalist bir çapul barışından da kurtulmanın başka yolu yoktur.

Menşeviklerin, enternasyonalist ve zimmervaldçı olduğunu bildirdiği dış siyasasını onaylayarak, Kautsky bununla ilkin oportünist zimmervaldçı çoğunluğun tüm kokuşmuşluğunu (bizim, Zimmerwald solununun,[30] böyle bir çoğunluktan hemen ayrılmamız nedensiz değil!); ikinci olarak, ve asıl önemlisi de proletaryanın konumundan küçük-burjuvazinin konumuna, devrimci konumdan reformist konuma geçtiğini gösteriyor.

Proletarya emperyalist burjuvazinin devrimci yoldan alaşağı edilmesi için savaşım veriyor; küçük burjuvazi ise emperyalizmin reformist "yetkinleşmesi" için, onu kendine, onun buyruğuna girerek uydurmak için. Kautsky henüz marksist olduğu dönemde, örneğin 1909'da, İktidar Yolu'nu yazdığı sırada, savaşın devrimi kaçınılmaz kıldığı fikrinin ta kendisini savunuyordu; devrimler çağının yaklaştığını söylüyordu. Basel Bildirgesi, 1912'de, tam da 1914'te Alman ve İngiliz grupları arasında patlak veren emperyalist savaşın sonucu olarak proleter devrimden özellikle ve açıkça söz eder. Oysa 1918'de, savaşın sonucu olarak devrimler patlak verdiği zaman, Kautsky, bu devrimlerin kaçınılmaz niteliklerini açıklayacak yerde, devrimci taktiği, devrime hazırlık olanak ve yöntemlerini derinliğine irdeleyecek ve düşünecek yerde, menşeviklerin reformist taktiğini enternasyonalizm olarak nitelemeye koyuluyor. Bir dönek işi değil mi bu?

Kautsky, ordunun savaş gücünün korunmasını istemiş oldukları için, menşevikleri övüyor. Ordunun zaten büyük olan "dağınıklığını" daha da kötüleştirmiş oldukları için de, bolşevikleri veriyor. Bu, reformizmi ve emperyalist burjuvaziye bağımlılığı övmek, devrimi

yermek, onu yadsımak anlamına gelir. Çünkü savaş gücünün [sayfa 70] korunması, Kerenski döneminde, orduyu (cumhuriyetçi de olsa) burjuva bir komutanlık ile birlikte korumak anlamına geliyordu ve gerçekten de öyleydi. Bu cumhuriyetçi ordunun, kornilovcu kadroları nedeniyle, Kornilov ruhunu koruduğunu herkes biliyor ve olayların akışı da bunu apaçık doğruladı. Burjuva subaylar kornilovcu olmazlık edemezlerdi; emperyalizme, proletaryanın zorla bastırılmasına eğilim göstermezlik edemezlerdi. Emperyalist savaşın bütün eski temellerini, burjuva diktatörlüğünün bütün temellerini olduğu gibi bırakmak, ayrıntıları düzeltmek, önemsiz şeyleri geçici bir çözüme bağlamak ("reformlar"), işte menşevik taktik gerçekte buna indirgeniyordu.

Tersine, ordunun "dağılma"sından kaçınmış ve kaçınabilmiş büyük devrim yoktur. Çünkü ordu geleneksel olarak eski rejimin sürdürülmesine yarayan alet, burjuva disiplinin, sermaye egemenliğinin en sağlam savunma aracı, ve emekçilerin sermayeye kölece bağlılık ve bağımlılık okuludur. Karşı-devrim, ordunun yanında silahlı işçilerin varlığına hiçbir zaman hoşgörü göstermemiştir ve gösteremezdi de. Fransa'da, diye yazıyordu Engels, her devrimden sonra, işçiler silahlanmışlardı; "demek ki, iktidarda bulunan burjuvalar için, işçilerin silahsızlandırılması ilk görevdi".[31] Silahlı işçiler yeni ordunun çekirdeği, yeni toplumsal düzenin örgütlenme hücreleri idiler. Bu hücreyi ezmek, büyümesini önlemek, burjuvazinin ilk kaygısı işte buydu. Her yengin devrimin ilk kaygısı, -Marx ve Engels bunu birçok kez belirtmişlerdir,- eski orduyu yıkmak, onu terhis etmek, yerine bir yenisini geçirmektir.[32] İktidara geçen yeni toplumsal sınıf, eski orduyu büsbütün dağıtmadan ("dağılma", diye haykırırlar bu konuda gerici ya da yalnızca ödle küçük-burjuvalar); güç bir dönemden elde hiçbir ordu yokken geçmeden (bu dönemden Büyük Fransız Devrimi de geçti); çetin bir iç savaşta, yeni bir orduyu, yeni bir disiplini, yeni sınıfın yeni askeri örgütünü yavaş yavaş kurmadan, hiçbir zaman bu iktidara geçip onu pekiştirememiştir ve şimdi de geçip pekiştiremez. Tarihçi Kautsky eskiden bunu anlıyordu. Dönek Kautsky unuttu. [sayfa 71]

Kautsky, eğer menşeviklerin Rus devrimindeki taktiğini onaylıyorsa, hangi hakla Scheidemannları "hükümet sosyalistleri" sayıyor? Kerenski'yi destekleyen ve kabinesine katılan menşevikler de hükümet sosyalistleri idiler. Eğer yalnızca emperyalist savaşı yürüten egemen sınıf sorununu koymayı denese, Kautsky için bu sonucun içinden ustalıkla sıyrılmak kesinlikle olanaksız olacaktır. Ama Kautsky , kendini her marksiste zorla kabul ettiren bu sorunu ortaya atmaktan sakınmış; çünkü bu sorunu ortaya atmak, dönemin maskesini düşürmeye yeterdi.

Almanya'da kautskiciler, Fransa'da longetçiler, İtalya'da Turati ve hempaları, şöyle düşünüyorlar: Sosyalizm ulusların eşitlik ve özgürlüğünü, kendi yazgılarını kendilerinin belirlemelerini içerir; öyleyse, ülkemiz saldırıya uğradığı ya da düşman birlikleri toprağımızı zorla aldığı zaman, sosyalistlerin yurdu savunma hak ve görevleri vardır .Ama bu düşünce biçimi, teorik bakımdan, sosyalizme açık bir hakaret ya da hileli bir oyundur; siyasal ve pratik bakımdan, bu düşünce biçimi, elifi görse mertek sanan, savaşın toplumsal niteliğini, sınıfsal niteliğini ve devrimci bir partinin gerici bir savaş sırasındaki görevlerini usundan bile geçirmekte yeteneksiz bir Sarı çizmeli Memet Ağanın düşünce biçiminden farksızdır.

Sosyalizm uluslara karşı zor kullanılmasına karşıdır. Bu, yadsınamaz. Ama sosyalizm insanlara karşı zor kullanılmasına da karşıdır. Bununla birlikte, hıristiyan anarşistler ile tolstoycular dışında henüz hiç kimse, bundan sosyalizmin devrimci zora karşı olduğu sonucunu çıkarmamıştır. Öyleyse, gerici zor ile devrimci zoru ayırdeden koşulları çözümleneksizin, genel olarak "zor"dan söz etmek, devrimden vazgeçen bir hamkafa olarak ortaya çıkmak ya da yalnızca kendini ve başkalarını yanıltmacalarla aldatmak demektir.

Uluslara karşı zor kullanılması konusunda da durum böyledir. Her savaş uluslar üzerinde zor kullanmaya dayanır, ama bu, sosyalistleri devrimci savaş yandaşları olmaktan alıkoymaz. Savaşın sınıfsal niteliği nedir, işte (eğer bir dönek değilse) her sosyalistin karşısına çıkan [sayfa 72] temel sorun. 1914-1918 emperyalist savaşı, emperyalist

burjuvazinin iki grubu arasında, dünyanın paylaşılması için, ganimet paylaşımı için, küçük ve güçsüz ulusların soyulup boğulması için bir savaştır. Basel Bildirgesi tarafından 1912'de savaş üzerine yapılan değerlendirme, olguların doğruladığı değerlendirme, bu. Savaş üzerine bu görüşten yüz çeviren biri, bir sosyalist değildir.

Wilhelm döneminde bir Alman, ya da Clemenceau döneminde bir Fransız: "Eğer düşman ülkeme saldırırsa, yurdumu savunmak, sosyalist olarak benim hakkım ve görevimdir", dediği zaman, bu bir sosyalistin, bir enternasyonalistin, devrimci bir proleterin değil, ama bir küçük-burjuva milliyetçinin düşünme biçimidir. Çünkü bu düşünme biçiminde, işçinin sermayeye karşı devrimci sınıf savaşımı, savaşın dünya burjuvazisi ile dünya proletaryası açısından bütünlüğü içinde değerlendirilmesi yitip gidiyor, yani enternasyonalizm yitip gidiyor ve çelimsiz, utangaç bir milliyetçilikten başka bir şey kalmıyor. Ülkeme dokunuluyor, gerisi beni ilgilendirmez: İşte bu düşünce biçiminin vardığı nokta, ve onun küçük-burjuva milliyetçi darlığını oluşturan şey. Tıpkı, bir kişi üzerinde uygulanan bireysel zor karşısında, şöyle düşünülmesi gibi: Sosyalizm zora karşı olduğundan, hapis tehlikesini göze almaktansa bir hainlikte bulunmayı yeğ tutarım.

"Sosyalizm uluslara karşı zor kullanılmasına karşıdır ve bu nedenle düşman ülkeme saldırdığı zaman kendimi savunurum" diyen Fransız, Alman ya da İtalyan, sosyalizm ve enternasyonalizme ihanet eder. Çünkü o, yalnızca kendi "ülke"sini görür, savaşı emperyalist yapan ve kendi burjuvazisini emperyalist soygunculuklar zincirinin bir halkası durumuna getiren uluslar arası ilişkileri düşünmeksizin, "kendi"... burjuvazisini her şeyin üstüne koyar.

Bütün küçük-burjuvalar, bütün bilisiz ve dar görüşlü Sarıçizmeli Memet Ağalar, tastamam kautskici, longetçi dönemlerin, Turati ve hempalarının düşündükleri [sayfa 73] gibi düşünürler, yani: Düşman ülkeme girmiş, gerisi beni ilgilendirmez.[6*]

Sosyalist, devrimci proleter, enternasyonalist başka türlü düşünür. Bir savaşın (gerici ya da devrimci) niteliği, kimin saldırdığını, ya da "düşman"ın hangi ülkede bulunduğunu bilme sorununa değil, ama şuna bağlıdır: Bu savaşı hangi sınıf yönetiyor, hangi siyasanın uzantısıdır? Eğer savaş gerici, emperyalist bir savaşa, yani gerici, sömürücü, baskıcı, emperyalist dünya burjuvazisinin iki grubu tarafından yönetiliyorsa, tüm burjuvazi (hatta küçük bir ülkenin burjuvazisi bile) bu soygunun suç ortağı durumuna gelir, ve benim ödevim, devrimci proletarya temsilcisinin ödevi de, dünya insan kırımını iğrençliklerine karşı tek kurtuluş yolu olan dünya proleter devrimini hazırlamaktadır. Benim "kendi" ülkem açısından değil (çünkü emperyalist burjuvazinin elinde bir oyuncak olduğunu anlamayan bir alığın, milliyetçi bir küçük-burjuvanın düşüncesi olur bu), ama dünya proleter devriminin hazırlanmasına, propagandasına, devrime yanaşma çalışmalarına katılımın açısından düşünmem gerekir.

Enternasyonalizm işte budur, enternasyonalistin, devrimci işçinin, gerçek sosyalistin görevi işte budur. Dönek Kautsky'nin "unutmuş" bulunduğu abc işte budur. Ama yadsımasının daha da belirgin bir biçimde ortaya çıktığı yer, küçük-burjuva milliyetçilerin (Rusya'da menşevikler, Fransa'da longetçiler, İtalya'da Turati, Almanya'da Haase ve hempaları) taktiğini onayladıktan sonra, ensonu bolşeviklerin taktiğini eleştirecek noktaya vardığı yerdir. Ve bu eleştirinin hangi terimlerle yapıldığına bakın: [sayfa 74]

"Bolşevik devrim, genel bir Avrupa devriminin çıkış noktası olacağı; Rusya'nın gözüpek girişiminin tüm Avrupa proleterlerini ayaklanmaya özendireceği varsayımına dayandırılmıştı.

Bu varsayımda, ayrı Rus barışının hangi biçimleri alacağı, Rus halkı için bu barışın hangi toprak kayıplarına ve hangi özverilere yol açacağı, halkların kendi yazgılarını belirleme hakkına hangi çözümü getireceği elbette pek önem taşıymıyordu. Aynı biçimde, o zaman Rusya'nın kendini savunup savunmamaya yetenekli olup olmadığı da pek önem taşıymıyordu. Avrupa devrimi, bu görüşe göre, Rus devriminin en iyi savunmasını oluşturuyordu; eski Rus topraklarının bütün halklarına kendi yazgılarını belirleme, tam gerçek hakkını bu devrim sağlayacaktı.

Avrupa'da sosyalizmi getirecek ve pekiştirecek bir devrim, Rusya'da sosyalist bir üretim sisteminin gerçekleştirilmesinin karşısına ülkenin iktisadi geriliğinin çıkardığı engellerin ortadan kaldırılmasına da yarayacaktı.

Rus devriminin Avrupa devrimini zorunlu olarak başlatacağı temel varsayımı kabul edilince, bütün bunlar mantıksal ve usa yatkındı.

Ama ya Avrupa devrimi başlamazsa?

Şimdiye değin bu varsayım doğrulanmadı. Ve şimdi Avrupa proleterleri Rus devrimine yüz çevirmek ve ona ihanet etmekle suçlanıyor . Bilinmeyen kişilere yöneltilmiş bir suçlama, çünkü Avrupa proletaryasının davranışından sorumlu tutulmak istenen kim?" (s. 28).

Ve Kautsky ek olarak, Marx, Engels ve Bebel'in, kendileri tarafından beklenen devrimin gelişi konusunda birçok kez yanıldıkları, ama taktiklerini hiçbir zaman "belli bir tarihli" (s. 29) bir devrime dayandırmadıkları sakızını çiğniyor, oysa bolşevikler, diye ileri sürüyor, "her şeylerini Avrupa'daki genel devrime bağlamış"lardır.

Marksizmin yerine yavan ve gerici bir küçük-burjuva görüşü geçirerek, Kautsky'nin onu hangi "ustalık" ile değiştirdiğini okura açıkça göstermek için, bu uzun parçayı özellikle aktardık.

İlkin, sonradan çürütmek için hasmına açık bir budalalık yüklemek, çok akıllı adamların işi değildir. Eğer bolşevikler taktiklerini öbür ülkelerdeki belli bir tarihli bir devrim beklentisine dayandırmış olsalardı, bu söz götürmez bir budalalık olurdu. Ama Bolşevik Partisi bu budalalığı yapmadı; Amerikan işçilerine mektubumda (20 ağustos 1918), Amerikan devrimine, ama belli bir tarihli olmayan Amerikan devrimine bel bağladığımızı söyleyerek, bu budalalığı açıkça reddediyorum. Sol devrimci-sosyalistler ile "sol komünistler"e karşı polemimde [sayfa 75] (ocak-mart 1918), aynı fikri birçok kez geliştirdim. Kautsky, bolşevizm eleştirisini desteklemek için, küçük bir... küçücük bir el çabukluğu yapmış. Az çok yakın, ama belirli olmayan bir tarihteki bir Avrupa devrimine bel bağlayan taktik ile, belli bir tarihli bir Avrupa devrimine bel bağlayan taktiği birbirine karıştırmış. Önemsiz; çok önemsiz bir hile!

İkinci taktik bir budalalıktır. Birincisi, bir marksist için, her devrimci ve enternasyonalist proleter için zorunludur; zorunlu, çünkü bütün Avrupa ülkelerinde savaş tarafından yaratılan durumu, yalnız marksist ilkelere bağlı olan bu taktik tastamam hesaba katar; proletaryanın uluslararası görevlerine yalnız bu taktik uygun düşer.

Genel olarak devrimci taktiğin ilkeleri önemli sorununun yerine, bolşevik devrimcilerin yapabilecekleri, ama yapmadıkları yanlışlık önemsiz sorununu geçirerek, Kautsky genel olarak devrimci taktiğin ta kendisini yadsıyor!

Politikada bir döneç olarak, devrimci taktiğin nesnel öncülleri sorununu teoride koymayı bile bilmiyor.

Ve buradan ikinci noktaya geliyoruz. Devrimci bir durum karşısında bulunulduğuna göre, Avrupa devrimine bel bağlamak bir marksist için zorunludur. Durumun devrimci olduğu zaman ile olmadığı zaman, sosyalist proletaryanın taktiğinin de aynı olamayacağı, marksizmin bir ilk gerçeğidir.

Eğer Kautsky, bir marksist için zorunlu olan bu soruyu sormuş olsaydı, yanıtın kendisine açıkça elverişsiz olduğunu görürdü. Savaştan çok önce, bütün marksistler, bütün sosyalistler, Avrupa savaşının devrimci bir durum yaratacağını kabul etmekte anlaşıyorlardı. Kautsky henüz bir döneç olmadığı sıralarda, 1902'de (Toplumsal Devrim) ve 1909'da (İktidar Yolu), bunu açık ve kesin bir biçimde kabul ediyordu. Basel Bildirgesi bunu tüm II. Enternasyonal adına kabul etti: Bütün ülkelerde sosyal-şovenler ile kautskicilerin ("Merkezciler", devrimciler ile oportünistler arasında bocalayan kimseler) Basel Bildirgesinin bu bildirimlerinden ateşten korkar gibi korkmaları nedensiz değil! [sayfa 76]

Demek ki, Avrupa'da devrimci bir durum beklentisi bolşeviklerin bir tutkunluğu değildi; bütün marksistlerin ortak kanısı idi. Kautsky bu söz götürmez gerçeğin içinden:

bolşevikler "zor ve iradenin her şeyi yeneceğine her zaman inanmışlardır" gibi boş sözlerle sıyrılrken, devrimci durum sorununu koymak zorunda kalmamak için, bu boş söz altında, kaçışını, ve utanç verici bir kaçışı gizliyor.

Sonra, devrimci bir durum karşısında mıyız, değil miyiz? Kautsky bu soruyu da sormasını bilememiş. Yanıt iktisadi olgular tarafından veriliyor: Savaş tarafından yaratılmış evrensel açlık ve yıkım, devrimci bir durumun belirtisidir. Öte yandan bu soruya siyasal olgular da yanıt veriyorlar: 1915'ten bu yana, bütün ülkelerde, kokuşmuşluğa uğramış eski sosyalist partilerin, proleter yığınların sola, devrimci fikir ve eğilimlere, devrimci önderlere yönelmek üzere, sosyal-şoven önderleri yüzüstü bıraktıkları bir bölünme süreci kendini açıkça gösteriyor.

Kautsky'nin broşürünü yazdığı gün olan 5 ağustos 1918 günü, ancak devrimden korkan ve ona ihanet eden biri bu olguları göremezdi. Oysa şimdi, 1918 ekiminin sonu, devrim bir dizi Avrupa ülkesinde, gözler önünde büyük bir hızla yükseliyor. Gene de bir marksist sayılmasının sürdürülmesini isteyen "devrimci" Kautsky, dar görüşlü bir hamkafa olduğunu göstermiş; tıpkı Marx tarafından alaya alınan 1847 hamkafaları gibi, devrimin yaklaştığını görmemiş!!

Buradan üçüncü noktaya geliyoruz. Avrupa'daki devrimci durum karşısında devrimci taktiğin özellikleri nelerdir? Dönek durumuna düşmüş olan Kautsky, bir marksist için zorunlu olan bu soruyu sormaktan korkmuş. Tipik bir küçük-burjuva ya da kara cahil bir köylü gibi düşünüyor: "Avrupa'da genel devrim" patlak verdi mi, vermedi mi? Eğer verdiyse, devrimci olmaya o da hazır! Ama o zaman, diyeceğiz, olur olmaz her alçağın (bugün bazan yengin bolşeviklere yapışan o anasının ipini satmış kopuklar gibi) devrimci olduğunu ilan etmekten başka bir işi kalmazdı!

Yok genel Avrupa devrimi patlak vermediyse, [sayfa 77] Kautsky devrimden vazgeçiyor! Kautsky, devrimci marksisti sıradan bir küçük-burjuvadan ayıran şeyin, olgunlaşan devrimin zorunluluğunu bilisiz yığınlara öğretmesini, devrimin kaçınılmaz gelişini tanıtlamasını, halk için yararını açıklamasını, proletarya ve bütün emekçi ve sömürülen yığınları devrime hazırlamasını bilmek olduğu gerçeğinden kesin olarak hiçbir şey anlamıyor.

Kautsky bolşeviklere, Avrupa devriminin belli bir tarihte patlak vereceğini umarak her şeylerini bir karta bağlamış olma saçmalığını yüklüyor. Bu saçmalık Kautsky'ye karşı dönmüş, çünkü ona göre, eğer Avrupa devrimi 5 ağustos 1918 günü yapılmış olsaydı, bolşeviklerin taktiği doğru olurdu! O broşürünün yazılma tarihi olarak bu günü veriyor. Ve 5 ağustos gününden birkaç hafta sonra, devrimin birçok Avrupa ülkesinde patlak verdiği ortaya çıkınca, Kautsky'nin dönekliği, marksizmi çarpıtması, sorunları devrimci olarak düşünmek ve hatta koymaktaki yeteneksizliği, kendilerini bütün güzellikleriyle gösterdiler!

Avrupa proleterlerini ihanetle suçlamak, diye yazıyor Kautsky, bilinmeyen kişilere karşı bir suçlamada bulunmaktır.

Yanıyorsunuz, Bay Kautsky! Aynaya bakın, orada bu suçlamanın yöneldiği "bilinmeyen kişi"leri göreceksiniz. Kautsky safmış gibi yapıyor; bu suçlamayı kimin yaptığını ve bu suçlamanın anlamının ne olduğunu anlamamış gibi görünüyor. Gerçeklikte, Kautsky bu suçlamanın "sol" Almanlar, spartakistler,[33] Liebknecht ve arkadaşları tarafından yapılmış olduğunu çok iyi biliyor. Bu suçlama, Alman proletaryasının, Finlandiya, Ukrayna, Letonya ve Estonya'yı boğazladığı zaman, Rus (ve uluslararası) devrimine ihanet ettiği gerçeğinin açık bilincini gösterir. Bu suçlama ilkin ve her şeyin üstünde, her zaman ezilmiş yığınların değil, ama Scheidemannlar ve Kautskyler gibi, ödevlerini -devrimci ajitasyon, devrimci propaganda, yığınların hareketsizliği ile savaşmak için yığınlar içinde devrimci bir çalışma yapma- yerine getirmemiş, ve gerçeklikte ezilen sınıf yığınlarının bağırında her zaman saklı bulunan devrimci içgüdü ve özlemlerin tersine yürüyen [sayfa 78] önderleri hedef alır. Scheidemannlar açıkça, kaba ve utanmaz bir biçimde, ve çoğu zaman da çıkarıcı nedenlerle, burjuvaziden yana geçmek üzere proletaryaya ihanet etmişlerdir. Kautskiciler ve longetçiler ise, duraksayarak, bocalayarak, günün güçlüklerine doğru korka korka göz atarak, aynı biçimde davranmışlardır. Savaş

içinde yazdığı bütün yazılarında, Kautsky, devrimci ruhu besleyecek ve geliştirecek yerde, bastırmaya çalışmıştır.

Avrupa proleterlerine karşı yöneltilen Rus devrimine ihanet etmiş olma suçlamasının teorik düzeydeki çok büyük, ve ajitasyon ile propaganda bakımından daha da büyük önemini Kautsky'nin hatta anlamamış olması, resmi Alman sosyal-demokrasisi "ortalama" önderinin o küçük-burjuva kalın kafalılığının gerçekten tarihsel bir anıtı olarak kalacaktır! Kautsky, Alman "İmparatorluğu"nun sansür rejimi altında, bu "suçlama"nın, sosyalizme ihanet etmemiş olan Alman sosyalistlerinin -Liebknecht ve arkadaşları-, kendi ülkelerin işçilerini, Scheidemannlardan ve Kautskylerden kurtulmaya, bu türlü "önder"leri başlarından atmaya, onların alıklaştırmacı ve alçaltıcı vaazlarından kurtulmaya, onlara karşın, onlar dışında, onların başları üzerinden, devrime doğru, devrim için dikelmeye çağırmanın hemen hemen tek biçimi olduğunu anlamıyor!

Kautsky bunu anlamıyor. Bolşeviklerin taktiklerini nasıl anlasın? Genel olarak devrimi yadsıyan birinden, en "güç" durumlardan biri içinde devrimin gelişme koşullarını ölçüp biçmesi ve değerlendirmesi beklenebilir mi?

Bolşeviklerin taktiği doğrudur; dünya devriminden duyulan ödleğe bir korkuya, dünya devrimi karşısındaki küçük-burjuva "kuşkuçuluk"a, "kendi" yurdunu (kendi burjuvazisinin yurdu) savunma ve geri kalan her şeyin içine "tükürme" biçimindeki sıkı sıkıya milliyetçi isteğe dayanmadığına; Avrupa'daki devrimci bir durumun görünümünün doğru (ve savaştan önce, sosyal-şovenlerle sosyal pasifistlerin yadsımasından önce herkesçe kabul edilmiş olan) değerlendirmesine dayandığına göre, tek enternasyonalist taktikti. Bütün ülkelerde devrimin [sayfa 79] gelişmesi, desteklenmesi, uyanması i ç i n bir tek ülkede yapılabilecek olanın en çoğunu yaptığına göre, bu taktik tek enternasyonalist taktikti. Bu taktik büyük bir başarı ile doğrulandı, çünkü bolşevizm (Rus bolşeviklerinin liyakatleri nedeniyle değil, ama yığınların bu gerçekten devrimci taktik için duydukları en derin ve evrensel sevgi ve yakınlık nedeniyle) dünya bolşevizmi durumuna geldi; sosyal-şovenizm ve sosyal-pasifizmden, pratikte somut olarak ayrılan bir fikir, bir teori, bir program, bir taktik verdi. Bolşevizm, şimdi birlik "düş"ü görerek ve bir cesedi diriltmeye çalışarak birbirlerinin eteklerine yapışacak olan Scheidemannlar ile Kautskylerin, Renaudeller ile Longuetlerin, Hendersonlar ile MacDonalldların eski çürümüş Entemasyonaline ölüm darbesini indirdi. Bolşevizm, gerçekten proleter ve komünist, ve aynı zamanda hem barış çağının kazanımlarını, ve hem de başlamış bulunan devrimler çağının deneyini hesaba katan bir III. Enternasyonal'in ideolojik ve taktik temellerini kurdu.

Bolşevizm "proletarya diktatörlüğü" fikrini tüm dünyada halkın anlayabileceği bir duruma getirdi; bu terimleri ilkin Latince'den Rusçaya, sonra da dünyanın bütün dillerine çevirdi: Sovyetler iktidarı örneğiyle, geri bir ülkede bile, hatla en deneysiz, en bilgisiz, örgütlenmeye en az alışık işçiler ile köylülerin, bir yıl boyunca, görülmemiş güçlükler ortasında, (t ü m dünya burjuvazisinin desteklediği) sömürücülere karşı savaşım vererek, emekçiler iktidarını kurtarabilmiş, daha önceki bütün demokrasilerden son derece daha yüksek ve daha geniş bir demokrasi kurabilmiş, ve sosyalizmin pratik gerçekleşmesi için on milyonlarca işçi ve köylünün yaratıcı çalışmasını başlatabilmiş olduklarını gösterdi.

Gerçekte bolşevizm Avrupa ve Amerika'da proleter devrimin gelişmesine büyük ölçüde, bugüne değin hiçbir partinin hiçbir ülkede başaramadığı denli büyük ölçüde yardımcı olmuştur. Tüm dünya işçileri; Scheidemannlar ile Kautskylerin taktiğinin kendilerini ne emperyalist savaştan, ne de emperyalist burjuvazi tarafından dayatılan ücretli kölelikten kurtardığını, bu taktiğin bütün ülkeler [sayfa 80] için örnek hizmeti göremeyeceğini her gün daha açık bir biçimde anlarlarken, bütün ülkeler proleterleri, bolşevizmin savaş ve emperyalizmin iğrençliklerinden kurtulmak için izlenecek doğru yolu gösterdiğini ve herkes için taktik örneği hizmeti gördüğünü, her gün daha açık bir biçimde anlıyorlar.

Proleter devrim, yalnız Avrupa'da değil, tüm dünyada gözler önünde olgunlaşıyor, ve onu kamçılayan, hızlandıran ve destekleyen de, proletaryanın Rusya'daki zaferidir. Bütün bunlar sosyalizmin tam zaferi için yeterli midir? Elbette hayır. Bir tek ülke daha çoğunu yapamaz. Bununla birlikte, Sovyetler İktidarı sayesinde, bu ülke tek başına o denli çok şey

yapmıştır ki, dünya emperyalizmi, diyelim Alman ve İngiliz-Fransız emperyalistlerinin bir anlaşması ile, yarın Rus Sovyet iktidarını yıkacak bile olsa, hatta bütün olasılıklar içinde en kötüsü olan bu olasılıkta bile, bolşevik taktik sosyalizm için en büyük yararı sağlamış, ve yenilmez dünya devriminin büyümesine yardım etmiş olmaktan gene de geri kalmazdı.

"İKTİSADİ ÇÖZÜMLEME" GÖRÜNÜŞÜ ALTINDA BURJUVAZİ KARŞISINDA UŞAKLIK

DAHA önce de söylediğimiz gibi, Kautsky'nin kitabının -eğer başlığı içeriği doğrulukla dile getirseydi-, Proletarya Diktatörlüğü olarak değil, ama Burjuvazinin Bolşeviklere Karşı Saldırılarının Yeni Baskısı olarak adlandırılması gerekirdi.

Menşeviklerin Rus devriminin burjuva niteliği konusundaki eski "teori"lerini, yani marksizmin menşevikler tarafından (Kautsky tarafından 1905'te çürütülmüş olan!) eski çarpıtılmasını, teorisyenimiz bugün bize yeniden sunuyor. Rus marksistleri için ne denli biktırıcı olursa olsun, bu sorun üzerinde durmamız gerek.

Rusya'nın bütün marksistleri, 1905'ten önce Rus devrimi bir burjuva devrimidir, diyorlardı. Marksizm yerine liberalizmi geçiren menşevikler, bundan şu sonuca varıyorlardı: Öyleyse proletarya burjuvazi için kabul edilebilir olanın ötesine gitmemeli, burjuvazi ile bir uzlaşma [sayfa 81] politikası izlemelidir. Bolşevikler de bunun liberal burjuva bir teori olduğunu söylüyorlardı. Burjuvazi, hem krallığı, hem de büyük toprak mülkiyetini vb. koruyarak, devleti devrimci biçimde değil, burjuva-reformist biçimde yeniden örgütlemeye çalışıyor. Proletarya, kendini burjuvazinin reformizmi ile "bağla"maksızın, burjuva demokratik devrimi sonuna değin götürmeli. Burjuva devrimdeki sınıfsal güçlerin ilişkisine gelince, bolşevikler bunu da şöyle belirtiyorlardı: Proletarya, köylüyü kendine yardımcı alarak, liberal burjuvaziye yansızlaştırır ve krallığı, feodaliteyi, büyük toprak mülkiyetini büsbütün yıkar.

Proletaryanın tüm köylülük ile bağlaşması devrimin burjuva niteliğini gösterir, çünkü tüm köylülük, tecimsel üretim alanı üzerinde bulunan küçük üreticilerden oluşur. Sonra, diye ekliyorlardı o zaman aynı bolşevikler, proletarya tüm yarı-proletaryayı (bütün emekçi ve sömürülenler) kendine yardımcı olarak alır, orta köylülüğü yansızlaştırır ve burjuvaziye yıkar: Sosyalist devrimi burjuva demokratik devrimden ayıran da budur (1905'te yazdığım İki Taktik broşürüme bakınız, bu broşür 12 Yılda derlemesi içinde yeniden basıldı, Saint-Petersbourg, 1907).

Kautsky, bu 1905 tartışmasına, o zaman menşevik olan Plehanov tarafından fikri sorulup da, gerçekte ona karşı çıktığı, ve bu da o sıralarda bolşevik basında alaylara yol açtığı zaman, dolaylı bir biçimde katıldı. Şimdi, Kautsky o zamanki tartışmaları anımsatmak için tek söz söylemiyor (kendi öz bildirimleri ile bozum olmaktan korkuyor!), böylece Alman okurunun elinden, neyin söz konusu olduğunu tüm anlama olanağını alıyor. Kautsky 1918'de, Alman işçilerine ne 1905'te işçilerin liberal burjuvazi ile değil ama köylülerle bağlaşmasından yana olduğunu anlatabilirdi, ne de bu bağlaşma için koşulların ne olduğunu, kendisinin hangi programı önerdiğini.

Savlarından vazgeçen Kautsky, "iktisadi çözümleme" görünüşü altında, "tarihsel materyalizm" konusunda kasıtlı sözlerle, bugün işçilerin burjuvaziye bağımlılığını savunuyor, ve menşevik Maslov'dan yaptığı alıntılar yardımıyla, menşeviklerin eski liberal görüşlerini [sayfa 82] yineleyip duruyor; üstelik, alıntılara dayanarak, yeni bir fikri -Rusya'nın geriliği- tanıtılmaya çabılıyor, ve bu fikirden de, burjuva bir devrimde burjuvaziden daha ileriye gidilemeyeceği yolundaki eski sonucu çıkarıyor! Bunu da, Marx ile Engels'in, Fransa'daki 1789-1793 burjuva devrimini, Almanya'daki 1848 burjuva devrimiyle karşılaştırırken bütün söylediklerine karşın yapıyor.[34]

Kautsky'nin "iktisadi çözümleme"sinin başlıca "kanıt"ı ve özsel içeriğine geçmeden önce, daha ilk tümcelerin, yazarlarındaki gülünç bir fikir karışıklığı ya da düşünce eksikliğini açığa vurduklarını belirtelim.

"Rusya'nın iktisadi temeli, diye zırvalıyor 'teorisyen'imiz, bugün de tarım ve özellikle küçük köylü üretimidir. Nüfusun beşte dördünü, hatta altıda beşini, tarım yaşatır" (s. 45) İlkin, sevimli teorisyen, bu küçük tüketiciler yığını içinde, ne kadar sömürücü olabileceğini kendi kendinize sordunuz mu? Hiç kuşku yok ki onda birden çok değil, ve büyük üretimin daha gelişmiş olduğu kentlerde daha az. Hatta inanılmayacak derecede yüksek bir rakam alın. Küçük üreticilerin beşte birinin seçim haklarını yitiren sömürücüler olduklarını varsayın. Hatta o zaman bile bundan V. Sovyetler Kongresinin %66'sını oluşturan bolşeviklerin nüfusun çoğunluğunu temsil ettikleri sonucu çıkacaktır. Buna sol devrimci-sosyalistlerin büyük bir bölümünün Sovyetler iktidarından yana olduklarını, yani genel olarak bütün sol devrimci-sosyalistlerin Sovyet iktidarından yana olduklarını da eklemek gerek; ve bunların bir bölümü kendini o temmuz 1918 ayaklanması serüvenine attığı zaman, eskisinden iki yeni parti ayrıldı: "Halkçı Komünistler" partisi ile "Devrimci Komünistler" partisi[35] (eski partilerinin en önemli devlet görevlerine önerdiği önde gelen sol devrimci-sosyalistler arasında, örneğin birinci grup için Sax, ve ikinci grubu için de Kolegaev bulunuyordu). Öyleyse, Kautsky bolşeviklerin nüfusun yalnızca azınlığı tarafından desteklendikleri yolundaki gülünç efsaneyi -bilmeyerek!- kendisi çürütmüş oluyor.

İkinci olarak, sevimli teorisyen, küçük üretici [sayfa 83] köylünün proletarya ile burjuvazi arasında zorunlu olarak bocaladığını düşündünüz mü? Tüm modern Avrupa tarihi tarafından doğrulanan bu marksist gerçeği, Kautsky tam zamanında "unutmuş", çünkü bu gerçek onun yeniden ele aldığı tüm menşevik "teori"yi sıfıra indiriyor! Eğer Kautsky bunu unutmasaydı, küçük üretici köylülerin ağır bastığı bir ülkede proletarya diktatörlüğünün zorunluluğunu yadsıyamazdı.

Teorisyenimizin "iktisadi çözümleme"sinin özsel içeriğini inceleyelim.

Sovyet iktidarının bir diktatörlük olduğu yadsınmaz bir şey, diyor Kautsky. "Ama Proletarya diktatörlüğü mü?" (s. 34).

"Köylüler, Sovyet Anayasasına göre yasama ve yönetime katılma hakkına sahip nüfusun çoğunluğunu oluşturuyorlar. Bize bir proletarya diktatörlüğü olarak sunulan şey -eğer tutarlı bir biçimde uygulanabilseydi ve bir sınıf ancak bir parti tarafından uygulanabilecek bir şey olan diktatörlüğü genel olarak uygulayabilseydi- köylülük diktatörlüğünden başka bir şey olmazdı" (s. 35).

Bu denli derin ve bu denli nükteli bir usyürütmeden son derece hoşnut bir biçimde, Kautskycik işi alaya dökmeye yelteniyor: "Bundan, sosyalizmin en acısız gerçekleşmesinin, bu iş köylülerin eline verildiği zaman güvence altına alındığı sonucu çıkıyordu" (s. 35).

Birçok ayrıntı ve yarı-liberal Maslov'dan yapılmış bir dizi son derece bilgince alıntı ile, teorisyenimiz, köylülerin buğday fiyatının yükselmesini ve kent işçilerinin ücretinin düşmesini görmekte yararları olduğu vb., vb. yolundaki o yeni fikri tanıtlamaya çalışıyor. Bu yeni fikirler, ayrıca, örneğin köylülerin buğday karşılığı para değil, ama emtia istemeleri; dünyayı verseler gerekli nitelikte sağlayamadıkları aletlerden yoksun olmaları gibi savaş- sonrasının gerçekten yeni olaylarına dikkat gösterilmediği ölçüde can sıkıcı bir biçimde sergilenmiş bulunuyorlar. Bu konuya gene geleceğiz.

Böylece Kautsky bolşevikleri, proletarya partisini, diktatörlüğü, sosyalizmin gerçekleştirilmesini, küçük-burjuva köylülüğün ellerine bırakmış olmakla suçluyor. Çok iyi, bay Kautsky! Peki, sizin bilgili görüşünüze göre, bu [sayfa 84] proleter partinin küçük-burjuva köylülük karşısında davranışı ne olmalıydı?

Teorisyenimiz bu konuda susmayı yeğ tutmuş. Kuşkusuz "Söz gürmüşse, sükut altındır" atasözünü düşünüyordu. Gene de Kautsky şu düşünceyle kendini ele vermiş:

"Sovyet Cumhuriyetinin başlangıcında, köylü Sovyetleri tüm köylülüğün örgütleri idiler. Bugün bu cumhuriyet, Sovyetlerin proleterler ile yoksul köylülerin örgütleri olduklarını ilan ediyor .Zengin köylüler Sovyetlere seçme hakkını yitiriyorlar. Burada yoksul köylü,

'proletarya diktatörlüğü' altındaki sosyalist tarım reformunun sürekli ve yoğun bir ürünü olarak kabul edilmiş bulunuyor" (s. 48).

Ne işneleyici alay! Rusya'da herhangi bir burjuvanın ağzından duyulabilir bu: Sovyet Cumhuriyetinin yoksul köylülerin varlığını açıkça itiraf ettiğini görmekte hepsi sırtır ve kahkahayı basarlar. Sosyalizmi alaya alırlar. Haklarıdır bu. Ama, son derece yıkıcı dört yıllık bir savaştan sonra, ülkemizde yoksul köylülerin varolmasında -ve daha uzun süre de varolacaktır- alay konusu bulan "sosyalist", böyle bir "sosyalist", ancak yoğun bir yadsıma ortamında doğabilirdi.

Gerisini dinleyin:

"... Sovyet Cumhuriyeti zengin köylüler ile yoksul köylüler arasındaki ilişkilere müdahale ediyor, ama yeni bir toprak dağıtımına girişmeksizin. Kentlilerin yiyecek maddeleri gereksinimini karşılamak için, zengin köylülerin elinden buğday fazlasını (surplus stocks) alan silahlı işçi birlikleri kırlara gönderilmiş bulunuyor. Bu fazlaların bir bölümü kentlilere, öbür bölümü de yoksul köylülere veriliyor" (s. 48).

Sosyalist ve marksist Kautsky, böyle bir önlemin büyük kentlerin dış mahalleleri ötesine yayılabilmesi fikrine doğal olarak çok kızmış (ve bu önlem bizde tüm ülkeye yayılıyor). Sosyalist ve marksist Kautsky, hamkafanın o sözle anlatılmaz, o eşsiz, o gösterişli serinkanlılığı (ya da alıklığı) ile, kasıla kasıla saptıyor: "Bunlar (zengin köylülerin mülksüzleştirilmeleri)... düzelmek için ivedi bir dinginlik ve güvenlik gereksinimi olan üretim sürecine yeni bir karışıklık ve iç savaş ögesi getiriyor ('üretim sürecine getirilmiş iç savaş, doğüstü bir şey değil mi?)" (s. 49). [sayfa 85]

Gerçekten, artıklarını saklayan, tahıl tekeline ilişkin yasayı baltalayan ve kentler nüfusunu açığa zorlayan sömürücülerin ve buğday vurguncularının dinginlik ve güvenliği için, bu vesileyle, kuşkusuz, marksist ve sosyalist Kautsky'ye bir iç çekme ve bir gözyaşı dökme yarasır. Biz hepimiz sosyalist, marksist ve enternasyonalistleriz, diye haykırırlar hep bir ağızdan Kautsky, Heinrich Weber[36] (Viyana), Longuet (Paris), MacDonald (Londra) baylar ve daha başkaları; biz hepimiz işçi sınıfı devriminden yanayız, yalnız... yalnız buğday vurgunculuğu yapan kimselerin dinginlik ve güvenliğini bozmayacak biçimde! Ve kapitalistler karşısındaki bu iğrenç uşaklığı da, "üretim süreci"ne "marksist" bir iletme ile gizliyoruz... Eğer marksizm buysa, acaba burjuvazi karşısında uşaklık nedir?

Teorisyenimizin ne sonuca vardığına bir bakın. Bolşevikleri, köylülük diktatörlüğünü proletarya diktatörlüğü süsü vermekle suçluyor. Ve aynı zamanda da, bizi iç savaş kırlara götürmekle (bu bizim için bir övgü demektir), kıra "proletarya ve yoksul köylülük diktatörlüğü"nü gerçekleştireceğini açıkça söyleyen, yoksul köylülüğe yardım eden, tahıl tekeline ilişkin yasayı çiğneyerek sakladıkları buğday fazlalarını vurgunculardan ve zengin köylülerden zorla alan silahlı işçi birlikleri göndermekle suçluyor.

Bir yandan marksist teorisyenimiz arı demokrasiden, emekçilerin ve sömürülenlerin önderi olan devrimci sınıfın, nüfusun çoğunluğuna (öyleyse sömürücüler de içinde) boyun eğmesinden yanadır. Öte yandan, tüm köylülük burjuva toplumsal ilişkiler alanında yer aldığı için, bize karşı devrimin niteliğinin zorunlu olarak burjuva olduğunu tanıtlamaya çalışıyor; aynı zamanda, proleter sınıf görüşünü, marksist görüşü savduğunu ileri sürüyor.

"İktisadi çözümleme" yerine, birinci sınıf bir laf salatası. Marksizm konusunda, liberal öğreti kırıntıları ile burjuvazi ve kulaklar karşısında uşaklık ruhunun vaazı.

Kautsky tarafından böyle karmakarışık edilen sorunu, bolşevikler daha 1905'de açıklamışlardır. Evet, tüm [sayfa 86] köylülük ile birlikte yürüdüğümüz sürece, devrimimiz burjuvadır. Biz bunun çok açık bir bilincine sahiptik, 1905'ten bu yana biz bunu yüzlerce ve binlerce kez yineledik; tarihsel sürecin bu zorunlu evresini atlatmaya, ya da onu kararnamelerle ortadan kaldırmaya hiçbir zaman girişmedik. Kautsky'nin bu konu üzerinde bizi "bozum etme" çabaları, fikirlerinin karmakarışıklığından ve 1905'te henüz bir

dönek değilken, yazdığı şeyi anımsama korkusundan başka bir şeyi göstermez.

Ama 1917'de, daha nisan ayında, Ekim Devrimi ve iktidarın bizim tarafımızdan alınmasından çok önce, biz halka, artık devrimin orada duramayacağını, çünkü ülkenin yol almış, kapitalizmin ilerlemiş olduğunu, görülmemiş ölçülere varan batkının (istensin istenmesin) ileriye, sosyalizme doğru gidişi gerektireceğini açıkça söylüyor ve açıklıyorduk. Çünkü ileri gitmek, savaşın bitkin düşürdüğü ülkeyi kurtarmak, emekçiler ve sömürücülerin acılarını dindirmek başka türlü olanaksızdı.

Her şey tastamam dediğimiz gibi olup bitti. Devrimin gelişmesi düşüncemizin doğruluğunu gösterdi. İlk, krallığa karşı, büyük toprak sahiplerine karşı, feodaliteye karşı, "tüm" köylülük ile birlikte (ve devrim, o evrede burjuva, burjuva demokratik kalır). Sonra, yoksul köylülük ile, yarı-proletarya ile, bütün sömürülenler ile, zengin köylüler, kulaklar, vurguncular da içinde, kapitalizme karşı; ve devrim bu evrede de sosyalist duruma gelir. Biri ile öbürü arasına yapay olarak bir Çin Seddi çekmek, onları proletaryanın hazırlık ve yoksul köylülerle birlik derecesinden başka bir şeyle ayırmak istemek, marksizmi şaşılacak derecede bozmak, alçaltmak, onun yerine liberalizmi geçirmek demektir. Burjuvazinin feodaliteye göre ilerici niteliği olduğuna tanıklık eden sözde bilimsel kanıtlarla, burjuvazinin sosyalist proletaryaya karşı gerici savunusunu sinsice üzerine alma anlamına gelirdi bu.

İşçiler ve köylüler yığını bir araya getiren -ve siyasa sokan Sovyetler, (Marx'ın 1871'de gerçek bir halk devriminden söz ettiği anlamda[37] "halk"a en yakın kurum, yığınların gelişmesinin, siyasal olgunluklarındaki, sınıfsal [sayfa 87] olgunluklarındaki gelişmelerin en duyarlı barometresi oldukları içindir ki, demokrasinin öbürleri arasında son derece yüksek bir biçimini ve son derece yüksek bir tipini temsil ederler. Sovyet Anayasası ne herhangi bir "plan"a göre kaleme alındı, ne çalışma odalarında hazırlandı, ne de emekçilere burjuvazi hukukçuları tarafından zorla dayatıldı. Hayır, bu Anayasa, sınıf karşıtlıkları olgunlaştıkça, sınıf savaşımının ta kendisinin gelişmesinden doğdu. Bunun kanıtı, Kautsky'nin kabul etmek zorunda kaldığı olguların ta kendileri tarafından verilmiş bulunuyor.

Başlangıçta, Sovyetler tüm köylülüğü bir araya getiriyorlardı. Yoksul köylülerin kültür eksikliği, geri durumu ve bilisizliği, yönetimi kulakların, para babalarının, kapitalistlerin, küçük-burjuva aydınların ellerine bırakıyordu. Küçük burjuvazinin, menşeviklerle devrimci-sosyalistlerin egemenlik dönemi bu (yalnızca Kautsky gibi budala ya da dönekler bunların her ikisini de sosyalist olarak kabul edebilirler). Zorunlu olarak, kaçınılmaz olarak, küçük-burjuvazi, burjuvazi (Kerenski, Kornilov, Savinkov) diktatörlüğü ile proletarya diktatörlüğü arasında duraksıyordu; çünkü küçük-burjuvazi, iktisadi durumunun temel nitelikleri yüzünden, hiçbir bağımsız eyleme girişmeye yetenekli değildir. Söz açılmışken, Kautsky, Rus devrimi çözümlemesinde, burjuvazinin kendi egemenliğini maskeleyerek ve yığınları aldatmak için kullandığı hukuksal, biçimsel "demokrasi" kavramıyla yetinerek, ve "demokrasi"nin gerçekte bazan burjuvazi diktatörlüğü, bazan da bu diktatörlüğün boyun eğen güçsüz küçük- burjuvazi reformizmi vb. anlamına geldiğini unutarak, marksizmi büsbütün yadsıyor. Kautsky'ye inanmak gerekirse, kapitalist bir ülkede burjuva partiler, çoğunluğu, proletarya yığını ardından sürükleyen proleter bir parti (bolşevikler) vardı, ama küçük-burjuva partiler yoktu! Menşeviklerle devrimci-sosyalistlerin sınıfsal kökleri, küçük burjuvazi içine uzanan kökleri yoktu!

Küçük burjuvazinin, menşeviklerle devrimci-sosyalistlerin duraksamaları yığınları aydınlattı ve bu yığınların engin çoğunluğunu, tüm "aşağı halk"ı, bütün proleter ve yarı-proleterleri bu türlü "önder"lerden ayırdı. [sayfa 88] Bolşevikler (ekim 1917'ye doğru, Petrograd ve Moskova'da) Sovyetlerde üstünlüğü elde ediyorlardı; devrimci-sosyalistlerle menşevikler arasında bölünme artıyordu.

Bolşevik devrimin zaferi kararsızlıkların sonunu gösteriyordu; bu zafer, krallığın ve büyük toprak mülkiyetinin (bu mülkiyet Ekim Devrimi'nden önce ortadan kaldırılmamıştı) büsbütün ortadan kaldırılması anlamına geliyordu. Biz burjuva devrimi sonuna değin

götürdük. Tüm köylülük bizi izledi. Tüm köylülüğün sosyalist proletaryaya karşıtlığı kendini birden gösteremezdi. Sovyetler genel olarak köylülüğü bir araya getiriyorlardı. Köylülük içindeki sınıf ayrımı henüz olgunlaşmamış, henüz kendini dışa vurmamıştı.

Bu süreç 1918 yaz ve güzü içinde gelişti. Çeklerin karşı-devrimci ayaklanması kulakları uyandırdı. Bir kulak ayaklanmaları dalgası Rusya üzerinde dalga dalga yayıldı. Yoksul köylülüğü, kulakların, zenginlerin, kırsal burjuvazinin çıkarları ile kendi çıkarlarının bağdaşmazlığı konusunda, kitaplar ya da gazeteler değil, yaşam aydınlatıyordu. "Sol devrimci-sosyalistler", her küçük-burjuva parti gibi, yığınların duraksamalarını yansıtıyorlardı, ve tam da 1918 yazında bölündüler: bir bölümü Çekoslovaklarla işbirliği yaptı (Moskova ayaklanması, bu ayaklanma sırasında telgrafhaneyi -bir saatliğine!- ele geçiren Proşyan, Rusya'ya bolşeviklerin devrildiğini bildirdi; sonra, Çekoslovaklar üzerine sürülen ordunun başkomutanı Muravyov'un ihaneti vb.); yukarıda sözünü ettiğimiz öbür bölümü ise bolşeviklerle birlikte kaldı.

Kentlerde beslenme bunalımının ağırlaşması, buğday tekeli sorununu (teorisyen Kautsky'nin, Maslov'un on yıl önceki köhne düşüncelerini yineleyen iktisadi çözümlemesinde "unutmuş" olduğu sorun!) artan bir keskinlikle koydu.

Eski toprak sahipleri ve burjuvazi devleti, ve hatta demokratik cumhuriyetçi devlet, kırlara, gerçekte burjuvazi buyruğunda bulunan silahlı birlikleri gönderiyordu. Bay Kautsky bunu bilmiyor! Bunda "burjuvazi diktatörlüğü" diye bir şey görmüyor, Tanrı esirgesin! "Arı demokrasi"dir bu, hele durum burjuva bir parlamento tarafından [sayfa 89] da onaylanmışsa! Avksentiyeve ve S. Maslov, Kerenski, Çereteli ve o güzel devrimci-sosyalistler ve menşevikler dünyasının öbür öğeleri ile birlikte, tarım komiteleri üyelerini 1917 güzünde tutuklatmışlarmış, Kautsky bundan "söz edildiğini hiç işitmemiş"tir, bu konuda tek söz söylemez!

Gerçek şudur ki, demokratik cumhuriyet aracıyla burjuvazi diktatörlüğünü uygulayan burjuva devlet, halkın yüzüne karşı burjuvaziye hizmet ettiğini itiraf edemez; doğruyu söyleyemez o, kurnazca davranmak zorundadır.

Komün tipi devlet, Sovyet devleti, tersine, halka doğruyu açıkça ve kem küm etmeden söylüyor: proletarya ve yoksul köylülüğün diktatörlüğü olduğunu açıklıyor, ve bu doğrunun ta kendisi ile de, herhangi bir demokratik cumhuriyette ezilmiş ve Sovyetlerin siyasal yaşama, demokrasiye, devlet yönetimine soktukları onlarca ve onlarca milyon yeni yurttaşı kendine kazanıyor. Sovyetler Cumhuriyeti kırlara, her şeyden önce en ileri işçileri, başkentler işçileri arasından seçilmiş silahlı işçi birliklerini gönderiyor. Bu işçiler sosyalizmi köye götürüyor, örgütledikleri ve eğittikleri yoksul köylülüğü kendilerine çekiyorlar; burjuvazinin direncini kırmaları için onlara yardım ediyorlar.

Kır üzerine bilgi sahibi olan ve kırdaki eğleşmiş bulunan kimseler, kırlarımızın kendilerinin kendi "Ekim (yani proleter) Devrim"lerine ancak 1918 yaz ve güzü içinde giriştiklerini söylüyorlar. Bir yön değiştirme gerçekleşiyor. Kulak ayaklanmaları dalgası, yerini yoksul köylüler hareketine, "yoksul köylü komiteleri"nin gelişmesine bırakıyor. Komiser, subay, tümen ya da ordu komutanı olmuş işçilerin sayısının arttığı görülüyor. Temmuz bunalımı (1918)[38] ve burjuvazinin bağırıp çağırmasından ürken alık Kautsky'nin, "yaltaklana yaltaklana" burjuvazinin ardından seğirttiği ve bolşeviklerin köylülük tarafından devrilmek üzere olduğu kanısını açıkça ortaya koyan koca bir broşür yazdığı sırada, bu alığın sol devrimci-sosyalistlerin ayrılmasında bolşevikleri destekleyen çevrelerin bir "daralma"sını (s. 37) gördüğü sırada, bolşevizm yandaşlarının gerçek çevresi son derece genişliyor, çünkü [sayfa 90] onlarca ve onlarca milyon yoksul köylü, kendini kulakların ve kırsal burjuvazinin koruyuculuk ve etkisinden kurtararak, bağımsız bir siyasal yaşamı ilk kez duyumsuyor.

Gevşek aydın ya da kırsal kulak, yüzlerce sol devrimci-sosyalist yitirdik; milyonlarca yoksul köylülük temsilcisi kazandık.[7*]

Başkentlerdeki proleter devrimden bir yıl sonra, onun etkisi ve yardımıyla. en uzak kırlarda da proleter devrim patlak verdi; bu devrim Sovyet iktidarını ve bolşevizmi kesin olarak pekiştirdi ve ülke içinde bolşevizme karşı çıkabilecek hiçbir güç bulunmadığını kesin

olarak gösterdi.

Köylülüğün tümüyle birlikte burjuva demokratik devrimi tamamladıktan sonra, köylülüğü bölümlere ayırma, kırsal proleterler ile yarı-proleterleri kendisine çekme, kulaklara ve, köylü burjuvazi de içinde, burjuvaziye karşı onları bir araya getirme başarısını gösteren Rusya proletaryası, kesinlikle sosyalist devrime geçti.

Eğer başkentler ve büyük sanayi merkezleri bolşevik proletaryası kır yoksullarını kendi çevresinde birleştiremese ve onları zengin köylülüğe karşı kışkırtmasaydı, Rusya'nın sosyalist devrim için henüz "olgunlaşmadığı" ortaya çıkmış olurdu; o zaman, köylülük "bir", yani kulakların, zenginlerin, burjuvazinin iktisadi, siyasal ve manevi yönetimi altında kalmış; devrim, burjuva demokratik devrim çerçevesini aşmamış olurdu. (Ama bu durumda da, ayrıca içinde söyleyelim ki, proletaryanın iktidarı almaması gerektiği tanıtlanmış olmazdı, çünkü yalnızca proletarya burjuva demokratik devrimi gerçekten sonuna değin götürmüştü; yalnızca proletarya proleter dünya devrimini hızlandırmak için ciddi bir çaba göstermiş; sosyalist devlet yolunda Komün'den sonra ikinci evre olan Sovyet devletini tek başına proletarya kurmuştur.)

Öte yandan, eğer bolşevik proletarya, ekim-kasım 1917'de, kırdaki sınıfların ayrışmasını beklemeyi [sayfa 91] bilmeden, bu ayrışmayı hazırlayıp gerçekleştirmeyi bilmeden, kırdaki birden iç savaş "ilan etme"ye ya da kırdaki "sosyalizmi sokma"ya girişseydi, eğer orta köylüye vb. ödün vermeksizin, tüm köylülük ile geçici birleşmeden (bağlaşmadan) vazgeçmeye girişseydi, bu, marksizmi blankist[39] biçimde bozmak olurdu; iradesini çoğunluğa zorla kabul ettirmek için bir azınlık girişimi olurdu; teorik düzeyde bir saçmalık olurdu; köylülüğün tümünün devriminin henüz bir burjuva devrim olduğunu ve, bir dizi geçişler, geçici evreler olmaksızın, geri bir ülkede bu devrimi sosyalist devrime dönüştürmenin olanaksızlığını anlamamak olurdu.

Bu son derece önemli teorik ve siyasal sorunda, Kautsky her şeyi birbirine karıştırmış ve, onun pratikte, proletarya diktatörlüğüne karşı parlak bir burjuvazi uşağı olduğu açıkça ortaya çıkmıştır.

*

Kautsky, son derece ilginç ve son derece önemli bir başka sorunda, yani Sovyet Cumhuriyetinin tarımsal dönüşümle ilgili yasama eylemi sorununda da, eğer daha da büyük değilse, aynı karışıklığa yol açmıştır, - son derece güç ve aynı zamanda büyük bir önem taşıyan bu sosyalist dönüşüm, doğru ilkelere dayanmış ve ussal bir biçimde uygulanmış mıdır? Hiç değilse başlıca belgeleri okuyup öğrendikten sonra, bizim siyasamızı eleştirecek her batı Avrupa marksistine sonsuz bir minnet duyardık. Bize çok büyük bir hizmette bulunur, ve öte yandan tüm dünyada olgunlaşan devrime yardımcı olurdu. Ama Kautsky bize, eleştiri yerine, marksizmi liberalizme çeviren inanılmaz bir teorik arapsaçı sunuyor; ve, pratik olarak, bu eleştiri bolşeviklere karşı boş, kin dolu ve hamkafa taşlamalardan başka bir şey değil. Bunu okur yargılasın:

"Büyük toprak mülkiyeti, devrimden dolayı korunamazdı. Bu baştan beri açıkça ortaya çıktı. Bunun köylü nüfusa verilmesi zorunluydu..." (Bu yanlış, Bay Kautsky: siz çeşitli sınıfların bu konu üzerindeki konumu yerine, sizin için "açık" olan şeyi geçiriyorsunuz. Burjuvaların küçük-burjuvalarla, menşevikler ve devrimci-sosyalistlerle koalisyon hükümetinin, bir büyük toprakları koruma [sayfa 92] siyasası izlediğini devrim tarihi göstermiş bulunuyor. Özellikle Maslov yasası ve tarım komiteleri üyelerinin tutuklanması bunu tanıtladı.[40] Proletarya diktatörlüğü olmaksızın, "köylü nüfus", kapitalist ile bağlanmış toprak sahibini yenemezdi.)

"... Bununla birlikte, bunun hangi biçim altında yapılacağı konusunda oybirliği yoktu. Çeşitli çözümler öneriliyordu..." (Kautsky özellikle "sosyalist"lerin "oybirliği" ile uğraşıyor, kendilerini bu adla tanıtan kişiler kim olurlarsa olsunlar. Ama kapitalist toplumun temel sınıflarının en sonunda farklı çözümlerde karar kılacaklarını da unutuyor)... "Sosyalist

açından, en ussal çözüm büyük işletmeleri devlet mülkiyetine dönüştürmek, ve büyük yurtlukların işlenmesini, birlikler biçimi altında, o zamana değin oralarda ücretli işçi olarak çalıştırılan köylülere vermek olurdu. Ama bu çözüm, Rusya'nın sahip olmadığı nitelikte kırsal bir işgücü öngerektirir. Bir başka çözüm de, büyük işletmeleri devlet mülkiyetine dönüştürmek, ve az topraklı köylülerin kiralayacakları küçük parçalar biçiminde bölmek olurdu. Böylece bir sosyalizm parçası daha gerçekleştirilirdi..."

Kautsky işin içinden, her zaman olduğu gibi, ünlü: "her şeyi kabul ederken kabul etmeksizin kabul etmeli" ile sıyrılıyor. Şu ya da bu özel koşullar içinde kapitalizmden komünizme geçişlerin neler olacağını bilme -tek gerçek, tek marksist- sorununu düşünmeksizin çeşitli çözümleri yan yana koyuyor. Rusya'da tarımsal ücretliler var, ama sayıları çok değil, ve Kautsky , toprağın komünler ve birlikler tarafından işlenmesine nasıl geçilebileceğini bilme üzerine Sovyet iktidarı tarafından konmuş bulunan soruna değinmemiş. Bununla birlikte en tuhafı da, Kautsky'nin küçük toprak parçalarının kiralanmasında bir "sosyalizm parçası" görmek istemesidir. Gerçeklikte, bu küçük-burjuva belgidir ve bunda "sosyalist" hiçbir şey yoktur. Eğer toprağı kiraya veren "devlet", Komün tipi bir devlet değil de parlamenter bir burjuva cumhuriyet ise (Kautsky'nin bitmez tükenmez varsayımı bunun ta kendisidir), toprağın küçük parçalar biçiminde kiralanması tipik bir liberal reformdur. [sayfa 93]

Kautsky , Sovyet iktidarı tarafından tüm toprak mülkiyetinin kaldırılması üzerine tek söz söylemez. Daha kötüsü, Sovyet iktidarının kararnamelerini, asıl önemli olanı es geçecek biçimde aktararak, inanılmaz bir el çabukluğuna girişir.

"Küçük üretimin üretim araçlarının mutlak özel mülkiyetine can attığı"nı, Kurucu Meclisin toprağın paylaşılmasını önlemeye yetenekli "tek otorite" olabileceğini (Rusya'da kahkahalara yol açacak bir kesinleme, çünkü işçilerin ve köylülerin yalnızca Sovyetlerin otoritesini kabul ettiklerini, ve Kurucu Meclisin Çekoslavaklar ile büyük toprak sahiplerinin belgisi durumuna geldiğini herkes biliyor) bildirdikten sonra, Kautsky şöyle sürdürüyor:

"Sovyet Hükümetinin ilk kararnamelerinden biri: 1. Büyük toprak mülkiyetinin, hiçbir tazminat ödenmeksizin, hemen kaldırıldığını; 2. Hanedan üyelerinin, manastırların, Kilisenin bütün toprakları gibi, toprak sahiplerinin yurtluklarının da, bütün canlı ve cansız demirbaşları, yapılan ve bütün eklentileri ile birlikte. toprak sorunu Kurucu Meclis tarafından düzenleninceye değin, bölgesel tarım komitelerinin ilçe köylü vekilleri Sovyetlerinin buyruğuna geçeceklerini açıkça belirtiyordu."

Kautsky yalnızca bu iki paragrafın sözünü ediyor ve şu sonucu çıkarıyor:

"Kurucu Meclise yapılan iletmenin hiçbir önemi yok. Gerçeklikte, çeşitli bölgelerdeki köylüler toprağı istedikleri gibi kullanabiliyorlardı" (s. 47).

İşte Kautsky'nin "eleştiri"sinden örnekler! İşte bir düzmeciliğe çok benzeyen "bilimsel" bir çalışma. Alman okura, bolşeviklerin toprağın özel mülkiyeti sorununda köylülük karşısında alttan aldıkları [yalanı-ç.] yutturulmak isteniyor! Köylülerin köylerinde ("kantonlar itibariyle") canlarının istediklerini yapmalarına bolşeviklerin izin verdikleri [yalanı -ç.].

Gerçeklikte, Kautsky tarafından aktarılan kararname -26 ekim 1917 günü (eski takvim) çıkarılan ilk kararname- iki değil, beş madde içeriyor, ayrıca "kılavuz hizmeti görecek" -olduğı söylenen- "Görev Belgesi"nin sekiz maddesi de var.

Kararnamenin üçüncü maddesi, tarımsal işletmelerin "h a l k a" geçtiklerini ve "zoralmına tabi tutulan [sayfa 94] bütün malların tam bir dökümünün" yapılması ve bu malların "kesin devrimci korunmasının" sağlanması yükümlülüğünün konmuş olduğunu özellikle belirtir. Görev Belgesinde (Vekaletname'de), "toprak üzerindeki özel mülkiyetin

her zaman için kaldırıldığı", "yüksek derecede gelişmiş işletmeler içeren toprakların" "bölüştürülmeyecekleri", "zoralmına tabi tutulan toprakların hayvan ve demirbaşlarının, bu toprakların büyüklük ve önemine göre, hiçbir tazminat ödenmeksizin yalnızca devletin ya da toplulukların kullanımına geçtiği", "bütün toprakların ulusal tarım fonu ile birleştikleri" söylenir.

Sonra, Kurucu Meclisin dağıtılmasının bildirilmesi ile aynı zamanda (5 ocak 1918), III. Sovyetler Kongresi, şimdi Sovyetler Cumhuriyeti Temel Yasasının içine katılmış olan bir "Emekçi ve Sömürülen Halkın Hakları Bildirgesi" kabul eder. Bu Bildirgenin ikinci maddesinin birinci paragrafı, "toprağın özel mülkiyetinin kaldırıldığını" ve "örnek tarım alan ve işletmelerinin ulusal mülkiyet ilan edildiklerini" yazar.

Öyleyse, manevi otoritesi köylülerin gözünde son derece daha büyük bir başka ulusal temsili kurum tarım sorununu çözmeyi üzerine aldığına göre, Kurucu Meclise yapılan iletme etkisiz kalmamıştır.

Sonra, 6 (19) şubat 1918 günü, toprağın tüm mülkiyetinin kaldırıldığını bir kez daha doğrulayan ve topraklar ile özel mülklerin tüm demirbaşının yönetimini federal Sovyet iktidarının denetimi altında Sovyet otoritelerine veren toprağın sosyalizasyonu yasası ilan edildi; toprakların bu yönetiminin amacı:

"Sosyalist ekonomiye geçişi sağlamak ereğiyle, bireysel işletmelerin kolektif tarımsal işletmelere katılması yoluyla, emek ekonomisi ve ürünler bakımından daha elverişli olan kolektif tarımsal işletmelerin geliştirilmesi"dir. (madde 11, paragraf e).

"Topraktan yararlanma hakkı kimin?" temel sorusuna, bu yasa, topraktan eşit yararlanma ilkesini koyarak, şu yanıtı veriyor:

(Madde 20): "Rusya Sovyet Federatif Cumhuriyeti sınırları içinde, kamusal ve kişisel gereksinimleri karşılamak için, topraklardan yararlanabilecek olanlar şunlardır: A) Eğitimle ilgili kültürel çalışmalar için: 1. Sovyet iktidar organları (federasyon, bölge, il, ilçe, kanton ve [sayfa 95] komün) tarafından temsil edilen devlet. 2. Kamusal örgütler (yerel Sovyet iktidarının denetimi altında ve onun izni ile). B) Tarımsal işletme erekleriyle: 3. Tarımsal komünler. 4. Tarımsal birlikler. 5. Kırsal topluluklar. 6. Aileler ya da bireyler..."

Okur Kautsky'nin gerçekleri tamamen çarpıttığını görüyor; o, Rusya'daki proleter devletin tarım siyaseti ve tarımsal yasasını Alman okura kesinlikle yanlış bir biçimde açıklamış.

Kautsky, önemli, temel teorik sorunları koymasını bile bilememiş.

Bu sorunlar, şunlardır:

1) Topraktan eşit yararlanma ve,

2) Toprağın ulusallaştırılması, - bu önlemlerin her ikisinin de, genel olarak sosyalizm ve özel olarak kapitalizmden komünizme geçişle ilişkisi.

3) Parçalanmış küçük tarımsal işletmeden büyük kolektif işletmeye geçiş olarak, toprağın ortaklaşa işlenmesi. Bu sorunun Sovyet yasalarındaki konuş biçimi, sosyalizmin gereklerini karşılıyor mu?

Birinci sorun üzerinde, her şeyden önce şu iki temel olguyu saptamak gerekir: a) 1905 deneyini hesaba katarak (örneğin birinci Rus devriminde tarım sorununu inceleyen yapıtım bakıyorum), bolşevikler eşit yararlanma belgisinin ilerici-demokratik, devrimci-demokratik önemini, 1917'de Ekim Devrimi'nden önce, bu belgiden özellikle söz edecek denli belirtmişlerdir; b) toprağın toplumsallaştırılması yasasını -"ruh"u topraktan eşit yararlanma belgisi olan yasa- uygularken bolşevikler en büyük kesinlik ve açıklıkla bildirmişlerdir ki: bu fikir bizim fikrimiz değildir, biz bu belgeye katılmıyoruz, köylülerin engin çoğunluğunun istemi bu olduğuna göre, onu uygulamanın görevimiz olduğuna inanıyoruz. Oysa, emekçilerin fikir ve istemlerini, emekçilerin kendilerinin bırakmaları gerekir: bunlar ne "ertele"nebilir ne de üzerlerinden "atla"nabilir. Biz bolşevikler, biz, köylülerin sosyalist belgilere daha çabuk ve elden geldiğince kolay bir biçimde geçmeleri için, küçük-burjuva belgileri bırakmalarına yardımcı olacağız.

İşçi devrimine kendi bilimsel çözümlemesi ile [sayfa 96] yardım etmek isteyen bir marksist teorisyen, ilkin, topraktan eşit yararlanma fikrinin, burjuva-demokratik

devriminin tamamlanması bakımından devrimci-demokratik bir önem taşıdığına doğru olup olmadığını yanıtlamalıydı. Sonra, bolşevikler eşit yararlanmaya ilişkin küçük-burjuva yasayı kendi oylarının katkısıyla kabul ettirmekte (ve bu yasaya en büyük bir dürüstlikle uyararken) haklı mıydılar?

Kautsky , teorik bakımdan, sorunun düğüm noktasının nerede olduğunu görmesini bile bilememiştir!

Kautsky eşitlemenin burjuva demokratik devrimdeki ilerici ve devrimci niteliğini hiçbir zaman çürütemezdi. Bu devrim daha ileri gidemez. Sonuna değin gitmekte ne denli ilerlerse, bu devrim burjuva demokratik çözümlerin y e t e r s i z l i ğ i n i , bu çözümler çerçevesinden çıkma, sosyalizme geçme zorunluluğunu, yığınlar karşısında o denli daha açık, daha hızlı ve daha kolay bir biçimde gösterir.

Çarlığı ve büyük toprak sahiplerini yere çalmış olan köylülük, topraktan yararlanmada eşitlik istiyor, ve burjuva parlamenter cumhuriyetçi devletinden olduğu gibi toprak sahiplerinden de kurtulmuş olan köylülerin karşısına dünyada hiçbir güç çıkamazdı. Proleterler köylülere: Size "ideal" kapitalizme değin erişmeniz için yardımcı olacağız, diyorlar, çünkü topraktan yararlanmada eşitlik küçük üretici bakımından idealleştirilmiş kapitalizmdir. Ve aynı zamanda, biz size bunun yetersizliğini, toprağın ortaklaşa işlenişine geçme zorunluluğunu da göstereceğiz.

Köylülerin savaşımının proletarya tarafından böyle bir yönetiminin doğruluğunu çürütmek için Kautsky'nin nasıl davranacağını görmek ilginç olurdu.

Ama Kautsky sorunun içinden ustalıkla sıyrılmayı yeğ tutmuş....

Sonra, toprağa ilişkin yasada, Sovyet iktidarının, birinci plana koyduğu komünlerle birlikleri açıkça yeğ tuttuğunu gizleyerek, Kautsky Alman okurlarını düpedüz aldatmış.

Köylülükle birlikte, burjuva demokratik devrimin sonuna değin; köylülüğün yoksul, proleter ve, yarı -proleter [sayfa 97] bölümüyle birlikte, sosyalist devrime doğru ileri! Bolşeviklerin politikası bu oldu, ve tek marksist politika da buydu.

Ama en küçük sorunu koymakta yeteneksiz olan Kautsky şaşırıyor! Bir yandan, topraktan eşit yararlanma konusunda proleterlerin köylülerden ayrılmaları gerektiğini söylemeye cesaret edemiyor, çünkü böyle bir ayrılmanın saçmalığını seziyor (üstelik, 1905'te, henüz dönek değilken, Kautsky işçilerle köylülerin bağlaşmasını, devrimin zafer koşulu olarak, parlak ve açık bir biçimde savunmuştu). Öte yandan, küçük-burjuva eşitliğin sosyalizm açısından ütopyacı ve gerici niteliğini "tanıtlayan", ve eşitlik için, eşitleme için küçük-burjuva savaşımın burjuva demokratik devrim açısından ilerici ve devrimci niteliği üzerinde hiçbir şey söylemeyen menşevik Maslov'un liberal yavanlıklarını sevgiyle aktarıyor.

Bundan da Kautsky'nin yapıtında sonsuz bir karışıklık doğuyor. Kautsky'nin (1918'de) Rus devriminin burjuva niteliği üzerinde direndiğine dikkat edin! Kautsky (1918'de) buyuruyor: Bu çerçeveden çıkmayın! Ve bu aynı Kautsky , küçük-burjuva reformda, küçük toprak parçalarının yoksul köylülere kiralınmasında (yani eşitlemeye yaklaşan bir önlemede) bir "sosyalizm parçası" (burjuva devrim için) görüyor!!

Anlayabilen anlasın!!

Üstelik, Kautsky belli bir partinin gerçek politikasını hesaba katmakta da bir hamkafa yeteneksizliği gösteriyor. Toprak sahipleri ve Kadetlerle "koalisyon" yaparak, gerçekte liberallerin tarım reformunu ve büyük toprak sahipleri ile uzlaşmayı öğütleyen menşevik partinin (tanık: tarım komiteleri üyelerinin tutuklanmaları ve S. Maslov'un yasa tasarısı) 1917 yılındaki g e r ç e k politikasına gözlerini yumarak, menşevik Maslov'dan boş sözler aktarıyor.

Kautsky, P. Maslov'un küçük-burjuva eşitliğin gerici ve ütopyacı niteliği konusundaki sözlerinin, gerçekte, büyük toprak sahiplerinin köylüler tarafından devrimci yoldan alaşağı edilmesi yerine, köylülerle büyük toprak sahipleri arasındaki menşevik uzlaşma (yani köylülerin toprakağaları tarafından aldatılması) politikasını gizlediklerine dikkat etmemiş. [sayfa 98]

Doğrusu çok iyi bir "marksist" şu Kaustky!

Bolşevikler burjuva demokratik devrimle sosyalist devrim arasında kesin bir ayrım yapmasını bilmişlerdir: birinciyi sonuna değin götürerek, kapıyı ikinciye açmışlardır. Tek devrimci politika, tek marksist politika.

Kautsky liberallerin salyası akan nüktelerini boşuna yineliyor: "Küçük köylüler teorik bir propagandanın etkisi altında hiçbir yerde ve hiçbir zaman kolektif üretime geçmemişlerdir" (s. 50).

Aman ne nükteli!

Hiçbir yerde ve hiçbir zaman büyük bir ülkenin küçük köylüleri proleter bir devletin etkisi altında olmamışlardı.

Hiçbir yerde ve hiçbir zaman küçük köylüler, en sonunda yoksul köylülerle zengin köylüler arasında, aralarında yoksulların proleter devlet iktidarının ideolojik, siyasal, iktisadi ve askeri desteğine sahip oldukları bir iç savaşa değin giden açık bir sınıf savaşımında karar kılmamışlardı.

Hiçbir yerde ve hiçbir zaman savaş, vurguncularla zenginleri bu derecede zenginleştirmemiş, ve aynı zamanda köylü yığınını bu derecede yıkıma uğratmamıştı.

Proletarya diktatörlüğünün yeni görevlerini düşünmekten bile korkan Kautsky, köhne düşünceleri yineliyor, eski bir sakızı çiğneyip duruyor.

Ve eğer, sayın Bay Kautsky, köylülerin küçük üretim için yeterli aletleri yoksa, ve proleter devlet onların toprağın ortaklaşa işlenmesi için gerekli makineleri sağlamalarına yardım ediyorsa, "teorik propaganda" mıdır bu?

Toprağın ulusallaştırılması sorununa geçelim. Halkçılarımız, bütün sol devrimci-sosyalistler de içinde, ülkemizde gerçekleştirilen önlemin toprağın ulusallaştırılması olduğunu kabul etmiyorlar; teorik bir yanlışlık yapıyorlar. Tecimsel üretim ve kapitalizm çerçevesinde kaldığımız ölçüde, toprağın özel mülkiyetini kaldırmak demek, onu ulusallaştırmak demektir. "Toplumsallaştırma" ("sosyalizasyon") sözcüğü yalnızca bir eğilim, bir isteği, sosyalizme geçişin hazırlanmasını yansıtır.

Öyleyse, toprağın ulusallaştırılması karşısında [sayfa 99] marksistlerin tutumu ne olmalı!

Kautsky burada da teorik sorunu koymasını bilmiyor, ya da -daha kötüsü-, Rus marksistlerinin toprağın ulusallaştırılması, belediyeleştirme (büyük çiftlikleri yerel özerk idarelere verme) konusundaki, toprağın paylaşılması konusundaki eski tartışmalarını bilmesine karşın -Rus yayınlarından bunun böyle olduğu bilinir-, sorunun içinden ustalıkla sıyrılıyor.

Kautsky büyük çiftliklerin devlete geçirilmesi ve küçük parçalar biçiminde yeterli toprağı olmayan köylülere kiralanmasının bir "sosyalizm parçası" gerçekleştireceğini ileri sürerken marksizme gerçek bir sövgü savuruyor. Bunda sosyalist hiçbir şey olmadığını daha önce belirtmiştik. Dahası: bunda sonuna değin götürülmüş burjuva demokratik devrimle de ilgili hiçbir şey yoktur. Kautsky'nin büyük talihsizliği, menşeviklere güvenmiş olmasıdır. Bundan tuhaf bir sonuç çıkmış: Devrimimizin burjuva niteliğini savunan ve bolşevikleri sosyalizme gitmeyi düşünmüş olmakla kınayan Kautsky, sosyalizm görünüşü altında kendisi liberal bir reform sunuyor, hem de bu reformu toprak mülkiyeti ilişkilerindeki ortaçağ kalıntılarının toptan yok edilmesine değin götürmeden! Menşevik öğütçüleri gibi Kautsky'nin de, tutarlı bir burjuva demokratik devrimi savunacak yerde, devrimden korkan liberal burjuvazinin savunucusu olduğu ortaya çıkmış.

Gerçekten, neden bütün topraklar değil de, yalnızca büyük çiftlikler ulusal mülkiyet durumuna dönüşsün? Liberal burjuvazi bununla eski durumu en çok korumakta (yani devrimde en az direngenlik) ve bu eski duruma dönme bakımından en büyük kolaylığı sürdürmekte başarı sağlar. Radikal burjuvazi, yani burjuva devrimi sonuna değin götürmek isteyen burjuvazi, toprağın ulusallaştırılması belgisini dile getirir.

Çok, çok eski bir çağda -yirmi yıl kadar önce- Kautsky tarım sorunu üzerine güzel bir marksist kitap yazmıştı. Öyleyse Marx'ın bu konu üzerinde söylediklerini, yani toprağın ulusallaştırılmasının burjuvazinin tutarlı bir belgisinden başka bir şey olmadığını,[41] Kautsky'nin bilmemesi olanaksız. Marx'ın Rodbertus'a karşı polemliğini [sayfa 100] ve

toprağın ulusallaştırılmasının burjuva demokratik anlamdaki devrimci önemini çarpıcı bir biçimde gösterdiği Artı-Değer Teorileri'ndeki parlak açıklamalarını Kautsky'nin bilmemesi olanaksız.

Kautsky'nin çok kötü bir rastlantı sonucu öğütçü olarak seçtiği menşevik P. Maslov, Rus köylülerinin bütün toprakların (köylülerin toprağı da içinde) ulusallaştırılmasını onaylayabileceklerini kabul etmiyordu. Maslov'un bu görüşü, belli bir noktaya değin, onun mutlak rantı yadsıdığı ve "toprağın azalan verimliliğı ""yasa"sını (ya da Maslov'un deyimiyle "gerçeğini") kabul ettiği (Marx'ın burjuva eleştiricilerini yineleyen) "özgün" teorisine bağlanabilirdi.

Gerçeklikte, daha 1905 devrimi sırasında, Rusya -ortaklaşa ya da bireysel çalışan-köylüleri engin çoğunluğunun bütün toprakların ulusallaştırılmasından yana oldukları ortaya çıkmıştı. 1917 devrimi bunu doğruladı, ve iktidarın proletarya tarafından alınmasından sonra, sonuçlandırdı. Bolşevikler marksizme bağlı kaldılar: Burjuva demokratik devrimin üzerinden "atlama"ya (bizi en küçük bir kanıt olmaksızın bununla suçlayan Kautsky'ye karşın) hiç mi hiç çalışmadılar. İlkın, bolşevikler köylülüğün en radikal, en devrimci, proletaryaya en yakın burjuva demokrat ideologlarının, gerçekte toprağın ulusallaştırılması olan şeyi gerçekleştirmesine yardımcı oldular. Toprağın özel mülkiyeti Rusya'da daha 26 ekim 1917 günü, yani proleter sosyalist devrimin daha ilk günü, kaldırıldı.

Sosyalizme geçmek için en esnek tarım rejiminin kurulması ile aynı zamanda, kapitalizmin gelişmesi bakımından en yetkin temel de işte böyle atıldı (Kautsky Marx'tan kopmadan bunu yadsıyamazdı). Burjuva demokratik bakımdan, Rus devrimci köylülüğü daha ileriye gidemez, çünkü bu bakımdan ulusallaştırma ve eşit yararlanmadan ne daha "ideal" , ne de daha "radikal" (bu bakımdan) hiçbir şey olamazdı. Bizzat proleter devrimin zaferi sayesinde, köylülüğün burjuva demokratik devrimi gerçekten tamamlamasına yardım etmiş olanlar, [sayfa 101] bolşevikler ve yalnızca bolşeviklerdir. Sosyalist devrime geçişi kolaylaştırmak ve çabuklaştırmak için ellerinden gelenin en çoğunu onlar ancak böyle yapmışlardır.

Kautsky'nin kendisi toprağın ulusallaştırılmasının sözünü etmeyecek ve (burjuva açıdan) en az devrimci liberal tarım reformunu bir "sosyalizm parçası" olarak gösterecek derecede marksizmden uzaklaşırken, bolşevikleri devrimin burjuva niteliğini anlamamakla suçlayan Kautsky'nin okurlarına sunduğı inanılmaz karışıklık üzerinde, bununla bir kaniya varılabilir!

Yukarda ortaya attığımız sorunlardan üçüncüsüne geliyoruz. Söz konusu olan şey, Rusya'daki proletarya diktatörlüğünün, toprağın ortaklaşa işlenmesine geçme zorunluluğunu ne ölçüde hesaba katmış olduğunu bilmektir. Kautsky bu konuda da bir düzenbazlığa çok benzeyen bir şey yapıyor: yalnızca, toprağın ortaklaşa işlenmesine geçişi öğütleyen bir bolşeviğın "tezler"ini aktarıyor. Bu tezlerden birini aktardıktan sonra da, "teorisyen"imiz bir zafer havasıyla haykırıyor:

"Ne yazık ki, bir görevin ilan edilmesi olgusu, henüz o görevin yerine getirildiğı anlamına gelmez. Rusya'daki kolektif tarım, şimdilik, henüz kağıt üzerinde kalmaya mahkum. Henüz hiçbir yerde ve hiçbir zaman küçük köylüler kolektif üretime teorik bir propaganda etkisiyle geçmemişlerdir" (s. 50).

Henüz hiçbir yerde ve hiçbir zaman Kautsky'nin yaptığı yazınsal dalavereye eşit bir yazınsal dalavere olmamıştır. Kautsky "tezler"i aktarıyor, ama Sovyet iktidarının yasası üzerine hiçbir şey söylemiyor. "Teorik propaganda"dan söz ediyor, ama işyerlerini ve metaları elinde tutan proleter devlet iktidarı üzerine hiçbir şey söylemiyor! Marksist Kautsky'nin, Tarım Sorunu'nda küçük köylüleri aşama aşama sosyalizme götürmek için proleter devletin elinde bulunan olanaklar üzerine 1899'da bütün yazdıklarını, dönem Kautsky 1918'de unutmuş.

Gerçi devlet tarafından desteklenen birkaç yüz tarım komünü ve Sovyet işletmesi (yani

işçi birlikleri tarafından devlet hesabına işlenen büyük çiftlikler) çok şey sayılmaz. Ama Kautsky'nin bu olgu üzerindeki dilsizliğine de "eleştiri" denebilir mi? [sayfa 102]

Toprağın Rusya'da proletarya diktatörlüğü tarafından gerçekleştirilen ulusallaştırılması, hatta karşı-devrimin zaferinin bizi ulusallaştırmadan paylaşımına döndürebileceği durum bakımından bile (1905 devriminde markistlerin tarım programı konusundaki bir kitapçıkta, ben bu olasılığı özel olarak çözümlemişim), burjuva demokratik devrimin tamamlanmasını en iyi güvence altına almıştır. Ayrıca, toprağın ulusallaştırılması, proleter devlete, tarımda sosyalizme geçmek için en büyük olanakları da sağlamıştır.

Özetleyelim: Kautsky bize, teori konusunda, inanılmaz bir yamalı bohça sunuyor ve marksizmden büsbütün ayrılıyor; pratikte, burjuvazi ve burjuva reformizmi karşısındaki uşaklığını sergiliyor. Doğrusu güzel eleştiri!

*

Kautsky sanayiın "iktisadi çözümlene" sine şu görkemli düşünceyle başlıyor:

Rusya'da büyük bir kapitalist sanayi var. Sosyalist üretimi bu temel üzerine kurmak olanaklı olmaz mıydı? "Eğer sosyalizm, her birini ayrı aynı işletmek için falanca maden ocakları ve fabrikaların işçiler tarafından mülk edinilmesine dayansaydı, bu düşünülebilirdi" (s. 52). "Tam şu satırları yazdığım sırada, 5 ağustos günü, bana Lenin'in 2 ağustosta yaptığı bir konuşma konusunda bilgi verdiler: Lenin bu konuşmada şöyle diyormuş. 'İşçiler fabrikaları ellerinde sımsıkı tutuyor, ve köylüler toprağı toprak sahiplerine geri vermeyecekler'. 'Fabrika işçilere, toprak köylülere' belgisi şimdiye değin sosyal-demokrat değil, anarko-sendikalist bir istem olmuştu" (s. 52-53).

Eskiden Kautsky'ye -haklı olarak- saygı duyan Rus işçilerinin, burjuvaziye geçmiş bulunan bu dönemin yöntemlerini anlayabilmeleri için, bu parçayı tam olarak aktardık.

Düşünün biraz: 5 ağustos günü, Rusya'da fabrikaların ulusallaştırılması üzerine yığınla kararname var, ve işçiler bu fabrikaların hiçbirini "mülk edinmemiş", ama hepsi de Cumhuriyetin mülkü durumuna gelmişken, [sayfa 103] 5 ağustos günü, Kautsky, konuşmanın bir tümcesinin açıkça dürüstlükten uzak bir yorumuna dayanarak, kendi Alman okurlarının kafasına, Rusya'da fabrikaların bireysel olarak işçilere verildikleri fikrini aşıyor! Bundan sonra, onlarca ve onlarca satır boyunca, Kautsky fabrikaların işçilere ayrı ayrı verilmemesi gerektiğini yineleyip duruyor!

Bu bir eleştiri değil, ama işçi devrimine kara çalmak için kapitalistler tarafından kiralanmış bir burjuvazi uşağı davranışdır.

Fabrikaları devlete, ya da komüne, ya da tüketim topluluklarına vermek gerek, diye yazıyor Kautsky, durmadan. Ve en sonunda da, ekliyor:

"Şimdi Rusya'da izlenmeye çalışılan yol da, işte bu..." Şimdi!! Ne demek bu? Ağustosta mı? Kautsky kendi Steinleri, Akselrodları ya da Rus burjuvazisinden öbür dostlarından, kendisine fabrikalar üzerine hiç olmazsa bir kararname çevirmelerini isteyemez miydi?

"Nereye değin gidildi, henüz bilinmiyor, Sovyet Cumhuriyetinin bu yanı her ne olursa olsun bizim için son derece ilginç, ama ne yazık ki, henüz tamamen karanlıklar içinde yüzüyor. Gerçi kararname az değil"... [Öyle olduğu için Kautsky içeriklerini bilmiyor ya da okurlarından gizliyor!], "ama bu kararnamelerin sonucu üzerine kesin bilgiler yok. Geniş, ayrıntılı, güvenilir ve sabit bilgi veren istatistikler olmadıkça, sosyalist üretim olanaksızdır. Sovyet Cumhuriyetinin şimdiye değin yapmadığı da, işte budur. Sovyet Cumhuriyetinin iktisadi faaliyeti konusunda öğrendiklerimiz, son derece çelişik ve doğrulanması olanaksız şeyler. Diktatörlüğün, demokrasinin ezilmesinin sonuçlarından biri de, bu. Ne basın özgürlüğü var, ne konuşma özgürlüğü..." (s. 53).

İşte tarih böyle yazıyor! Kautsky işçilere geçen fabrikalar konusundaki bilgileri,

kapitalistlerin ve Dutov yandaşlarının "özgür" basınından alabilirdi... Sınıflar üstünde yer almış bulunan bu "ciddi bilgin", doğrusu pek hoş! Kautsky fabrikaların yalnızca, Cumhuriyete verildiklerini, Sovyetler iktidarının bir organı, özellikle işçi sendikaları delegelerinden oluşan Yüksek Ulusal İktisat Konseyi tarafından yönetildiklerini gösteren sayısız olgu konusunda hiçbir şey bilmek istemiyor. Direnerek, "kavanoz içindeki adam"ın ayak diretmesiyle: Barışçıl, [sayfa 104] iç savaşı, diktatörlüksüz, iyi istatistikli bir demokrasi verin bana, diye yinelemekten başka bir şey yapmıyor. (Sovyet Cumhuriyeti. Rusya'nın en iyi istatistikçilerinden oluşan bir istatistik servisi kurdu, ama ideal bir istatistiğin hemencecik elde edilmesinin olanaksız olduğunu söylemek gereksiz.) Kısaca söylemek gerekirse, devrimsiz, çetin savaşımsız, zorsuz bir devrim, Kautsky işte bunu istiyor. Sanki işçiler ile patronlar arasında öfkelerin zincirden boşanmadığı bir grev isteniyormuş gibi. Böyle bir "sosyalist"i herhangi bir liberal memurdan ayırmanın yolunu bulun bakalım!

Ve, bu "somut gereçler"e dayanan, yani sayısız olguyu tam bir önemsemeyişle es geçerek. Kautsky "bitiriyor":

"Rus proletaryasının, kararname konusunda değil, ama gerçek pratik kazanımlar konusunda, Sovyetler Cumhuriyetinde, Sovyetlerde olduğu gibi, bir başka renkten de olsa, sosyalistlerin ağır bastıkları Kurucu Mecliste elde edeceklerinden daha çoğunu elde etmiş olduğu çok kuşkuludur."

Bir inci, değil mi? Kautsky hayranlarına, bu büyük sözü, Rus işçileri arasında elden geldiğince geniş bir biçimde dağıtmalarını öğütleriz. Gerçekte, Kautsky , siyasal çöküntüsü üzerine bundan daha iyi bir kanıt gösteremezdi; Kerenski de bir "sosyalist" idi, işçi yoldaşlar, yalnızca "bir başka renkten"! Tarihçi Kautsky, sağ devrimci-sosyalistler ile menşeviklerin kendilerine "mal" ettikleri sıfatla, sanla yetiniyor. Kerenski döneminde menşeviklerle sağ devrimci-sosyalistlerin, burjuvazinin emperyalist politikası ve soygunculuklarını desteklediklerini gösteren olgulara gelince, tarihçi Kautsky onlardan söz edildiğini duymak istemiyor. Kurucu Meclis, çoğunluğu, tam da bu emperyalist savaş ve burjuvazi diktatörlüğü kahramanlarına vermişmiş, o, kibarca bunun hiç sözünü etmeden geçiyor. Ve bir "iktisadi çözümleme" savındaki şey de, işte bu!..

Bitirmek için, işte bu "iktisadi çözümleme"den bir örnek daha: [sayfa 105]

"... Dokuz ay yaşadıkten sonra, Sovyet Cumhuriyeti, genel refahı yaygınlaştıracak yerde, kendini genel sefaletin nereden geldiğini açıklamak zorunda gördü" (s. 41).

Kadetler bizi bu tür düşüncelere alıştırmışlardı. Rusya'da burjuvazinin bütün uşakları, işte böyle düşünüyor. Öyleyse bize, diyorlar, dört yıllık yıkıcı savaş sonunda, yabancı sermaye burjuvazinin Rusya'daki baltalama ve ayaklanmalarını bütün araçlarla desteklerken, dokuz ay sonra genel refahı verin. Gerçekte, Kautsky ile karşı-devrimi bir burjuva arasında artık hiçbir fark yok, bir farkın izi bile yok. "Sosyalizm"e uydurulmuş tatlı sözler, Rusya'daki Kornilov, Dutov ve Krasnov yandaşlarının kabaca, kem küm etmeden, yapmacıksız bir biçimde söylediklerini yineliyorlar.

Bu satırlar 9 kasım 1918 günü yazılmıştı. 9-10 kasım gecesi, Almanya'dan, ilkin iktidarın işçi ve asker vekilleri Sovyetlerinin ellerine geçtiği Kiel ile öbür kuzey ve kıyı kentlerinde, sonra da gene Sovyetin iktidarı ele aldığı Berlin'de muzaffer bir devrimin başladığı haberi geliyordu.

Kautsky ye proleter devrim konusundaki broşürümü tamamlamak için yazmam gereken sonuç böylece gereksiz bir duruma geliyor. [sayfa 106]

V. Lénine, Œuvres,
Paris-Moscou, t. 28
pp. 235-329

Dipnotlar

[1*] Gerçekte, işi alaya dökmek için gözle görülür bir çaba gösteren Kautsky, bu "en acısız" geçiş deyimini bir çok kez aktarıyor. Ama bu çaba yersiz olduğundan, birkaç sayfa ilerde aldatmacaya sapıyor ve yanlış aktarıyor: "acısız" geçiş! Bu türlü yöntemlerle karşıtına bir saçmalık söyletmek elbette güç değildir. Bu aldatmaca. şu kanıtın da özü bakımından bir yana bırakılmasını sağlıyor: Sosyalizme en acısız geçiş, ancak yoksulların genel örgütlenmesi (Sovyetler) ile ve eğer devlet iktidarının kaynağı (proletarya) bu örgütlenmeye yardımcı olursa olanaklıdır.

[2*] Kaldı ki, Kautsky'nin broşürü bu türlü menşevik yalanlara dolu. Hırçın bir menşevikin bir yergisi bu broşür.

[3*] Bkz: "Kurucu Meclis Üzerine Tezler"

[4*] Dünya batsa da, adalet yerine gelsin! -Ed.

[5*] Frankfurt gazetesi'nin[28] (22 ekim 1918, N° 293), Kautsky'nin broşürünü coşku ile açıklayan başyazısını yeni okudum. Borsacıların gazetesi çok hoşnut. İnanının! Ve bir yoldaş bana Berlin'den, Scheidemannların Vorwärts'nın[29] özel bir makalede, Kautsky'nin hemen her satırına katıldığını açıkladığını yazıyor. Kutlarınız!

[6*] Sosyal-şovenle, [Scheidemannlar, Renandeller, Hendersonlar, Gompersle ve hempalan) savaş sırasında "Enternasyonal"den söz edildiğini duymak istemezler. "Kendi" burjuvazileri düşmanlarını, sosyalizm "hainleri" olarak görürler. Kendi burjuvazilerinin fetih siyasından yanadır onlar. Sosyal-pasifistler (yani sözde sosyalist, gerçekte küçük-burjuva pasifistler) her türlü "enternasyonalist" duyguları dile getirir, ilhaklara vb. karşı çıkar.. ama gerçekte kendi emperyalist burjuvazilerini desteklemeyi sürdürürler. Bu iki tip arasındaki fark, acı konuşan bu kapitalistle ağzından bal damlayan bu kapitalist arasında var olan fark gibi önemsizdir.

[7*] VI. Sovyetler Kongresinde (6-9 kasım 1918), 950'si bolşevik, 967 oy hakkına sahip delege ve 335'i bolşevik, 351 oy hakkı olmayan delege vardı. Yani delegelerin %97'si bolşevikti.

Açıklayıcı Notlar

[1] "Sosyal-Demokrat" - RSDİP'nin merkez organı; Şubat 1908'den Ocak 1917'ye değin yayınlanan yasadışı gazete. Birincisi Rusya'da olmak üzere 58 sayı yayınlandı. Sonra, yayını yurt dışına, önce Paris, sonra da Cenevre'ye aktarıldı. Sosyal-Demokrat, Lenin'in 80'den çok makale ve notunu yayınladı. Aralık 1911'den başlayarak Lenin tarafından yönetildi.

[2] "Komünist" - 1915'te Cenevre'de Sosyal-Demokrat yazı kurulu tarafından yayınlanan dergi. Lenin'in: "II. Enternasyonalin Batkısı", "Dürüst Bir Fransız Sosyalistin Sesi" ve "İtalya'da Emperyalizm ve Sosyalizm" başlıklı üç makalesini (bkz. Œuvres, c. 21, s. 207-266, 361-369, 370-379) içeren (ikili) bir sayısı yayınlandı yalnızca.

Dergi yazı kurulu içinde, Lenin, anti-bolşevik görüşleri ile dergiyi klikçi ereklerle kullanma girişimlerini sergilediği anti-parti Buharin-Piyatakov grubuna karşı bir savaşım verdi. Bu grubun tutumu karşısında Lenin Sosyal-Demokrat gazetesi yazı kurulunu onunla

her türlü ilişkiyi kesmeye ve derginin ortaklaşa yayınlanmasına son vermeye çağırıldı. Ekim 1918'den başlayarak, Sosyal-Demokrat yazı kurulu, Sosyal-Demokrat dergisini ayrı olarak yayınlıyordu.

[3] Eylül 1915'te Almanca olarak yayınlanmış ve Sosyalist Zimmerwald konferansı delegelerine verilmiş olan Sosyalizm ve Savaş broşürü söz konusu ediliyor; 1916'da, bu broşür Fransızca olarak da yayınlandı.

[4] Basel Bildirgesi - 24-25 Kasım 1912'de Basel'de toplanan II. Enternasyonal Olağanüstü Kongresi tarafından savaş üzerine oybirliği ile kabul edilen bildirme. Bildirme emperyalistler tarafından hazırlanan savaşın soygunculuk amaçlarını belirtiyor ve bütün ülkeler işçilerini savaşa karşı gözüpek bir savaşım vermeye çağırıyordu. Emperyalist savaşın başlaması durumunda, bildirme sosyalistlere, çarpışmalar tarafından yol açılacak iktisadi ve siyasal bunalımdan, sosyalist devrim ereğiyle savaşım yürütmek için yararlanmalarını öğütüyordu (bu konuda bkz. Lenine, Œuvres, c. 21, s. 210-220 ve 318).

II. Enternasyonal önderleri, Kautsky, Vandervelde ve öbürleri kongrede bildirgeden yana oy verdiler. Ama 1914'te, emperyalist dünya savaşının başında, Basel Bildirgesini rafa kaldırdılar ve kendi emperyalist hükümetlerinin yanında yer aldılar.

[5] V. Lenin'in, Emperyalizm, Kapitalizmin En Yüksek Aşaması yapıtının ilk baskısının başlığı.

[6] K. Marx ve F. Engels, Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi, Sol Yayınları.

[7] F. Engels'in A. Bebel'e 18-28 mart 1875 tarihli mektubuna bakınız, Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi, Sol Yayınları.

[8] Bu fikir, K. Marx'ın Fransa'da İç Savaş, 1871 yapıtına yazılan "giriş"te, F. Engels tarafından ileri sürülmüştür. Bkz. Marx, Engels, Lenin: "Paris Komünü Üzerine", Sol yayınları.

[9] Bkz. F. Engels, Otorite Üzerine, Bkz. K. Marx-F. Engels, Seçme Yapıtlar, c. II içinde.

[10] Bkz. K. Marx ve F. Engels, Komünist Manifesto, Bilim ve Sosyalizm yayınları.

[11] Bkz. F. Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, Sol Yayınları.

[12] Bkz. K. Marx, Fransa'da İç Savaş, 1871, "Paris Komünü Üzerine" içinde, aynı.

[13] Bkz. F. Engels, Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, aynı.

[14] Bkz. K. Marx, Fransa'da İç Savaş, 1871, "Paris Komünü Üzerine" içinde, aynı. .

[15] 1916'da İngiltere boyunduruğunun karşısında dikilen İrlanda ayaklanmasının İngiliz burjuvazisi tarafından kanlı bir biçimde bastırılması sözkonusu ediliyor. "Avrupa'da... 'özgürlük aşığı' İngilizlerin idamlarla bastırdıkları İrlanda ayaklandı", diye yazıyordu 1916'da Lenin.

Ulster - İrlanda'nın özellikle İngilizler tarafından yöneltmiş Kuzey-doğu bölgesi. Ulster birlikleri İrlanda halkının ayaklanmasının bastırılmasına katıldılar.

[16] Bkz. Karl Marx, Siyasal Aldırmazlık.

[17] Bkz. F. Engels, Otorite Üzerine.

[18] F. Engels'in A. Bebel'e 18-28 mart 1875 tarihli mektubuna bakınız, Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi, aynı.

[19] K. Marx ve F. Engels, Komünist Manifesto, Bilim ve Sosyalizm Yayınları.

[20] K. Marx'ın Fransa'da İç Savaş 1871 adlı yapıtına, Engels'in yazdığı giriş söz konusu ediliyor. Bkz. "Paris Komünü Üzerine", aynı.

[21] V. Lenin'in "Rusya'da Siyasal Partiler ve Proletaryanın görevleri" makalesi (bkz. Œuvres, c. 24, s. 85-101). 15 ocak 1918 günlü New York Evening Post gazetesinde İngilizce yayınlandı; ayrıca, New York'ta broşür olarak da yayınladı.

[22] "The New York Evening Post" - 1801'de kurulmuş olan burjuva Amerikan gazetesi. Uzun yıllar boyunca, liberal yönelimli burjuvazinin organı oldu. Sonra, gazete J. Pirpont ve Morgan firması tarafından satın alınacak ve ABD'nin en gerici emperyalist çevrelerinin organı durumuna gelecektir. Şimdi The New York Post adı altında yayınlanmaktadır.

[23] General Kornilov tarafından 1917 ağustosunda düzenlenen karşı-devrimci komplo söz konusu ediliyor.

[24] Petruşka - Gogol'un Ölü Canlar romanındaki kişilerden biri. Azıcık okuma bilen,

heceleye heceleye, okuduğunu anlamadan okuyan serf uşak.

[25] Küçük-Yuda Golovlev - Saltikov Şchedrin'in romanı Golovlev Ailesi kişilerinden biri. İkiyüzlü ve yalancı sofu, feodal toprakbeyi tipi.

[26] Liberdanlar - Demyan Biyedni'nin, Moskova Bolşevik gazetesi Sosyal-Demokrat'ın 25 ağustos (7 eylül) 1917 günlü 141. sayısında "Liberdan" başlıklı makalesinin yayınlanmasından sonra, menşevik önderler Liber ve Dan ile yandaşlarına takılan alaylı ad.

[27] 27) A. Bebel tarafından, 19 ekim 1891 günü, Alman sosyal-demokrasinin kongresinde, Erfurt'ta yapılan konuşma söz konusu ediliyor.

[28] "Frankfurt Gazetesi" ("Frankfurter Zeitung") - Main-üzeri-Frankfurt'ta 1856'dan 1943'e değin yayınlanan burjuva Alman gazetesi.

[29] "Vorwärts" (İleri) - Alman sosyal-demokrasinin merkez organı; W. Liebknecht'in yönetimi altında, 1876'dan başlayarak yayınlandı. Bu gazetenin sütunlarında, F. Engels bütün oportünizm belirtilerine karşı, bir savaşım yürütüyordu. Engels'in ölümünden sonra, 1895'ten başlayarak, Vorwärts, Alman sosyal-demokrasisine II. Enternasyonal içinde egemen durumda olan oportünistlerin makalelerini düzenli olarak yayınladı. Birinci dünya savaşı sırasında, Vorwärts sosyal-şovenizm konularına dört elle sarıldı. Büyük Ekim Sosyalist Devriminden sonra, Vorwärts anti-sovyetik propaganda merkezlerinden biri durumuna geldi; 1933'e değin Berlin'de yayınlandı.

[30] Zimmerwald Solu - Enternasyonalistlerin, 1915 eylülü başlarında Zimmerwald'daki (İsviçre) İkinci Konferansında Lenin tarafından kurulan grup. Lenin bu konferans için savaşa karşı enternasyonalist hareketin gelişmesinde bir "ilk adım" diyordu. Zimmerwald solu içinde, savaşa karşı sonuna değin doğru ve tutarlı tek konumu, başlarında Lenin'in bulunduğu Bolşevikler tutuyorlardı. Bu grup içinde tutarsız enternasyonalistler de vardı. (Bunların yanlıgılarının eleştirisi için Lenin'in: "Junius'un Broşürü Konusunda" ve "Ulusların Kendi Yazgılarını Belirleme Hakkı Konusundaki Bir Tartışmanın Bilançosu" makalelerine bakınız. Œuvres, c. 22, s. 328-343 ve s. 344-388).

[31] K. Marx'ın: Fransa'da İç Savaş, 1871 yapıtına Engels'in yazdığı "Giriş"ten aktarıyor Lenin. Bkz. "Paris Komünü Üzerine", aynı.

[32] Bkz. Marx, Fransa'da İç Savaş, 1871, "Paris Komünü Üzerine" içinde, aynı.

[33] "Spartaküs" Birliği birinci dünya savaşı sırasında, 1 ocak 1916'da kuruldu. Savaşın başında, Alman sol sosyal-demokratları, Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg, Franz Mehring, Klara Zetkin ve başkaları tarafından yönetilen "Enternasyonal" grubunu kurarlar. Bu grup "Spartaküs" adını da alır. Spartakistler, emperyalist savaşa karşı yığınlar arasında devrimci propaganda yapar, Alman emperyalizminin fetih siyasasını ve sosyal-demokrasi önderlerinin ihanetini sergilerler. Bununla birlikte, Spartakistler, Alman sollar, en önemli teorik sorunlarda yarı-menşevik yanlıgılardan da kurtulma başarısını gösteremezler. Alman sollarının yanlıgıları, Lenin tarafından, başkaları arasında, "Junius'in Broşürü Konusunda" (Œuvres, c. 22, s. 328-343), "Marksizmin Bir Karikatürü ve 'Emperyalist Ekonomizm'" (Œuvres, c. 23, s. 27-83) yapıtlarında eleştirilmiştir. Nisan 1917'de, Spartakistler, örgütlenme konusunda özerk kalmakla birlikte, merkezci bir parti olan Aımanya Bağımsız Sosyal-Demokrat Partisine katıldılar. Almanya'daki 1918 Kasım Devriminden sonra, "bağımsızlar"dan ayrıldılar ve, aynı yılın aralığında da, Alman Komünist Partisini kurdular.

[34] Bkz. K. Marx, Burjuvazi ve Karşı-devrim, makale 2, Marx-Engels, Seçme Yapıtlar içinde, Sol yayınları.

[35] Alman elçisi Mirbach'ın "Sol" Devrimci-Sosyalistler tarafından provakatif bir biçimde öldürülmesi ve "Sol" Devrimci-Sosyalistlerin 6-7 temmuz 1918 ayaklanmasından sonra, iki yeni parti, "Halkçı-Komünistler" partisi ile "Devrimci-Komünistler" partisi "Sol" Devrimci-Sosyalist Partiden ayrıldı. "Halkçı-Komünistler", "Sol" Devrimci-Sosyalistlerin anti-sovyetik faaliyetini yerdiler ve, 1918 eylülünde toplanan bir konferansta, bir parti kurdular. Kasım 1918'de yapılan kongrelerinde, bu partinin dağılmasını kararlaştırdılar ve Bolşevik Komünist Parti ile birleştiler.

Üyesi çok olmayan "Devrimci-Komünistler" partisi 1920'ye değin yaşadı. Ekim 1920'de, Rusya Komünist (Bolşevik) Parti Merkez Komitesi, örgütlerine eski "Devrimci-Komünistleri" kendi saflarına alma iznini verdi.

[36] Heinrich Weber - Otto Bauer.

[37] Karl Marx'ın L. Kugelmann'a 12 nisan 1871 günlü mektubuna bakınız. Marx, Engels, Lenin, "Paris Komünü Üzerine" içinde, aynı.

[38] Lenin kulakların 1918 yılındaki, İngiliz-Fransız emperyalistleri tarafından sağlanan paraları ve onların kışkırtmasıyla Beyaz Muhafızlar ve Devrimci-Sosyalistler tarafından düzenlenen bir dizi karşı-devrimci kulak ayaklanmasına anıştırmada bulunuyor.

[39] Blankizm - Fransız sosyalist hareketinde ortaya çıkan, Louis-August Blanqui (1805-1881) tarafından yönetilen eğilim. Blanqui'yi seçkin bir devrimci ve bir sosyalizm yandaşı olarak gören marksizm-leninizm klasikleri, sekterizmi ve komplocu yöntemleri nedeniyle aynı zamanda onu eleştirirler de. Blankizm sınıf savaşımını yadsıyor ve insanlığın ücretli kölelikten, proletaryanın sınıf savaşımını aracıyla değil, ama küçük bir aydın azınlığın komplosu ile kurtulmasını bekliyordu.

[40] Lenin, Devrimci-Sosyalistlerin, "Tarımsal ilişkilerin düzenlenmesi", "Kiralama fonları", vb. üzerine, ekim 1917'de Devrimci-Sosyalist basında kısmen yayınlanmış olan yasa tasarısına anıştırmada bulunuyor. "S. Maslov'un tasarısı, diye yazıyordu Lenin, toprak sahipleriyle bir uzlaşmayı, onları kurtarmayı amaçlayan feodal bir tasarıdır" (V. Lenin'in, "Devrimci-Sosyalist Parti Köylüleri Bir Kez Daha Aldatıyor" başlıklı makalesine bakınız, Œuvres, c. 26, s. 233-239).

Şubat burjuva demokratik devrimi sırasında, geçici hükümet, köylü ayaklanmalarına ve toprak sahiplerinin topraklarının alınmasına karşılık olarak, tarım komiteleri üyelerini tutuklatıyordu.

[41] Bkz. K. Marx, Artı-Değer Teorileri, c. II, birinci bölüm.